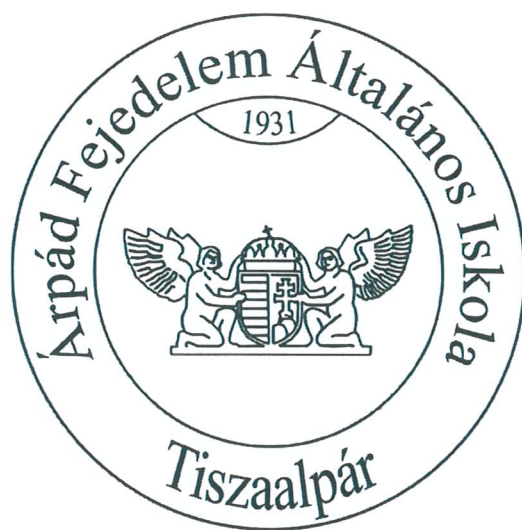

TISZAALPÁRI ÁRPÁD FEJEDELEM ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

A Pedagógiai programot jóváhagyta:

Mayer Tamásné

Mayer Tamásné
intézményvezető

A Pedagógiai programot ellenjegyezte:

Zsámboki Anna

Zsámboki Anna
tankerületi vezető

Hatályba lépés időpontja: 2019. szeptember 01.

OM: 027907

Az iskola alapítója:

Tiszaalpár Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete
6066 Tiszaalpár, Árpád tér 1.

Az iskola fenntartója és felügyeleti szerve:

Kecskeméti Tankerületi Központ
6000, Kecskemét, Homokszem utca 3-5.

Az iskola működési területe:

Tiszaalpár Nagyközség közigazgatási területe

Iskolai évfolyamok száma:

1- 8 évfolyam

Alaptevékenységek:

általános iskolai nevelés – oktatás, egész napos iskolai képzés

Az intézmény székhelye:

Tiszaalpári Árpád Fejedelem Általános Iskola
6066 Tiszaalpár
Alkotmány utca 14.

1. TARTALOMJEGYZÉK

1.	TARTALOMJEGYZÉK.....	3
1.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM CÉLJA, FELADATA.....	5
2.	JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	5
3.	ISKOLÁNKRÓL	6
4.	ISKOLÁNK ARCULATÁT MEGHATÁROZÓ TEVÉKENYSÉGEK.....	8
5.	JÖVŐKÉP.....	10
6.	KÜLDETÉSNYILATKOZAT	11
7.	AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	12
8.	SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	20
9.	A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	22
10.	A SZEMÉLYISÉG - ÉS A KÖZÖSSÉGEK FEJLESZTÉSÉTELŐSEGÍTŐ FELADATOK ÉS SZERVEZETI FORMÁK .	23
11.	TANÓRÁN KÍVÜLI SZERVEZETI FORMÁK: NAPKÖZI, TANULÓSZOBA, EGÉSZ NAPOS ISKOLAI OKTATÁS	26
12.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	28
13.	TEVÉKENYSÉGEK A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	32
14.	A PEDAGÓGUSOK ÉS AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI.....	33
15.	A SZÜLŐK, A TANULÓK, A PEDAGÓGUSOK ÉS AZ INTÉZMÉNY EGYÉB PARTNEREI EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK ELVEI, KAPCSOLATTARTÁSUK FORMÁI.....	34
16.	AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTEL RENDJE.....	38
17.	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁKSZABÁLYOZÁSA	39
18.	AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÁTVÉTELÉNEK ELVEI	42
19.	AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMJA	44
20.	AZ ISKOLA KÖRNYEZETNEVELÉSI PROGRAMJA	45
21.	ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERET ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERVEK	49
22.	AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	50
23.	A KÖZNEVELÉSI TÖRVÉNYBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSA	51
24.	MINDENNAPOS TESTNEVELÉS	53
25.	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAKRA ÉS FOGLALKOZÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK.....	53
26.	AZ ISKOLÁBAN ALKALMAZOTT PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK	54
27.	A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	55
28.	AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, FORMÁI	58
29.	ISKOLAI DOKUMENTÁCIÓ, TÁJÉKOZTATÁS: TÖRVÉNYI ELŐÍRÁSOKNAK ÉS HELYI SZABÁLYOZÁSOKNAK	

MEGFELELŐEN.	63
30. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI	64
31. AZ ISKOLAI FOGLALKOZÁSOK ÉS CSOPORTBONTÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI.....	64
32. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK ÉSEDZETTSÉGÉNEK (FIZIKAI FITTSÉGÉNEK) MÉRÉSE	65
33. AZ TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE, A JUTALMAZÁS ÉS A BÜNTETÉS ELVEI.....	66
34. MÉRÉS-ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNK	68
35. A PEDAGÓGIA PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	69
36. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK	71

*"A gyermeket tiszteletben kell fogadni, szeretetben
kell nevelni és szabadságban kell elbo-
csátani." /Rudolf Steiner/*

1. A pedagógiai program célja, feladata

A nevelő és oktató munka az iskolában pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

2. Jogszabályi háttér

A pedagógiai program tartalmát a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. Törvény**, valamint ennek módosítását tartalmazó 2019. évi LXX. törvény, továbbá a **20/2012. (VIII. 31.)** a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet, és ennek 34/2018. (X.10.) módosítása biztosítja, illetve a **kerettantervekről szóló 51/2012. (XII.21.) EMMI- rendelet, valamint a 110/2012. (VI.4.)** szóló **kormányrendelet** határozza meg.

Az SNI tanulók integrált oktatásának a jogszabályi háttérét a **32/2012 (X.8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve** biztosítja.

3. ISKOLÁNKRÓL

3.1 Bevezető

Iskolánk beiskolázási körzete Tiszaalpár nagyközség bel- és külterülete.

Az iskola több évtizedes története arra kötelez bennünket, hogy nevelő és oktató munkákban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a nemzet történetének, hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik.

3.2 Iskolánk alapadatai

Az intézmény neve	Tiszaalpári Árpád Fejedelem Általános Iskola
Az intézmény székhelye, címe	6066, Tiszaalpár, Alkotmány u.14.
Az intézmény elérhetőségei	Tel:76/424-124 email: tiszalpariskola@gmail.com
Az intézmény weboldala	www.alpariskola.hu
Az intézmény alapításának éve	1931.
Az intézmény típusa	8 évfolyamos általános iskola (alsó, felső tagozat)
Az intézmény OM azonosító száma	027907
Az intézmény fenntartója és működtetője	Kecskeméti Tankerületi Központ
Szakmai Alapdokumentum alapján ellátandó feladatok	nappali rendszerű iskolai oktatás alsó és felső tagozaton első évfolyamtól nyolcadik évfolyamig, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető - oktatható SNI-s gyermekek nevelése - oktatása, integrációs felkészítése, egész napos iskolai képzés

3.3 Az intézmény feladata

Alaptevékenysége

A beiskolázási körzetünkbe tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. E feladat megvalósításának érdekében intézményünkben nyolc évfolyamos általános iskola működik.

A tanuló érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészíteni a tanulót a középfokú, továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni.

Az iskola törekszik a teljes körű szakos ellátottság biztosítására. A törvényi elvárásoknak megfelelően a feladatokhoz előírt képesítési feltételeknek pedagógusaink megfelelnek.

Biztosított a HH, a HHH, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók integrált neveléséhez és oktatásához szükséges kompetencia.

2008-ban nyertük el az **Ökoiskola** címet, mely az addigi szemléletünkön és tevékenységeinken nem változtatott, csak fokozatosabb odafigyeléssel tettük az ökoszisztémánk érdekében, amit megtehetünk. Iskolánkban kiemelten fontos feladatnak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. 2014-ben elnyertük az **„Örökös Ökoiskola”** címet.

Az "Intézményi informatikai infrastruktúra fejlesztésével iskolánkban tanuló táblagépek, tanári laptopok, projektorok állnak rendelkezésre, s az ehhez kapcsolódó informatikai pedagógus továbbképzések a XXI. század igényeihez igazodó nevelési- oktatási módszerek alkalmazását segítik.

Kiegészítő tevékenységeink

Az iskola felzárkóztató, tehetség - kibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő, valamint szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozásokat szervez. Tanórán kívüli foglalkozás keretében szakköröket, tanulmányi versenyeket szervez.

4. Iskolánk arculatát meghatározó tevékenységek

4.1 Tanórai foglalkozás keretében

1. Csoportbontás – nívócsoportos oktatás alsó és felső tagozaton, tanulói létszámtól függően.

- magyar nyelv és irodalom (felső tagozat)
- matematika (alsó és felső tagozaton)
- informatika (alsó és felső tagozaton)
- idegen nyelv (alsó és felső tagozaton)

2. Kiemelt figyelmet igénylő tanulók hangsúlyos megsegítése: SNI és BTMN tanulók integrált oktatása, tehetséggondozás és Életrevaló program alkalmazása

3. Új tanulásszervezési módszerek alkalmazása

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív csoportmunka
- témahét, témanapok
- projekt módszer

4. Napközi, tanulószoba, egész napos iskolai oktatás

1- 4. évfolyamon napközit szervezünk. Egész napos iskolai oktatás 2016-2017-es tanévtől került bevezetésre, előzetes felmérés, szülői igény alapján. Első évfolyamon két osztály indítása esetén az egyik osztályban napközi, a másik osztályban egész napos iskolai oktatás működik, igazodva a szülői igényekhez.

Az 5-8. évfolyamon tanulószobát biztosítunk, ahonnan a törvényi előírásoknak megfelelően felmentés adható.

4.2 Kiemelten kezelt tanórán kívüli foglalkozások

- tehetséggondozó szakkörök
- énekkar
- középiskolai előkészítő: magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv (igény szerint)
- művészeti iskola keretén belüli művészeti tevékenységek
- óvoda- iskola közötti átmenetet segítő programok
- hagyományörző tevékenység

- DÖK - programok
- régiós természetismereti verseny szervezése
- ökoiskolai programok
- felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások

Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az iskolát támogatókkal.

5. JÖVŐKÉP

„Ha hajót akarsz építeni, akkor az embereket nem kell összetrombitálni, nem feladatokkal kell őket ellátni, hanem beszélni kell nekik a tengeren utazás gyönyöreiről.”

/Antoine de Saint - Exupery/

Iskolánk 8 évfolyammal működő alapfokú nevelési-oktatási intézmény.

Tantestületünk számára olyan arculatú iskola megteremtése a cél, ahol magas szintű anyanyelvi kultúrával rendelkező, idegen nyelvet beszélő, természettudományos alapismeretekkel rendelkező, a művészeteket kedvelő fiatalokat nevelünk, akik kreatívak, logikusan gondolkodnak, ismerik a magyarság történelmét, hagyományait, tisztelik az emberi, szellemi és tárgyi értékeket.

Tanórán és tanórán kívül segítjük a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is, a tudatos tehetséggondozás megteremtésével.

Valljuk, hogy egy iskolakoncepció csak akkor lehet eredményes, ha minden tanuló számára lehetővé teszi az eredményes, hatékony tanulást, megalapozza a tanulók sikeres továbbtanulását, és az intézmény falai közül olyan fiatalok kerülnek ki, akik segítők, toleránsak egymással, tisztelik egymást, a tudást, saját és más népek kultúráját.

6. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Célunk, hogy iskolánkban a **színvonalas szakmai munka** nyugodt, együttműködő légkörben valósuljon meg, ahol valamennyi pedagógus szakmailag jól felkészült, munkáját színvonalasan, nagy odaadással, örömmel végzi.

Törekszünk arra, hogy olyan **tanulási környezetet** alakítsunk ki, ahol az intézmény összes résztvevője az ismert szabályok, rend szerint működhesse.

Kompetencia alapú oktatás valósul meg iskolánkban, mely a készségek, képességek fejlesztésén túl az alkalmazásképes tudást helyezi a középpontba. Fontosnak tartjuk, hogy a diákokban kifejlődjene az alapkompetenciák, amelyek mentén tanulóinkat képességüknek, tehetségüknek megfelelően a továbbtanulásra, a különféle szakmák elsajátítására, valamint az élethosszig tartó tanulásra készítjük fel.

Sokat teszünk azért, hogy a gyermekekben rejlő **tehetséget** felismerjük, és minden esetben fejlesszük is azt. Ugyanakkor biztosítjuk az **esélyegyenlőséget** a tanulási nehézségek fel- tárásával, és az arra rászoruló felzárkóztatásával. Ezt a célt szolgálja több tan- tárgyból a **nívócsoportos oktatás megvalósítása is**.

Többféle **nyelvválasztás** lehetőségét kínáljuk diákjainknak, melyet csoportbontás- ban tanulhatnak, már első osztálytól. Csoportbontásban tanítunk **informatikát** első osz- tálytól.

Örökös **ÖKO iskolaként** fokozott figyelmet fordítunk a **környezeti nevelésre**, a tudatos fogyasztói magatartás kialakítására, a szelektív hulladékgyűjtésre, az anyag- és energiatakarékosságra, hogy iskolánkban minél több környezettudatosan gondolkodó és cselekvő személy legyen.

Iskolánk folyamatosan ápolja, **őrzi és bővíti hagyományait**, mely biztosítja és erő- síti az összetartozást. Ezek a megemlékezéseink, versenyek, rendezvényeink színesítik az iskolai életet.

Olyan közösségeket hívunk életre, ahol fontosak a baráti kapcsolatok, egymás segí- tése, a tolerancia, a csapatszellem, az egymásra való odafigyelés, nyer – nyer helyzetek kialakítása.

Fontosnak tartjuk a **személyiségfejlesztést, az egészségnevelést** célzó sokféle te- vékenységünket, illetve a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló törekvéseinket.

7. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

7.1 Pedagógiai alapelveink

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

A Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.
  - a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
  - a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
  - a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
  - az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk.
2. A tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismeretei- nek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből.
  - a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alaptervet nyújt,
  - iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
  - az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
  - fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
  - szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
  - törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,

- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
  - törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak elsajátíttatására.
  - szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
3. Iskolánk minden tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget.

7.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja, feladatai, eszközei, eljárásai

A kulcskompetenciák fejlesztése a nevelő – oktató munkában

Az iskola pedagógusainak alapvető feladata a kulcskompetenciák, a szaktárgyi tudás fejlesztése, az egészséges, harmonikus személyiség kialakítása. A NAT-ban kiemelt fejlesztési feladatok a személyes kompetenciák fejlesztését célozzák a kulcskompetenciákon keresztül. Az Európai Unió országaiban az unió valamennyi polgárát a változó és modern világhoz való gyors és hatékony alkalmazkodásra, valamint az aktív szerepvállalásra teszi alkalmassá a kulcskompetenciák birtoklása. Az oktatásnak alapvető szerepe van ezek megszerzésében, mert a változó társadalmi - gazdasági környezethez való alkalmazkodáshoz egész életen át tartó tanulásra van szükség. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Kulcskompetenciák

- Anyanyelvi kommunikáció (hallott és olvasott szöveg értése és szövegalkotás)
- Matematikai – logikai kompetencia
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Természettudományos és technológiai kompetencia
- Digitális kompetencia
- A hatékony önálló tanulás
- Szociális és állampolgári kompetencia (szociális, életviteli, életpálya, környe-

zeti)

- Kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A kulcskompetenciák fejlesztési tartalmának megjelölése

Anyanyelvi képességek fejlesztési feladatai:

Beszédképesség, szóbeli és írásbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása. Az önkifejezéshez és a társas kapcsolatokhoz szükséges szóbeli, írásbeli nyelvi képességek fejlesztése. A beszédpartnerekhez alkalmazkodó, a beszédhelyzetnek megfelelő, artikulált nyelvi magatartás kialakítása. Hangzó szövegek verbális és nem verbális kódjainak megértése és értelmezése, a hangzó szöveg alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben, beszédszándékokkal és célokkal. Magabiztos fellépés, a szóbeli és írásbeli kommunikáció nem verbális eszközeinek magabiztos használata.

Matematikai –logikai képességek fejlesztési feladatai:

Alapvető cél a gondolkodás képességének folyamatos fejlesztése és a matematikai – logikai kompetenciák kialakítása. A biztos számolási tudás kialakítása, a kommunikáció fejlesztése: mások szóban és írásban közölt gondolatainak meghallgatása, megértése; saját gondolatok közlése, a jelenségek értelmezéséhez illeszkedő érvek keresése; az érveken alapuló vitaképesség fejlesztése, a reprodukív és a problémamegoldó, alkotó gondolkodásmód fejlesztése, a matematikai ismeretek gyakorlati alkalmazása, a helyes tanulási szokások kialakítása.

Idegen nyelvi kommunikációs készség fejlesztése:

Az idegen nyelvi kommunikáció a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

A nyelvtanulás során a tanulóknak kialakítjuk más nyelvek és kultúrák megismerését és elfogadását. Törekszünk arra, hogy nyelvtudásukat egész életükben képesek legyenek önállóan fenntartani, fejleszteni.

Természettudományos és technológiai kompetencia

A természettudományi kompetencia azoknak az ismereteknek és módszereknek a használatára való képesség és készség, amelyekkel a természettudományok a természeti világot magyarázzák. A technológiai kompetencia ennek a tudásnak az alkalmazása a természeti környezet átalakításában az ember felismert igényeire vagy szükségleteire válaszolva. A természeti világ, a technológia és a technológiai eszközök és folyamatok alapelveinek az ismerete. A technológia és más területek – tudományos fejlődés, társadalom, kultúra és a környezet fenntartható fejlődése – közötti összefüggések megértése.

Digitális kompetenciák fejlesztése:

Az egyén érdeke, hogy időben hozzájusson a munkájához, életvitele alakításához szükséges információkhoz, képes legyen azokat céljának megfelelően feldolgozni és alkalmazni. Ehhez el kell sajátítania a megfelelő információszerzési, - feldolgozási, adattárolási, szervezési - és átadási technikákat, valamint az információkezelés jogi és etikai szabályait. Az esélyegyenlőtlenségek jelentősen csökkenthetők az informatikai eszközök használatával. A digitális kompetencia felöleli az infó-kommunikációs technológiák (IKT) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Hatékony, önálló tanulás fejlesztése:

A tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények kialakításában.

A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata. Elsősorban az alapkészségek kialakítása a cél és az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

Szociális és állampolgári kompetenciák fejlesztése:

A személyes kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei.

A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése és gyakorlása. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetésmentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete.

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság megvalósítása, mások érdekeinek toleráns figyelembevétele mellett.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia:

Segíti az egyént a mindennapi életben, abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást, pozitív motivációt és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti kifejezőképeség fejlesztése:

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. Céljuk a képességek fejlesztése, a szellemi, lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai fogékonyság, a fantázia, az érzékenység fokozása. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez. A kultúra hagyományos és mai értékeinek megismertetéséhez közös élmény- anyaggal szolgálják az összetartozás érzésének erősítését. A nemzeti és az európai kultúra mellett a más kultúrák értékeivel való megismerkedés fokozza nyitottságukat, felkelti és fejleszti az új iránti kíváncsiságukat, toleranciájukat.

A Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek.

7.3 Iskolánk kiemelkedően fontos pedagógiai feladata a következő értékek közvetítése

1. Az élet tisztelete, védelme.
2. Az ember testi és lelki egészségének megőrzése.

3. Az egyéni adottságok, képességek felismerésén alapuló önismeret fejlesztése, a saját személyiség kibontakoztatása, önbecsülés, önbizalom reális megteremtése.
4. Fogékonyság a minőségi emberi kapcsolatokra, a barátságra és a család szeretetére.
5. Erkölcsi nevelés az egyéni és közösségi értékek alapján.
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben.
7. A világ és az egyetemes emberi kultúra megismerése folyamatos önműveléssel.
8. Nemzeti öntudatra, hazafiságra nevelés, az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok, megismerése, tisztelete.
9. Gazdasági és pénzügyi tudatosság kialakítása.
10. Pályaorientáció.
11. Médiatudatosságra nevelés.
12. A tanulás tanítása, az alkalmazható tudás elsajátítása érdekében.

A fentiek megvalósításához kapcsolódó **feladataink:**

- proaktivitásra képes személyiségek fejlesztése, elfogadó attitűd kialakítása tanulóinkban
- színvonalas oktatás, szilárd alapműveltség átadása,
- a tanulási készségek kialakítása, eredményes tanulási technikák elsajátíttatása,
- egyéni tanulási módszerek, programok bevezetése és működtetése /tehetséggondozás, felzárkóztatás, tanulás tanítása
- a kulturális hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatása, a kiemelkedő tehetségek felismerése, fejlesztése, gondozása.
- sokoldalú, nyitott, érdeklődő, kreatív személyiségfejlesztés, az önismeret, a személyiség kibontakoztatása,
- jó ízlés, esztétikai érzék, igényesség kialakítása;
- a harmonikus élet értéként való tisztelete, életmódjukat tekintve egészséges fiatalok nevelése;
- a család tisztelete, a szülők, nagyszülők szeretete, megbecsülése;
- a globális környezeti problémák megismerése, részvétel azok helyi megelőzésében, ki- küszöbölésében;
- tisztelettudó, jól nevelt, társas kapcsolataikban kulturált fiatalok nevelése, az előítélet- mentesség, a konfliktusok kezelése, a megegyezésre való készség, egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása;

- a világ megismerésének igénye;
- egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása;
- legyenek érdeklődők és toleránsak a különböző kultúrák iránt;
- minden iskolás ízelje meg a sikert társai, szülei és tanárai körében, túl a tantervi követelményeken, a képességek mind szélesebb körében;
- a tanulók a siker esélyével készüljenek fel életpályájukra
- Az 1-8. évfolyamokon folyamatosan biztosítani kell a művészeti nevelés tanórai és lehetőség szerint tanórán kívüli iskolai feltételeit, lehetőségeit.
- Tanulás tanítása:
  - A házi feladatok önálló felidézése.
  - A szükséges felszerelések előkészítése, praktikus elhelyezése.
  - A tanulási sorrend helyes meghatározása.
  - A szóbeli és írásbeli feladatok egymásutániségének meghatározása.
  - Időtervezés.
  - A megfelelő tempójú hangos és néma olvasás gyakoroltatása.
  - Az olvasott szöveg megértése, saját szavakkal való visszaadása.
  - Lényegkiemelés.
  - Az időrend, az ok-okozati kapcsolatok felismerésének gyakorlása.
  - A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése, a szókincs bővítése.
  - A vázlatkészítés gyakoroltatása.
  - A tartalomelmondás gyakorlása.
  - A segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok, digitális eszközök segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése, használata.
  - A verstanulás helyes technikájának elsajátíttatása, gyakorlása.
  - A megfelelő rendezettségű, tempójú írásmód gyakoroltatása.
  - A tanulók egyéni tanulási stílusának felmérése, felismerése, és az ehhez igazodó módszerek, lehetőségek sokszínű bemutatása, kipróbálása.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyi-

ség- fejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek, foglalkozások.

7.4 Iskolánk pedagógusai által alkalmazott nevelési eljárások

Cél: a reális önismeret és az önfejlesztés képességének kialakítása

Nevelési eljárások	Módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Ösztönzés. - Segítségadás. - Gyakoroltatás. - Számonkérés - Ellenőrzés - Hagyományok kialakítása. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Az Éltrevaló program módszertani elemei
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése, értékelése, kialakítása és fejlesztése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása, elemzése. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása. - elismerés, megerősítés, ösztönzés
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - Vita
4. Szociális technikák kialakítása	Technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez: - fejlesztő beszélgetés <i>Szociális készségfejlesztő technikák:</i> - minta- és modellnyújtás - megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás) - szerepjáték - dramatizáló tevékenység - tesztek és mérések alkalmazása

A pedagógiai programban meghatározott célok, feladatok, eszközök, eljárások összhangban vannak a tudás alapú neveléssel és a **kompetencia alapú** oktatással.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjai a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelelnek az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek, ill. tanulóink többsége az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten megfelel az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.
- rendelkeznek olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őket arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljenek,
- ismerik a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bírnak saját közelebbi és távolabbi jövőjüket és sorsukat illetően, és céljaik megvalósításáért tudatos tevékenységre képesek.

8. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Feladatunk a személyiség komplex fejlesztése: a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának kialakítása, valamint az egyéni tanulási útvonal, a differenciált fejlesztés biztosítása. Ez segíti a kiemelt figyelmet igénylő tanulók esélyegyenlőségének megvalósulását

1. A tanulók erkölcsi nevelése

A gyermek, tanuló erkölcsi fejlődésének előmozdítása, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítása, és azok betartása.

2. A tanulók értelmi nevelése

A tanulási motiváció fejlesztése. A tanítási-tanulási folyamatban alkotó jellegű feladatok biztosítása. Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása. A tehetségek felismerése és kiemelt támogatása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fon-

tosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása, proaktív kommunikáció kialakítása, szinergia megteremtése a közösségekben.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes érzelmek felismerése, tudatosítása, a pozitív nyer – nyer helyzeteket teremtő cselekvésre és aktivitásra készítő döntési tudás kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése

A reális önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók hazaszeretetre való nevelése

A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A helyi és nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése, fejlesztése, elmélyítése.

7. A tanulók állampolgári nevelése

Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése

Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására, védelmére irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók testi és lelki egészségre és a kulturált életmódra történő nevelése

Mindazoknak az ismereteknek az átszarmaztatása, és olyan szokásoknak, magatartás- és cselekvésformáknak a kialakítása, amelyek biztosítják az egészség

megóvását, az aktuális egészségszint javítását, fejlesztését, illetve az egészség helyreállítását, a helyes táplálkozási szokások kialakítását, mozgást, a stresszkezelés módszereinek elsajátítását, a szabadidő hasznos eltöltését. Az egészség megőrzését szolgáló tevékenységek kiemelt biztosítása, pl: úszás, tánc, Éltrevaló program stb.

10. Környezeti (környezetvédelmi) nevelés, a fenntarthatóság

A szűkebb és tágabb környezet ismeretén és szeretetén alapuló, annak megóvásának a készségszintre való emelés, amely lehetővé teszi olyan állampolgárok nevelését, akik környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezetten, takarékosan és felelősségteljesen vesznek részt a közügyeinek intézésében, és óvják, ápolják környezetüket. Ezt a célt szolgálja intézményünkben a 2008 óta működő ÖKOISKOLA program.

11. Családi életre nevelés

A mentálhigiénés problémák kezelése és megoldása, a családi értékek megismerésére, megbecsülésére és megőrzésére való törekvés a tanulói tevékenységek fejlesztésének általános eleme.

12. Esztétikai nevelés

Esztétikai tevékenységre való képességek kialakítása. A társadalmi élet és természet egészére kiterjesztett esztétikus életmód és magatartás, fogékonyság, esztétikai ízlésformálás, esztétikai ítéletalkotás.

A személyiségfejlesztés színterei a tanóra, tanórán kívüli tevékenységek, iskolán kívüli tevékenységek, a társadalmi élet és tevékenység számos fóruma.

9. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

9.1 A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása.

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése, a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vételével.

2. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy tudjanak maguk elé közösségi célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

3. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

10. A személyiség - és a közösségek fejlesztését elősegítő feladatok és szervezeti formák

10.1 Tanórai és tanórán kívüli szervezeti formák

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra. Az iskola pedagógusai a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését

biztosítják.

- Az iskolai tanulási folyamat során fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.
- A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik: napközis – és tanulószobai foglalkozások, szakkörök, osztálydélutánok, hagyományörző- és ökörendezvények, tanulmányi versenyek, felzárkóztató-korrepetáló- fejlesztő foglalkozások, erdei iskolai és tanulmányi kirándulások, táborok, múzeum- és színházlátogatások, kulturális – és DÖK- programok, egyéb szabadidős tevékenységek. Ezek megvalósítására az 1 - 8. évfolyamon kerül sor, eltérő intenzitással, amelyeknek rendjét a mindenkori éves munkaterv tartalmazza. Ez az adott évre vonatkozóan a pedagógiai programunk kötelező melléklete.

10.2 Boldog Iskola – Boldogságprogram

A Jobb Veled a Világ Alapítvány nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára „Boldog Iskola” és „Örökös Boldog Iskola” cím elnyerésére. „A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára.”

Iskolánk a Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola a 2019/2020-as tanévben sikeresen pályázott a Boldog Iskola címre.

Intézményünk is csatlakozott az ELTE Pozitív Pszichológia Kutatócsoportja, ill. a Jobb Veled a Világ Alapítvány közös programjához, mely szerint 10 hónapon keresztül minden hónapban egy alkalommal boldogságórát tartunk egy alsó és egy felső évfolyamon. Ezeken az ún. boldogságórákon a diákok csoportosan és egyénileg ismerik meg a boldogság fő összetevőit. Mindeközben olyan gyakorlatok elvégzésére inspirálják őket, amelyek – a boldogságkutatók tapasztalatai alapján – hozzájárulnak a gyerekek boldogság szintjének

növekedéséhez.

„A Boldogságórák hatás vizsgálatára tervezett mérések szerint, a boldogságórákon végzett gyakorlatok erősítik az önbizalmat, a kitartást, a koncentráció képességet, a divergens gondolkodást és kreativitást.” (Prof. Dr. Oláh Attila, ELTE)

Számos vizsgálat bizonyítja, hogy a Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Eredményeképpen optimista, magabiztos és kitartó iskolások születnek, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokat, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak.

Prof. Dr. Bagdy Emőke, a Boldogságóra program fővédnöke így fogalmaz:

“Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élménygazdag feladatai, játéakai, valamint gyakorlatai fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermekeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.”

A Boldogságóra 10 hónapos programja a pozitív pszichológia tudományos kutatásaira épül:

Szeptember: Boldogságfokozó hála gyakorlása

Október: Optimizmus gyakorlása

November: Kapcsolatok ápolása

December: Boldogító jócselekedetek

Január: Célok kitűzése és elérése

Február: Megküzdési stratégiák gyakorlása

Március: Apró örömek élvezete

Április: Megbocsátás

Május: Testmozgás

Június: Fenntartható boldogság

11. Tanórán kívüli szervezeti formák: napközi, tanulószoba, egész napos iskolai oktatás

A törvényi előírások betartása mellett:

- A napközi otthon, tanulószoba, igény szerint egész napos iskolai oktatás biztosítja a tanulók tanórán kívüli gondozását, ellátását.
- A család és az óvodai nevelés eredményeire építve segíti, kiegészíti, bővíti az iskola tanórai keretben folyó nevelő-oktató munkáját.
- Az iskola többi nevelési formájával együtt arra törekszik, hogy a tanulók olyan személyiséggé váljanak: akik a kor tudományos eredményein alapuló széles körű ismeretekkel, és ezzel együtt alkotó és kritikus gondolkodással rendelkeznek. Saját és társaik munkáját, eredményeit megbecsülik; a másik ember személyiségét elfogadni képesek, akik együttműködésre, felelős és önálló feladatvégzésre képesek és képesek, akik védik, óvják a természeti környezetet, akik egészségesen élnek, akik a problémák megoldására, a konfliktusok feloldására képesek.

Alapelvek:

- A tanórán kívüli foglalkozások elindításánál a szülői kérelmek elbírálását minden tanévben szeptember 15-ig kell megvalósítani, melynek módosítására legkorábban az első félév végén van lehetőség.
- A családi nevelés mellett az iskolának törekednie kell a hiányosságokból eredő hátrányok csökkentésére, amelyhez a szülők és nevelők bizalomteljes együttműködése szükséges.
- A nevelő-oktató munka során törekedni kell az önálló tanulás képességének fejlesztésére, a tanulók nyitottságának, tanulási kedvének megteremtésére, megőrzésére.
- A tanulók esélyegyenlősége egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkoztatással segíthető elő, amelynek igazodnia kell az adottságokhoz, a körülményekhez.
- A nevelés-oktatás folyamata segíti a közösségi összetartó erők, a közösséghez való kötődés kialakulását.
- A pedagógus szerepe igen jelentős a közös emberi értékek tisztelésének, az azokkal való azonosulásnak a kialakításában, az erkölcsi tudat megteremtésében.

Tanulmányi munka:

A napközi otthon, tanulószoba az egész napos iskolai oktatás életében központi helyet foglal el a tanulmányi munka. Ennek megszervezése során tekintetbe kell venni, hogy a gyermekek tanulási képessége eltérő, feladataikat nem azonos intenzitással végzik, a munkavégzés üteme nem egyforma, különböző a gondolkodásuk, emlékezőképességük, figyelemösszpontosításuk, fáradékonyságuk.

Fő feladatok:

- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- Minden tanuló számára biztosítani, hogy a képességeinek megfelelően felkészüljön a másnapi tanórákra, elkészítse a házi feladatokat.
- A feladatvégzés, a munka ellenőrzése, szóbeli és írásbeli értékelése.
- A személyiség – és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat ellátni.

Egész napos iskolai oktatás

A munkavállaló szülők számára nagy segítséget jelenthet, ha gyermekeik – hasonlóan az óvodához - egész nap az iskolában tartózkodhatnak. Az egész napos iskolai oktatásos forma megkönnyíti a gyermekek beilleszkedését az iskolába, a délutáni szabadidőprogramokat a gyermekek és a szülők időbeosztásához, igényéhez igazítják, a szakkörök is szerves részét képezhetik a délutáni foglalkozásoknak.

Az egész napos iskolai oktatás keretében a felzárkóztatás és tehetséggondozás is megvalósul.

Egész napos iskolai oktatásos osztályban - mivel a gyerekek 08 - 16-óraig az iskolában vannak - házi feladataikat is az iskolában végzik el. Elsődlegesen a matematika és magyar óráikat iskolaotthonos órarendi egység követi. Ekkor a gyerekek önállóan, illetve tanítói irányítással végzik el készségfejlesztő, gyakorló, felzárkóztató vagy tehetségfejlesztő feladataikat. Ilyen módon levesszük a családokról a házi feladat készítésének terhet. Lehetőséget biztosítunk az egyéni munkatempóhoz igazodó gyakorlásra. Ebben az oktatási formában minden osztályhoz két tanító foglalkoztatása szükséges, akik a délelőtti és délutáni foglalkozásokat közösen látják el, megosztva az osztályfőnöki feladatok terhet is.

Napirend

Az egész napos oktatásban résztvevő kisgyerek órarendje eltér hagyományos kere-

tek között tanuló társától. Az eltérés oka az, hogy az órarend összeállításakor figyelembe vesszük a gyerekek napi terhelhetőségét. Ezért az órák nem sűrű egymásutánban követik egymást, ha-nem közbeiktatott rövidebb-hosszabb szünetekkel megszakítva tartanak délutánig. Ezt az időt rugalmas határokkal a tanító maga osztja be, és minden esetben a gyerekek érdeke szerint kell döntenie.

Az oktatási forma pedagógiai előnyei

A nap folyamán, mivel a tanítás és a szabadidő váltja egymást, egyenletesebb a tanulók terhelése. Több lehetőség nyílik a tanulókkal való beszélgetésre, az egyéni élmények meghallgatására, a játék közbeni megfigyelésre, a különböző nevelési helyzetek elemzésére.

Mindkét tanító látja a gyermeket az irányított és az önálló tanulás folyamatában, megfigyelheti szabadidőben a társai között, látja a különböző szabadidős foglalkozásokon, így a nevelés is lényegesen hatékonyabb lehet.

A gyermekek hét közben nem viszik haza az összes tankönyvet.

12. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

12.1 A kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- ad) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

Iskolánk vállalja a többi tanulóval együtt nevelhető – oktatható SNI-s gyermekek ellátását:

- mozgásszervi fogyatékos
- beszédfogyatékos,
- hallási fogyatékos
- látási fogyatékos
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő
- enyhe értelmi fogyatékos
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók

- kiemelten tehetséges tanulók
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs felkészítését, egész napos iskolai képzését

A pedagógus feladatai a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók integrációja során:

- nevelésük- oktatásuk, a tananyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, a teljesítmény értékelése,
- együttműködés a gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal, gyermek-és ifjúságvédelmi felelőssel, egyéb szakemberekkel,
- elfogadó szemlélet tanúsítása,
- sajátos tanulásszervezési módok alkalmazása,
- egyéni haladási ütem, differenciálás biztosítása,
- a tanórai tevékenységekbe, foglalkozásokba a szakvéleményben szereplő javaslatok beépítése, szükség esetén az eljárások megváltoztatása.

12.2 Sajátos nevelési igényű tanulók segítése

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása integrált formában történik. A tanítási órákon túl - gyógypedagógus vezetésével - rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján - terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

A gyógypedagógus kompetenciaköre:

- a sajátos nevelési igényű gyermekkel való foglalkozás, diplomája szakirányának meg- felelően
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókkal való foglalkozás

Feladatai: /a munkaköri leírás tartalmazza/

- differenciált diagnosztika eszközeivel feltárja a tanulási zavar vagy lemaradás okát
- szakértői vélemény és saját vizsgálatai alapján egyéni fejlesztési tervet készít
- fejlesztő óráin foglalkozik a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal
- szükség esetén egyéb szakembereket von be a terápiába (pl. logopédus, szurdopedagógus, mozgásterapeuta, mentálhigiénés szakember, stb.)
- vizsgálatot kezdeményez a Pedagógiai Szakszolgálat felé.

12.3 A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelésének-oktatásának elvei

- a tanulók lehetőségeinek, korlátainak, speciális igényeinek figyelembevétele
- hosszabb időszavok, tágabb keretek megjelölése
- sajátos tartalmak, követelmények kialakítása
- segítő, pozitív megkülönböztetés
- önmagukhoz mért fejlődés értékelése
- a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formák érvényesítése (indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján)
- az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés,
- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés helyett szöveges értékelés és minősítés
- egyéni továbbhaladás

12.4 A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdők segítése

Iskolánkban is egyre több olyan gyermek tanul, aki az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít. A problémák hátterében állhatnak:

- pszichés zavarok
- tanulási nehézségek
- rossz vagy hiányos szocializáció

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára az iskolai nevelés, oktatás keretében fejlesztő foglalkoztatást biztosítunk, melyet a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően fejlesztő pedagógus vagy gyógypedagógus vezet.

12.5 A kiemelten tehetséges gyermek, tanuló segítése

Iskolánk az alapkészségek biztos elsajátítása mellett fontos feladatának tekinti, hogy a tehetséges tanulókat is képességeik szerint továbbfejlessze, korszerű oktatástechnikai módszerek, kooperatív tanulás, digitális eszközök alkalmazásával.

A differenciálás területei:

- Tanulócsoporthoz, egyének kiemelése, azért, hogy különös figyelmet fordítsunk rájuk (pl. versenyre felkészülés, tehetséggondozó foglalkozások).

- Speciális pedagógiai tevékenységek szervezése, amelyek lehetővé teszik a tanulók egyéni jellemvonásainak feltárását, kibontakoztatását (pl. tanórán kívüli foglalkozások).
- Differenciálást szolgáló szervezeti formák (pl. szakkörök, klubfoglalkozások, tanulmányi és kulturális versenyek, a művészetek).
- Differenciálást szolgáló tartalmak.
- Differenciálást segítő taneszközök biztosítása (pl. számítógépes programok, multimédia).

A tanulók tanórán kívüli fejlesztésének formáiról és óraszámairól a mindenkori tárgyi- és személyi feltételek ismeretében a munkaközösség-vezetők javaslata alapján, az iskola vezetősége a fenntartó jóváhagyással dönt. A működés konkrét formáit az iskola éves munkaterve tartalmazza.

A tehetséggondozás programjának megvalósításában jelentős szerepet vállal a Pejtsik László Alapítvány (oklevél, könyvjutalom, díj adományozása).

12.6 Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése

Elsődleges cél a prevenció a hátrányos helyzet kialakulásának megelőzése, illetve enyhítése, ennek érdekében fel kell vállalni a fokozott törődést ezekkel a tanulókkal.

Ennek lehetőségei:

- korrepetálás, tehetséggondozás
- szakkörök
- napközi és tanulószobai felvétel
- ösztöndíjprogramok
- továbbtanulásuk biztosítása
- gyakori egyéni beszélgetés, segítség a személyes problémák megoldásában
- folyamatos kapcsolattartás a családdal (családlátogatás, fogadóórák)
- szociális hátrányok enyhítése a pályázati lehetőségekhez kapcsolódóan

A veszélyeztetett, a halmozottan hátrányos helyzetű és a hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos feladatokat a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős koordinálja, melynek érdekében jelzőrendszert működtet.

13. Tevékenységek a gyermek- és ifjúságvédelmi célok megvalósítása érdekében

13.1 Általános gyermekvédelmi feladatok

Az iskola valamennyi tanulója érdekében, védelmében megfogalmazott általános gyermekvédelmi feladatok az elsődleges megelőzés céljával:

- személyiség – közösség fejlesztés - neveléssel kapcsolatos feladatok,
- gyermeki jogok érvényesítése
- szülők szemléletformálása, megnyerése, sokoldalú bevonása, motiválása
- együttműködés az általános gyermekvédelmi feladatok megvalósításában közreműködő intézményekkel

13.2 Speciális gyermekvédelmi feladatok

- a gyermekek eltérő gyermekvédelmi problémáinak tudatos feltárása, speciális kezelése, fejlesztése
- a gyermekvédelmi problémával küszködő gyermekek szüleivel speciális pedagógiai bánásmód alkalmazása, megnyerésük külső segítő intézmények (ill. szakembereik) szolgáltatásainak, támogatásainak igénybevételére;
- speciális szakemberek széleskörű bevonása foglalkoztatása (orvos, védőnő, pszichológus, gyógypedagógus, családgondozó stb.);
- együttműködés külső segítő intézményekkel
- az osztályfőnökök segítségével a HH-s, HHH-s, és veszélyeztetett tanulók felmérése
- a család szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különféle támogatásokhoz jutás segítése
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos pályázatok, ösztöndíj programok figyelemmel kísérése és erről a nevelőtestület tájékoztatása, lehetőség szerint pályáztatás
- kapcsolattartás a jelzőrendszer tagjaival
- a szülők és a tanulók tájékoztatása arról, hogy problémáikkal az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
- javaslattétel a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek iskolai eszközökkel való támogatására (napközis, tanulószobai felvétel, tanszersegély, ingyenes étkez-

tetés). Szükség esetén védő-óvintézkedések megvalósításában való közreműködés.

- gyermekbántalmazás védelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése, és ennek felkérésére részvétel az esetmegbeszéléseken, fegyelmi tárgyalásokon.
- az egyéni tanrendes tanulók előrehaladásának figyelemmel kísérése.
- fogadóóra tartása az adott tanév munkatervének megfelelően.

13.3 Kapcsolatteremtés a különböző gyermekvédelmi szakellátás szerveivel

- gyermekjóléti szolgálatok családgondozóival (esetmegbeszélés, esetkonferenciák, szakmai megbeszélések, közös családlátogatás)
- önkormányzatok gyermekvédelmi, gyámsági, szociálpolitikai csoportjaival
- hivatásos pártfogókkal
- iskolai szociális segítővel
- egészségügyi szolgáltatás szakembereivel (gyermekpszichiáter, gyermekpszichológus, az intézmény iskolaorvosa, védőnő)

14. A pedagógusok és az osztályfőnökök feladatai

14.1 A pedagógusok feladatai

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

Minden pedagógus egy, vagy több munkaközösség tagjaként vesz részt az éves szakmai munkában. A munkaközösségekben alkalmazzák a belső tudásmegosztást. A munkaközösség tagjaként az intézmény szakmai céljainak figyelembe vételével tervezik, szervezik munkájukat. A mindenkor érvényes munkaterv alapján a feladatokhoz igazodva csapatok alakulnak, amelyekben meghatározott feladatokat teljesítenek a pedagógusok. A csoportmunka, a teambe szerveződés segíti a közösségi szellem kialakítását, a színvonalas csapatmunkát. A pedagógusok önképzési és önfejlesztési feladatokat is ellátnak.

A pedagógusok részletes feladatait munkaköri leírásuk tartalmazza.

14.2 Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg minden tanév augusztusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnökök részletes feladatait a munkaköri leírásuk tartalmazza.

15. A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézmény egyéb partnerei együttműködésének elvei, kapcsolattartásuk formái

Célunk a tanulók személyiségének és képességeinek fejlesztése, a kétoldalú információcsere, a tájékozódás-tájékoztatás, a partnerkapcsolatok erősítése. A szülői házhoz fűződő kapcsolatunk alapja a kölcsönös tisztelet és megbecsülés, ugyanakkor a pedagógiai szakma területén érvényesül a nevelő vezető szerepe.

15.1 A tanulók közösségét érintő együttműködési formák

A tanuló-pedagógus kapcsolatát a köznevelési törvény szabályozza. A tanulók érdekeinek képviseletét a diákönkormányzat működtetésével biztosítjuk. A tanulók kötelességeit és jogait a Házi rend, a Diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata rögzíti. Ezen dokumentumokba foglaltak betartását elvárjuk minden tanulótól.

Együttműködési formák:

- egyéni beszélgetés
  - diák - önkormányzati fórumok, közgyűlés
  - osztályfőnöki órák
  - közösségfejlesztő osztályprogramok
1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzatot segítő pedagógus és az osztályfőnökök tájékoztatják. Az iskola igazgatója a DÖK – vezetők által kezdeményezett évente legalább egy alkalommal a DÖK megbeszélésén, a diákönkormányzatot segítő pedagógus pedig a diákönkormányzat üléseken tájékoztatja a DÖK képviselőket.
  2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan szóban, digitális eszközökön keresztül tájékoztatják.
  3. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális fel-

datokról az iskola igazgatója az SZK üléseken, az osztályfőnökök a szülői értekezleteken tájékoztatják.

Szülői részvétel az iskolai közéletben

A gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvetőnek tartjuk a szülőkkel való harmonikus kapcsolat kialakítását. A tanár-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, megbecsülésen és megértésen kell alapulnia. Ennek érdekében gondot fordítunk arra, hogy a szülők időben és megfelelő formában tájékozódhassanak az iskolai életéről. Létrehoztuk a tájékoztatás különböző fórumait és formai kereteit.

Szülői közösség

Tagjai az osztályok SZK képviselői. A tagok maguk közül választanak elnököt és elnökhelyettest. Az iskolai SZK szükség szerint, de évente legalább két alkalommal ülésezik. Az SZK elnöke tanévenként megkapja az iskola éves programját, amelyet véleményezhet. Az elnök a szülők, vagy a tanulók nagyobb közösségeit érintő kérdésekben közvetlenül az iskola igazgatójához fordulhat.

Iskolánkban a szülők a köznevelési törvényben meghatározott jogaik érvényesítésére, kötelezettségeik teljesítése érdekében szülői közösséget működtetnek.

Intézményünk szervezeti és működési szabályzata az alábbi jogokat állapítja meg a szülői közösség részére:

- Véleményezési jog az iskola a pedagógiai programja, szervezeti és működési szabályzata és házirendjével kapcsolatosan.
- A szülői közösség élén a szülők által választott vezető áll, aki képviseleti joggal rendelkezik. A szülői közösség dönt saját szervezeti és működési szabályzatáról.
- Az osztályok szülői közösségeinek tevékenységét az osztályfőnökök, gyermekvédelmi felelősök segítik.
- A szülői közösségek véleményeiket, állásfoglalásaikat, javaslataikat a választott SZK elnök és tagok, vagy az osztályfőnök közvetítésével juttatják el az intézmény vezetéséhez.
- Az intézmény szülői választmányát az iskola igazgatója tanévenként közvetve vagy közvetlenül tájékoztatja az intézmény munkájáról és feladatairól, elért eredményeiről. A szülői választmány elnöke közvetlenül az iskola igazgatójával

tart kapcsolatot.

15.2 A szülők és a pedagógusok együttműködésének, kapcsolattartásának formái

Családlátogatás

- Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
- Az új osztályfőnök látogatást tehet a családoknál. Megismerkedhet a család tagjaival, életkörülményeivel.
- Szükség esetén a gyermekvédelmi felelős is végez családlátogatást problémák jelentkezésekor.

Szülői értekezlet

- Feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, a tantervi követelményekről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetőinek.

Rendszeresen tartunk szülői értekezletet a tanév kezdetekor,/szeptemberben/ az első félév befejezésekor, valamint pályaválasztási szülői értekezletet. Ezeken az időpontokon kívül szükség esetén bármikor összehívhat rendkívüli szülői értekezletet az osztályfőnök.

Fogadóóra, fogadóest

- Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása.
- A fogadóórán a szülők tájékozódhatnak gyermekük tanulmányi előmeneteléről, konzultálhatnak a gyermekükkel kapcsolatos kérdésekről.
- Ekkor történik egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás, stb.)
- Fogadóestet az első negyedév és a harmadik negyedév végén tartunk.
- A pedagógusok havi egy fogadóórát tartanak, amelynek időpontját a honlapon kell megjelentetni, és amelyre a szülők előzetesen telefonon jelentkeznek be. Foga-

dóóróját az általa meghatározott időben tartja.

- Az igazgató fogadóóróját az általa meghatározott időben tartja. A rendszeres időpontokon kívül előzetes egyeztetés alapján egyéni konzultációkra is van lehetőség.

Írásbeli tájékoztató

- A szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

Egyéb tájékoztatási formák

- e-napló, iskolai hirdető, tájékoztató szórólapok, plakátok, iskolai internetes honlap.

15.3 Az intézmény egyéb kapcsolatai, partnerei, együttműködési formák

Minden tanév elején aktualizáljuk az iskola közvetlen és közvetett partnereinek listáját. A partnerekkel való együttműködés során célunk bemutatni az iskolában folyó munkát, ugyanakkor visszajelzést kérni munkánk eredményességéről. Az így kapott visszajelzéseket felhasználjuk az éves munkánk értékelésénél, az intézményi önértékelésnél.

Az intézmény egyéb partnereinek kapcsolattartási formái

Az intézmény partnerei	Az együttműködés területei	Az együttműködés formái
Fenntartó, működtető	szakmai, működtetői irányítás	napi munkakapcsolat
óvodák	beiskolázás, szakmai együttműködés	nyílt nap, közös programok, fecsketábor, munkaközösségi megbeszélések
középiskolák	pályaválasztás, tehetség-gondozás	Pályaválasztási szülői értekezlet, nyílt napok, órák versenyek
Tiszaalpári Önkormányzat	Esélyegyenlőség Rendezvények, ünnepség Iskolai étkeztetés Pályázatok	Esélyegyenlőségi Bizottság Rendezvényszervezési, részvételi feladatok Táborok anyagi támogatása

Szakmai szolgáltatás, Szakértői bizottság, nevelési tanácsadó	tanulási nehézség, SNI tanulók ellátása logopédiai szakellátás tanulási nehézség, magatartási, pszichés rendellenesség gondozása	pedagógiai vélemény együttműködési megállapodás esetmegbeszélés, konzultáció utazó gyógypedagógusok, pszichológussal történő kapcsolat fejlesztési tervek készítése
Jelzőrendszer tagjai	szakmai együttműködés	napi munkakapcsolat
Közművelődési intézmények	szabadidős programok egészségnevelés, helytörténet, könyvtári szolgáltatás	színház- és múzeumlátogatás, prevenciós programok könyvtári órák
Köznevelési feladatellátásban részt vevő szervezetek	gyermekvédelem egészségnevelés/védőnők, iskolaorvos, iskolai fogorvos/sport	prevenciós programok iskola egészségügyi ellátás sportversenyek, diákolimpia
Történelmi egyházak	hitoktatás	közös programok, ünnepségek
Civil szervezetek	pályázatok, községi programok	közös programok /gyermeknap/, ünnepségek
Ökoiskolai programokhoz, környezetneveléshez kapcsolódó szervezetek, egyesületek	pályázatok, hulladékgyűjtés, régiós versenyek, rendezvények, erdei iskola	Évente hulladékgyűjtési akciók, versenyek támogatása
Pejtsik László Alapítvány	tanulmányi és fenntartói munka támogatása pályázatok	Jutalomkönyvek Egyéb támogatások Kuratóriumi tagság

16. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

16.1 A Diákönkormányzat

Döntési jogkört gyakorolnak – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával:

- saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint
- tisztségviselőik megválasztásában, és
- jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzat irányítja. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt pedagógus segíti.

A diákönkormányzat célkitűzései és feladatai többek között az érdekképviselés, diákközösségi rendezvények szervezése.

A diákönkormányzat munkáját a diákönkormányzati SZMSZ szabályozza.

17. A tanulmányok alatti vizsgák szabályozása

17.1 A tanuló felsőbb évfolyamba lépésének feltételei

- a törvényi rendelkezés alapján – ha az adott évfolyam tantárgyi követelményeinek, illetve a kötelező órákon való megjelenésnek a tanuló eleget tesz;
- a tanuló magasabb évfolyamra lépéséről tanévenként a nevelőtestület dönt;
- a követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el;
- a második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból legalább az "elégéses" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

A tanuló osztályzatait az adott tanév tanévközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

17.2 Vizsgák fajtái és szabályai

Egyéni írásbeli szintfelmérő:

- nívócsoport kialakítására nyelvtan-helyesírásból, idegen nyelvből, ill. matematikából lehetőség szerint egyéb tantárgyból is.

Osztályozó vizsga:

Egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól;
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben tehessen eleget;
- az előírtnál rövidebb idő alatt kívánja teljesíteni a tantárgyi követelményeket,
- a tanítási évben a mulasztott óráinak száma a 250 órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Amennyiben a tanuló mulasztott, de a nevelőtestület engedélyével osztályozó vizsgát tehet a félévi, év végi osztályzatának megállapítása végett, a szülő kérheti, hogy gyermeke független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról;

- a tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni;

A bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül a szülő kérheti, hogy amennyiben gyermekét javító vizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Különbözeti vizsga

- A különbözeti vizsgát az iskola igazgatója engedélyezheti, ha arra a tanuló átvételéhez van szükség.
- Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha:

- a vizsgáról számára fel nem róható okból elkésik, távol marad. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha:

- a tanév végén – legfeljebb 1-2 vagy 3 tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

17.3 Vizsgatantárgyak követelményei:

- A tanulmányok alatti vizsgákat a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
- Az **osztályozó és javítóvizsgák** követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő **követelmények** alapján a nevelők **szakmai munkaközösségei**, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.
- A javítóvizsga módja: minden tantárgyból írásbeli, szóbeli vizsga.

Bizonyos tantárgyakból gyakorlati vizsga is.

Tanulmányok alatti vizsga

- Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.
- Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.
- Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.
- Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

A tanuló évfolyamot ismételi

- akkor, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt, vagy igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni
- ha a szülő írásban kéri az évfolyamismétlést
- ha a tanuló a javítóvizsgán elégtelen osztályzatot kapott, vagy azon nem jelent meg;

18. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének elvei

18.1 Belépés az első évfolyamra

A szülők gyermeküket iskolánk első évfolyamára beíráthatják:

- ha gyermekük 6. életévét a folyó év augusztus 31-ig betölti, és elérte az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, iskolaérettséget (erről írásos szakvéleménnyel-óvodai vagy szakértői- rendelkezik
- ha a gyermek egészségileg alkalmas
- ha a gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye Tiszaalpár
- külföldi állampolgárság esetén letelepedési engedéllyel rendelkezik
- más településen lakókat férőhely esetén fogadunk
- Amennyiben a gyermek a 6. életévét a folyó év december 1-ig tölti be, és a szülő kéri a tankötelezettség megkezdését, a nevelési tanácsadó pedig javasolja az iskolába lépését, a tankötelezettség megkezdéséről az igazgató dönt.
- A beíratáshoz szükséges dokumentumokat a törvényi előírások szerint kell bemutatni.

Ha a tanuló tanév közben költözik a településre, tanulói jogviszonyát a beiratkozás napjával kezdheti meg.

Első évfolyamra való beiratkozás eljárásrendje

- Az iskolai beiratkozás idejéről, az erről való döntés és a jogorvoslat benyújtásának határidejéről a kormányhivatal közleményt vagy hirdetményt tesz közzé a helyben szokásos módon, a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal.
- Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között – a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára. A beiratkozási eljárást e – ügyintézés keretében is megvalósíthatja.
- Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beíratni a kijelölt iskolába.
- Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz.

- Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással.
- Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés 15 napos határidővel teljesíti.
- Az iskola igazgatója a kormányhivataltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény, vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt, illetve kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.
- Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési- oktatási intézmény székhelyén van.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének alapján az iskola igazgatója dönt. Felvétel előtt a tanuló felvételi elbeszélgetésen vesz részt.

18.2 Belépés az iskola további évfolyamaira

A beiratkozáshoz szükséges dokumentumok:

- a tanuló bizonyítványa,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapja,
- egészségügyi törzslapja és személyi lapja (TAJ száma)
- a szülő személyi igazolványa
- lakcímkártya
- egyéb nyilatkozatok, határozatok

Nemzetközi vonatkozású rendelkezések:

- Ha Magyarország területén élő, tartózkodási engedéllyel nem rendelkező kiskorú nem magyar állampolgár kéri a felvételét nevelési-oktatási intézménybe, a felvételkor igazolnia kell, hogy a szülői felügyelettel kapcsolatos feladatokat ki látja el, és a beíratáshoz szükséges dokumentumok hiteles fordítását be kell mutatnia.
- Ha az iskolai tanulmányok folytatását a magyar nyelv ismeretének hiánya vagy a külföldi és a magyar iskola követelményrendszere közötti eltérés gátolja, az iskola igazgatója az évfolyam megismétlését engedélyezheti úgy is, hogy a tanuló csak felzárkóztató foglalkozásokon és nyelvórákon vesz részt.

19. Az iskola egészségnevelési programja

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termeléshelyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek
- különböző tantárgyak adta lehetőségeken belül számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztés hatékony oktatása.
- szabadidős közösségi, egészségfejlesztő és mozgásprogramok, amelyek az iskolán kívüli szereplők bevonásával is történhetnek.
- egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel szorgalmazása.

Az iskolai egészségnevelési program célja, hogy iskolánk tanulóiban kifejlődjön egy egészség- és környezettudatos magatartás. Az egészségnevelés az iskola minden dolgozójának, kiemelten a pedagógusoknak, illetve tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak a feladata.

19.1 Alapelvek, célok

- a tanulók testi-lelki egészségének megőrzése, az egészséges személyiségfejlődés elősegítése
- mindennapi testmozgás
- iskolai balesetek megelőzése
- egészséges táplálkozási szokások kialakítása, fejlesztése
- iskolai balesetek megelőzése
- rendszeres testmozgás fontosságának felismertetése, törekvés arra, hogy a felnőtt életüknek is szerves részét képezze
- tiszta, egészséges, meghitt környezet kialakítására való igény
- ivóvíz fogyasztásának előnyben részesítése
- szabadidő tartalmas eltöltésének módjai
- iskolai erőszak megelőzése
- személyi higiéné kialakítása

19.2 Megvalósításának területei

Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretein belül tantárgyakba vagy foglalkozásokba beépítve.

Tanórán kívül:

- iskolai szabadidős program
- szervezett tanulmányi kirándulás
- sportnap, egészséghónap, egészségnap
- szükség esetén a lelki eredetű problémák feldolgozásában segít a diákoknak, a tan-testületnek, a szülőknek a meghívott pszichológus vagy szakember.
- egészségügyi intézmények, szervezetek: egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelenthetik kapcsolatokat, akik segítségére prevenciós programok megszervezésében is számítunk.
- a balesetvédelmi rendszabályok érvényesítése az iskolában.
- a tanulók különböző sportversenyeken, térségi és regionális versenyeken, és helyi sportegyesületekben is fejlesztik önmagukat.

Szülőkkel, családdal való kapcsolattartás

- Az iskolai egészségnevelés területén sem nélkülözhetjük a „szülői ház” támogatását, megerősítését. A harmonikus pedagógus-szülő együttműködés megteremtésének céljából arra törekszünk, hogy a gyermekek iskolai hétköznapijaiba betekintést adjunk különböző prevenciós programokkal, szülői értekezletek szervezésével, ahol szakember segítségével felhívjuk a szülők figyelmét, a korosztályt veszélyeztető problémákra, segítjük az egészséges életmód kialakítását.

Iskolaorvossal, védőnővel, iskolai fogorvossal való kapcsolattartás

- Tanulóink a jogszabályoknak megfelelően rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt.
- A szűrővizsgálatokat az iskolatitkár, pedagógiai asszisztens és az osztályfőnök koordinálja, egyezteteti a vizsgálati időpontokat.

20. Az iskola környezetnevelési programja

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata, melyben segítségünkre vannak a civil szervezetek is.

20.1 A környezeti nevelés alapelvei, céljai

Az iskola hitvallása – az iskolai környezeti nevelés szemlélete:

„A fenntarthatóságra való felkészítés egész életen át tartó tanulási és szocializációs folyamat, amely tájékozott és tevékeny állampolgárokat nevel, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet-és környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és etikusan felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös döntéseikért, tetteikért. Ezek az intézkedések biztosítják az egészséges környezetet és a hatékony gazdaságot a jövő számára.” (Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia 2010)

Az iskola fenntartója és minden dolgozója egyetért a fenntartható fejlődés elveivel és azok gyakorlati alkalmazásával és az ökoiskolákra vonatkozó kritériumok betartására törekszik.

Kiemelt feladatnak érezzük, hogy tanulóink szemléletén alakítsunk, környezet- és természet szeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. Minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink egységes egészként lássák a természet és benne az embert. A természettudományi tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladat.

2014-ben elnyertük az örökös Ökoiskola címet, amely környezeti nevelésünkben megmutatkozó eredményeket bizonyít.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk, ökoiskolai versenyt és programokat szervezünk.

A környezeti nevelés:

- megfelelően stabil, megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő és élettelen környezettel
- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet megismerésére, megvédésére
- felkelti az igényt és képessé tesz a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására, összefüggő rendszerben való értelmezésére, abban felismerhető kapcsolatok megértésére, a környezet értékeit figyelembe vevő cselekvésre.

Alapelvek között a legfontosabbak:

- a fenntartható fejlődés
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések felismertetése

- a helyi és globális szintek kapcsolatainak, összefüggéseinek feltárása
- alapvető emberi szükségletek, emberi jogok, demokrácia, elővigyázatosság, biológiai és társadalmi sokféleség, ökológiai lábnyom biztosítása

Célja:

- Az iskola tanulói és dolgozói között minél több környezettudatosan gondolkodó és cselekvő személy legyen.
- A tanításban és az iskolai élet minden területén érvényesüljenek: a környezeti nevelés és a fenntarthatóság pedagógiai alapelvei.
- Az iskolai munkához több szálon kapcsolódjon a helyi közösség.
- A tevékenységeink és szemléletünk széles körű megismertetése, elfogadtatása, a lakosság körében
- tudatos fogyasztói magatartás kialakítása a takarékosági szempontokat figyelembe véve

A célok eléréséhez különböző készségeket kell kialakítanunk és fejleszteniünk tanulóinkban például:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodást
- az ökológiai szemléletet és kreativitást, gondolkodásmód, az együttműködésre, alkalmazkodásra, toleranciára és segítő életmódra való nyitottságot

A környezeti nevelés és ökoiskolai tevékenységünk ellátása érdekében feladatainkat a mindenkori éves munkaterv tartalmazza.

20.2 Iskolán kívüli együttműködés fenntartóval, hivatalokkal, civil és egyéb szervezetekkel

1. Fenntartó:

A fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények költségvetését. Ezért a kölcsönös együttműködés a környezeti nevelési program megvalósításában elkerülhetetlen, tevékenységünket erkölcsileg és anyagilag is támogatja.

2. Környezeti neveléssel is foglalkozó intézményekkel:

A helyi és környékbeli intézmények, létesítmények látogatását tanórákon készítjük elő, melyeket a mindenkori éves munkaterv tartalmazza.

Hagyományaink a környezetvédelemhez kapcsolódóan, amelyeket a civil szervezetek is szakmai ismereteikkel és tevékenységeikkel segítik munkánkat:

- Szabadban szervezett tanóra elsősorban az életközösségek megismeréséért
- táborok megszervezése, lebonyolítása
- osztályfőnöki órák anyagába beépítve,
- kiállítások, versenyek, rajzpályázatok a környezettudatossággal kapcsolatban
- történelmi, kulturális értékeink, népművészeti és hagyomány ápolása a fenntarthatóság elveinek szem előtt tartásával
- szakórákon minden lehetőséget megragadunk a környezeti nevelésre
- természetismereti versenyekre felkészülés, részvétel regionális természetismereti verseny szervezésében, lebonyolításában évente egy alkalommal.

20.3 A környezeti nevelés tevékenységének szinterei

Tanórai keretben megtartott tevékenységek:

Az elméleti alapokat biztosítjuk, példát mutatunk. Kiselőadások alkalmával környezetvédelmi problémákat tárunk fel, és tanári irányítással keressük a választ, megoldást. Ezzel fejlesztjük a problémamegoldó képességet és a globális szemlélet kialakítását is.

Tanórán kívüli foglalkozások:

A tanórán kívüli foglalkozásokon küzdünk a Földet elborító szemét, a nyersanyaghiány, az energiapazarlás, a rossz vásárlási szokások ellen. A néphagyományok megismerése is a környezeti nevelés feladatkörébe tartozik. A néphagyományok, a népi játékok felelevenítése a sajátos mentálhigiénés kultúra átadására is lehetőség, amelyekre osztályfőnöki valamint hon- és népismereti és egyéb tanórán kívüli foglalkozások keretében biztosítunk lehetőséget.

20.4 Örökös Ökoiskola

Elnyert cím a környezeti nevelésünk eredménye. A program évente elkészül. Fokozott figyelmet fordítunk a tudatos fogyasztói magatartás kialakítására, a fenntarthatóság elvének követésére, a szelektív hulladékgyűjtésre, az anyag- és energiatakarékosságra.

Arra törekszünk, hogy minél többen sajátítsák el a fogyasztói társadalom alapismérvait,

hatásait. Az iskola minden dolgozója és tanulója legyen nyitott a globális ökológiai jelenségek iránt. Ennek tükrében az együttműködés elkerülhetetlen a partnereinkkel /belső és külső/.

Továbbá iskolakertet, gyógynövénykertet tartunk fenn, amelyről éves munkatervet készítünk.

21. Elsősegélynyújtási alapismeret elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek

1. Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- Az iskolai balesetek elkerülése
- A gyalogos és kerékpáros közlekedési balesetek elkerülése
- A betegségek megelőzése
- Elsősegélynyújtás kisebb sérülések esetén.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- Lehetőség szerint elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projekt szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

22. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

Helyi tantervünk a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26.§ (2) bekezdése, (a továbbiakban: köznevelési törvény), 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, továbbá a 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet figyelembevételével, az Ember Erőforrások Minisztériuma által kiadott kerettanterv és a fenntartóval történt egyeztetés alapján készült.

22.1 A jóváhagyott kerettanterv

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvekhez összeállított helyi tantervi ajánlásokat használják fel.

22.2 A választott kerettanterv feletti óraszám

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az egyes tantárgyak óraszámát módosítottuk azzal a céllal, hogy a 21. századi tudományos fejlődéshez és társadalmi elvárásokhoz igazodó ismeretekkel bővítsük tanulóink tudását.

A fenntartó engedélyével 2019/2020-tól bevezetésre kerül az ún. Éltrevaló Program (Franklin Covey) évfolyamonként heti egy órában, a tanulók neveltségi szintjének, pozitív kommunikációjának és társas viselkedésének fejlesztése céljából.

22.3 A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az oktató-nevelő munka során olyan nyomtatott és digitális taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, laptop, tablet, interaktív tananyagok stb.) használunk a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos jegyzékekben szerepelnek.

A taneszközöket a szakmai szempontok és költségek figyelembe vételével a szaktanárok, szakmai munkaközösségek határozzák meg. A kiválasztásnál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók;

- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható;

Az oktatáshoz szükséges taneszközök beszerzésére vonatkozó döntés tanév közben nem változtatható meg. A szülőkre fizetési kötelezettség csak a szülői közösség döntése alapján hárulhat.

A szülő nyilatkozhat arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy él a törvény által biztosított ingyenes tankönyvbесzerzés lehetőségével.

23. A köznevelési törvényben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

23.1 1. A képzés szakaszai

Alsó tagozat: 1-4. évfolyam

Színterei: - tanítási óra, napközi, lehetőség szerint egész napos iskolai oktatás, egyéb foglalkozások

Feladatok:

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- csökkentjük a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket
- az írás, olvasás, számolási készségek, helyes tanulási szokások megalapozása, elmélyítése
- az ismeretfeldolgozási technikák elsajátítása; tanulás tanítása
- az iskola társas környezetébe történő beilleszkedés segítése;
- az iskola belső szabályaihoz igazodó helyes tanulói szokások, viselkedésformák kialakítása;
- az egyéni képességek fejlesztése
- differenciált módszerek alkalmazása;
- a gondolkodási műveletek megalapozása;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése,
- a kritikus önismeret és önértékelés és mások helyes megítélése képességének kialakítása és fejlesztés

Felső tagozat: 5-8. évfolyam

Színterei: - tanítási óra, tanulószoba, egyéb foglalkozások

Feladatok:

- az alapkészségek továbbfejlesztése (írás, olvasás, szövegértés, szövegalkotás, matematikai eszköztudás);
- a meglévő ismeretek bővítése, melyek közvetlen tapasztalatszerzésre és gyakorlati tevékenységre épülnek;
- az önálló ismeretszerzés igényének és módszereinek kialakítása; megismertetése
- információszerzés és felhasználás stratégiáinak, technikáinak elsajátíttatása, a tanulás tanítása;
- az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák pszichikus elemeinek fejlesztése;
- a tanulók tanulási képességeinek a feltárása, a problémák megoldásának segítése;
- alapvető erkölcsi tulajdonságok és magatartásformák megszilárdítása;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése,
- a tantárgyi követelmények biztosítása az egyéni képességek figyelembevételével.
- az egyéni képességek fejlesztése
- differenciált módszerek alkalmazása;
- kiemelt hangsúly fektetése pályaválasztásra, pályaeorientációra;

24. Mindennapos testnevelés

Intézményünk mindennapos testmozgási programjának tartalmi elemei:

- tantervi testnevelés órák
- könnyített testnevelés a tanóra keretein belül differenciálással, orvosi javaslat-tal
- szakköri tevékenység
- természetjárás,
- mozgásfejlesztés egyéb formái (pl: tánc, úszás stb.)
- gyógytestnevelés, mozgásfejlesztés biztosítása fenntartói feladatellátás kereté-ben

A könnyített testnevelés a testnevelés mozgásanyagára épít. Az iskola a tanulók képes-ségeihez és igényeihez igazodva kötelező könnyített testnevelési foglalkozásokat szer-vez, amely a kötelező tanórákhoz tartozik. Osztályzatot/értékelést a könnyített testne-velés órán is kap a tanuló.

25. A választható tantárgyakra és foglalkozásokra vonatkozó szabályok

25.1 Kötelező - és kötelezően választandó tanórákra vonatkozó szabályok

Az iskolánkba beiratkozott tanulónak ezeken az órákon kötelező részt vennie és számot adnia tudásáról. Választási lehetősége a kötelezően választható órákon belül van csak.

- Az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények tel-jesítése csak a kötelező és a kötelezően választandó tanítási órákon való együttes rész-vétellel teljesíthető, így azokon egész tanévben részt kell venni. Indokolt esetben (szakorvosi, szakpszichológusi vagy szakértői javaslatra) félévkor mentesítést az in-tézményvezető adhat.
- **kötelezően választandó** tanórai foglalkozásokon az értékelés, minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés feltételeinek tekintetében ugyanúgy kell eljárni, mint a kötelező tanítási órák esetében. A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő – az-zal, hogy az iskolába beiratkozott elfogadja, a kötelezően választott tanítási órákra vonatkozó szabályokat.

25.2 Etika/ hit- és erkölcsstanra vonatkozó szabályok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. CXCV. törvény értelmében az első és ötödik évfolyamos, majd felmenő rendszerben minden tanulónak **etika/hit- és erkölcsstan órán** kell részt vennie. A szülőknek minden év május 20-ig kell írásban nyilatkozniuk, melyik oktatást kérik gyermekük számára.

Iskolánkban is fel kell mérni, hogy a tanuló milyen szabadon választott tanítási órán vesz részt. A szülőnek írásban kell kérelmet beadni, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván szabadon választott tanításóra.

Választható foglalkozásokra a mindenkori tantárgyfelosztás alapján, a tanév elején, szeptember 15-ig lehet írásban jelentkezni.

26. Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek

A meglévő ismeretek tevékeny felhasználásával megszerezhető tudás elsajátításához olyan gondolkodási képességek szükségesek, mint a problémamegoldó-gondolkodás, a kritikai gondolkodás, a logikus gondolkodás, analízis, szintetizálás, stb. E képességek fejlesztése a megszokottól eltérő tanítási-tanulási folyamatot kíván.

Cél az *élményszerű oktatás*, az élményközpontú tanítás, a komplex ismeretszerzés.

A diákok fejlesztéséhez javasolt tevékenységrendszer a tapasztalatszerzésre épülő megismerést, a kooperatív tanulási technikákat és az egyedi fejlettséghez igazodó differenciált fejlesztést generálja.

A pedagógusok által választható **pedagógiai eszközök, módszertani eljárások**, amelyek következtében hatékonyabban, könnyebben, testre szabottan tudnak a diákokkal eredményeket elérni:

- Differenciálás
- Kooperatív oktatás, tanulásszervezés
- Projekt-módszer
- Egyéni, pár- és csoportmunka
- Drámapedagógia
- Játék

- Megbeszélés
- Vita
- Kutató munka
- Felfedezés
- Terepgyakorlat
- Interjúkészítés és újságírás
- frontális osztálymunka

27. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések, tevékenységek célja, hogy biztosítsa a tanulók körében a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési tanulási és magatartási zavarral küzdő tanulók, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében. Továbbá lehetőséget teremtünk a tehetségek felismerésére, fejlesztésére, gondozására is.

27.1 Inkluzív (befogadó, gyermek centrikus) oktatás és nevelés

Az inkluzív oktatást kombinálva a kognitív fejlesztéssel, sokkal több nevelési lehetőséget nyújtani azoknak, akiket a társadalom kivételként kezel. A kognitív fejlesztés mellett a gyermekeknek szükségük van az egyéni működésüket támogató hálózatra is. A hangsúly a gyermekek mentális képességeinek a fejlesztésén van. A tanítók, tanárok célja a gyermek mentális, motorikus, szociális, érzelmi képességeinek a maximális fejlesztése, ami előrevetíti a gyermeknek a társadalomba való teljes beilleszkedését.

27.2 Felzárkóztatás

- A képességeiket tekintve elmaradó tanulóknál az iskola felhasználható órakeretének terhére felzárkóztatást biztosít.
- A tanítási folyamatban a pedagógus differenciál annak érdekében, hogy a gyengén teljesítők is elsajátítsák a minimumszintet
- Szükség esetén a kudarc okainak feltárásában a Nevelési Tanácsadó segítségét kéri
- **Az intézmény különös figyelemmel kíséri** az intézményben előforduló hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékesség-

gel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, **részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.**

- **Az osztályfőnöki órák, illetve a nem tanórai foglalkozások** alkalmat biztosítanak a kiemelten a hátrányos megkülönböztetés, a diszkrimináció, vagy a rasszizmus témájával kapcsolatos foglalkozások lebonyolítására, és annak csökkentésére.

27.3 A hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják

- Felzárkóztató /egyéni és csoportos fejlesztő/, illetve tehetséggondozó /versenyek, szakkörök/ programok szervezése.
- Logopédiai, fejlesztő és gyógypedagógiai ellátás, iskolapszichológus alkalmazása.
- Egyéni és csoportos beszélgetések /tanár-diák viszony optimalizálása/ - segítő személyes kapcsolatok kialakítása.
- Alkalmankénti mentálhigiénés programok.
- Pályaorientációs tevékenység /irányítás, segítségadás/.
- Kulturális és sportprogramok szervezése.
- Családlátogatás lehetősége.
- Az iskolai könyvtár és az iskola létesítményeinek, eszközeinek a használata.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segítése.
- Szoros kapcsolat szakszolgálatokkal, a jelzőrendszer tagjaival.

27.4 Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség érvényesítéséhez szükséges feltételek

Pedagógus továbbképzés

Egyértelmű, hogy a tanítók és tanárok ösztönzése a tanulók adaptív viselkedésformáira, valamint a mentális egészség kialakítására csak megfelelő képzés révén valósítható meg, amelyek birtokában képessé válnak a tanulók viselkedésének értékelésére, és a hatékony beavatkozás gyakorlatba való alkalmazására. A továbbképzések célja a pedagógusoknak való segítségnyújtás, hogy úgy tudják felmérni az iskolákba integrált speciális szükségletű gyermekeket, hogy azok semmilyen szempontból ne érezzék hátrányban magukat.

A 2019/2020-as tanévben bekapcsolódik intézményünk az „EFOP-3.1.2-16 A pedagógusok módszertani felkészítése a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében” című programba, amellyel célunk a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók eredményeinek javítása, létszámának csökkentése.

Iskolapszichológus

A megelőzés és a szakavatott segítségnyújtás nélkülözhetetlen feltétele az iskola rendelkezzen mentálhigiénés szakemberrel, vagy pszichológussal, vagy ezek rendszeres fogadóóráival.

Pedagógiai asszisztens

Szerepe nélkülözhetetlen az esélyegyenlőség megteremtéséhez a tanórai, a tanórán kívüli és az iskola által lebonyolításra kerülő szabadidős tevékenységek területén. Nélkülük nem tud megvalósulni a személyes figyelem, differenciált foglalkozás, egyénre szabott bánásmód.

Fejlesztő- és gyógypedagógus

Szerepük a kiemelt figyelmet érdemlő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység ellátásában nélkülözhetetlen.

Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

Erre a munkakörre is igaz, hogy a megelőzés és a szakavatott segítségnyújtás nélkülözhetetlen feltétele, hogy az iskola rendelkezzen gyermekvédelmi szakemberrel.

Célunk az, hogy érvényesüljön a

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása és biztosítása.
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása

Iskolánk széleskörű színes programokat kínál a tanítványai számára a tanítási órákon túl a délutáni órákban. Ezek a foglalkozások minden tanuló számára kötelezőek. Mentésítést az intézményvezető a törvényben meghatározottak alapján adhat, a szülő írásos kérelmére.

Az intézmény tanulói és velük együtt - a HH- és a HHH-s tanulók - egyéni választás alapján részt vesznek napközis és tanulószobai foglalkozásokon, szakkörökön, fejlesztő, tanulmányi, sport és tehetséggondozó foglalkozásokon, nyári táborokban. Az intézmény a gyermekeknek biztosítja az ingyenes tankönyvet, ill. a kedvezményes étkezési lehetőséget.

27.5 Az iskolai esélyegyenlőség érdekében pedagógiai feladataink

- az egyéni tanulási tempóhoz igazított tanulásszervezés
- az önálló tanulási szokások és technikák kialakítása, folyamatos fejlesztése
- a hátrányos helyzetű és a lemaradó tanulók szervezett, szakszerű segítése: tanulási kudarcaik megelőzése, felzárkózási lehetőségeik feltárása.
- tehetségdiagnosztizálás, mérés, tehetségfejlesztés
- a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók szociális helyzetének megismerése, elemzése, gyermekvédelmi és pedagógiai szempontból megoldások keresése helyzetük javítására.

Az esélyteremtés megvalósulása érdekében együttműködésre törekszünk az iskolánkba járó különböző területeken eltérést mutató tanulók szüleivel és intézményekkel.

28. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

28.1 A tanulói teljesítmények ellenőrzése és értékelése

Alapelvek:

- az ellenőrzés és értékelés a gyerekért történik, segíti a szülő és a pedagógus közös gondolkodását a gyermek fejlődéséről;
- összhangban kell lennie a NAT-tal, pedagógiai programunkkal, a helyi tantervi rendszerrel;
- az értékelés tükrözze azt az elvárást, amely szerint a gyerek legyen aktív részese a fejlődésnek, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában;
- értékelés során figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, és tantárgyi követelményeket, a gyermek önmagához mért fejlődését, képességét, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni;
- rendszeresen és folyamatosan ellenőrizzünk, értékeljük.
- a tanulási-tanítási folyamatban megerősítő, korrigáló, fejlesztő hatású legyen értékelésünk;
- a szöveges értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, értékelésünk le-

gyen előremutató;

- az érdemjeggyel való értékelés tükrözze a tanuló valós teljesítményét, tudását, vegye figyelembe a követelményeket, a tanuláshoz való viszonyulását.
- értékelésünk adjon mintát a gyerekeknek a saját önértékelésük, értékrendjük kialakulásához.

28.2 Az ellenőrzés és értékelés módjai tanítási órán

Mindennapos ellenőrzés, számonkérés formái:

- felszerelés, házi feladat ellenőrzése, javítása, esetenkénti értékelése;
- szóbeli vagy rövidebb írásbeli számonkérés a feladott tananyagból;
- órai munka értékelése szóban, érdemjeggyel.

Tanmenetekben tervezett ellenőrzés, számonkérés:

- témazáró dolgozatok írása;
- felmérések írása (mérések)

Egyéb ellenőrzések, számonkérések:

- beszámolók, kiselőadások, projektek értékelése;
- önálló órai feladat értékelése;
- tanulói kísérlet értékelése;
- munkadarab értékelése;
- gyakorlati tevékenység értékelése

28.3 Az ellenőrzés és értékelés követelményei

Az órai számonkérés során

- törekedjünk a változatosságra, a szóbeli és írásbeli ellenőrzés megfelelő arányára;
- fordítsunk figyelmet a helyes nyelvhasználat kialakítására;

A témazáró dolgozatok és felmérések

- írását egy héttel korábban előre be kell jelenteni a tanulóknak;
- egy napon maximum kettőt lehet egy tanulóval íratni;
- témazáró dolgozat előtt a témakört a megelőző órán/órákon a szaktanár köteles összefoglalni és feladattípusait az összefoglalás során gyakoroltatni;
- a dolgozatokat a tanár köteles két héten belül kijavítani és azokat kiosztani; a jegyeket felvezetni az e- naplóba
- a témazáró dolgozatokat az iskola köteles két évig megőrizni, fogadóórakon a szülők számára megtekinthetők, kérésre másolhatók.

A tanulók teljesítményének értékelése a tanév során

A tanulók - a tanév rendjében meghatározott időpontban – félévi és év végi értékelést kapnak. *A félévi értékelés* tájékoztatja a szülőt és a gyermeket az első félévben elért eredményeiről.

Az év végi értékelés a teljes tanévben nyújtott teljesítményről ad tájékoztatást a bizonyítvány útján.

A félévi és az év végi értékelés kialakításakor a következő *alapelveket* vesszük figyelembe:

- félévi és év végi osztályzatot a tanulónak a naplóban szereplő jegyei alapján adjuk
- a témazáró dolgozatok százalékos eredményeit érdemjegyre az alábbiak szerint váltjuk át:

%	Érdemjegy
90 - 100	jeles (5)
75 - 89	jó (4)
56- 74	közepes (3)
40 - 55	elégséges (2)
0- 39	elégtelen (1)

A témazáró feladatlapoknál az előre elkészített feladatlapokon szerepeltetni kell a feladatok pontszámait, valamint az értékelés/osztályozás módját.

Az év végi osztályzat kialakításakor figyelembe vesszük

- egész éves érdemjegyeit
- a kezdeti állapotról milyen szintre jutott a tanuló
- a témazáró dolgozatok eredményeit súlyozottan
- a félév során adott feleleteket (írásbeli felelet, szóbeli felelet)
- versenyeken nyújtott kiemelkedő teljesítményt
- szorgalmi jegyeket

A naplóban a szaktanár köteles a jegyeket vezetni.

- a tanító/szaktanár a félév és a tanév vége előtt egy hónappal e- naplón keresztül értesíti azoknak a tanulónak a szüleit, akik valamely tárgyból bukásra állnak
- a félévi és a tanév végi értékelés kialakításához elegendő számú jegy vagy értékelés szükséges: a heti 1 vagy 2 órás tantárgy esetén minimum a heti óraszám kétszerese havonta, a további tantárgyaknál a heti órászámmal azonos számú havi jegy szükséges.

- félévi és tanév végi bizonyítványt osztályozó vizsgával is lehet szerezni.

28.4 Értékelési formák az alsó tagozaton

A törvényi szabályozás, valamint a nevelőtestület javaslata alapján *írásbeli szöveges értéke- lést adunk*: az 1. évfolyamon félévkor és év végén, a 2. évfolyamon félévkor.

A 2. évfolyamtól kezdődően tanév közben érdemjegyeket adunk.

Ebben szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a gyermek:

Szöveges minősítés	Rövidítés	Jegyekre történő átváltás
Kiválóan teljesített	Kt.	jeles (5)
Jól teljesített	Jt.	jó (4)
Megfelelően teljesített	Mt.	Közepes (3)
Felzárkóztatásra szorul	Fsz.	elégséges (2) és elégtelen (1)

28.5 Értékelési formák 2-8. évfolyamon

Minden tárgyból érdemjegyet adunk az e-naplóban, bizonyítványban és törzslapon egyaránt.

Érdemjegyek:

- **elégtelen (1),**
- **elégséges (2),**
- **közepes (3),**
- **jó (4),**
- **jeles (5)**

A tanév végén szaktárgyi dicséretet és nevelőtestületi dicséretet adunk szöveges értékelésként.

Az egyes tantárgyak értékelése alól mentesített tanulóknál az adott tantárgynál (napló, bizonyítvány, törzslap) –*mentesítve* - bejegyzést alkalmazunk.

Az iskolai számonkérés és beszámoltatás értékelésének szabályait a mérés értékelés munkacsoport éves munkaterve tartalmazza.

Alsó tagozatra vonatkozó speciális tevékenység

Amennyiben a tanuló az első évfolyamon „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, a az osztályban tanítók a tanulóról egyéni továbbhaladási tervet készítenek félévkor és évvégén. A tanulói teljesítmények folyamatos méréseiről, értékeléséről a félévkor és a tanév végén a **mérési csoport és munkaközösségek beszámolnak**. A **tanmenetek** elkészítésekor figyelembe vesszük az előző évi mérési eredményeket.

A tanulók ellenőrzése és értékelése tanítási órán kívül

A tanulók tanítási órán kívüli iskolai tevékenységét az adott foglalkozást vezető pedagógus ellenőrzi, és az értékelés helyet kap a tanuló magatartás és szorgalom jegyének megállapításában, a szaktantárgyak osztályzatában.

29. Iskolai dokumentáció, tájékoztatás: törvényi előírásoknak és helyi szabályozásoknak megfelelően.

Beírási napló

A beírási naplót az iskola kezdő évfolyamán kell megnyitni és folytatólagosan kell vezetni.

Törzslap

- A törzslap két részből áll, a tanulókról külön-külön kiállított egyéni törzslapokból és az egyéni törzslapok összefűzését szolgáló borítóból.
- A tanulókról – a tanévkezdést követő 30 napon belül – egyéni törzslapot kell kiállítani.

Bizonyítvány

A tanuló által elvégzett évfolyamokról a törzslap alapján, év végi bizonyítványt kell kiállítani.

Napló

- A pedagógus a tanórai foglalkozásokról az órarendnek megfelelően elektronikus naplót vezet.
- A beírt jegyek az érdemjegy megszületésének megfelelő hónaphoz kerüljenek.

Egyéb dokumentáció:

- Vizsga jegyzőkönyv
- Tantárgyfelosztás

- szakköri naplók
- egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció – egyéni fejlődési lap

30. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb feladata a feldolgozott tanórai anyaghoz kapcsolódva gyakorlás (késztség- és képességfejlesztés), és a hozzátartozó ismeretek megszilárdítása, bővítése;
- házi feladatot a tanulók hét közben bármely tantárgyból kaphatnak, pénteki napokon minimálisat, a napköziben és tanulószobán elkészíthető mennyiségűt
- szorgalmi feladat bármikor adható
- a házi feladat igazodjon a tantárgy követelményrendszeréhez.
- a házi feladat elkészítéséhez a tanár szükség szerint adjon segítséget, útmutatást.

Fontos az önálló gyűjtőmunka (beszámoló, tábló, stb.) készítése, projektfeladatok biztosítása, hiszen ennek segítségével tanulja meg a tanuló használni a könyvtárat, digitális eszközöket, valamint a gyűjtött információkat átadni a többieknek.

A házi feladatok ellenőrzése minden esetben valósuljon meg a következő tan- órán, foglalkozáson. A házi feladat mennyisége függ a tantárgy jellegétől, az ismeretanyagtól és az adott osztálytól.

31. Az iskolai foglalkozások és csoportbontások szervezési elvei

A Köznevelési törvény alapján a tanítási órák és tanórán kívüli foglalkozások megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

31.1 Osztályba sorolás elvei

Iskolánkba jelentkező tanulók osztályba sorolásánál figyelünk az esélyegyenlőség elveinek

megvalósulására.

31.2 A napközis, tanulószobás, egész napos iskolai oktatásos csoportok kialakítása

Amennyiben a csoportlétszámok lehetővé teszik az egy osztályban tanulók egy csoportba kerülnek. Egész napos iskolai oktatásos csoport létrehozása egy osztályban történik.

31.3 Csoportbontások

Megbontjuk az osztálykereteket, és a következő tantárgyak oktatását végezzük csoportbontásban:

- idegen nyelv (alsó és felső tagozaton)
- magyar (felső tagozaton)
- matematika (alsó és felső tagozaton)
- informatika (alsó és felső tagozaton)

A csoportbontás célja:

- a kisebb létszám mellett a tanulók differenciált fejlesztése,
- tananyag tevékenységközpontú átadása, tehetséggondozás
- a tanulók kommunikációs képességének javítása,
- középiskolai felvételre való célirányos felkészítés
- felzárkóztatás, a minimum követelmények lassúbb tempóban történő elsajátítása
- évisméltés elkerülése

A csoportba sorolás elvei:

- a tanuló tantárgyi osztályzata
- a szintfelmérések eredményei és / vagy az év végi felmérés eredménye
- a tanulók kognitív képességei
- a csoportok létszáma

A csoportok közötti átjárhatóság alapját az egységes tananyag, követelményrendszer teremti meg. Az egyik csoportból a másikba való átlépést a szaktanár kezdeményezheti félévkor és tanév végén.

32. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (a továbbiakban: NETFIT) a tanulók fizikai fittségi mérésének adatait rögzítő, informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer. A NETFIT rendszerbe azonosításra alkalmatlan módon feltöltött tanulói eredményeket a NETFIT-et támogató informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer.

A fizikai fittségi mérés eredményeit a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig az iskolának a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával fel kell tölteni a NETFIT rendszerbe. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A NETFIT mérő rendszer lehetővé teszi a diákok számára, hogy a fittségi teszteredményeiket online környezetben, az összes mérési eredmény figyelembevételével kezelni tudják. A szülők számára is biztosítja, hogy követni tudják gyermekeik fizikai fittségi adatait, és tájékozódni tudják a fejlődésükről. A pedagógusok számára pedig lehetővé válik a diákjaik és osztályaik együttes kezelése, fejlődési jellemzőik, állapotváltozásuk nyomon követése. Az egyéni értékelőlapok és a statisztikai lekérdezés lehetőségei megteremtik a lehetőséget az osztály- és egyénspecifikus fittségi program kidolgozására. Ezen keresztül pedig a diagnosztikus pedagógiai értékelő funkció valódi, testnevelést támogató eszközzé válik.

A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke.

A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapot növeléséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek. A kialakított adatbázist rögzítik, intézményi szinten egységesen.

Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése az igazgató-helyettes feladatkörébe tartozik.

33. Az tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése, a jutalmazás és a büntetés elvei

33.1 A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - az osztályfőnök végzi.

Szorgalmi időszakban

A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítését az osztályfőnök havi rendszerességgel végzi, s erről a szülőket tájékoztatja.

A magatartás félévi és év végi minősítését az osztályfőnök a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt.

Az értékelésnél használt minősítések a következők:

1.) A magatartás értékelésénél:

példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

2.) A szorgalom értékelésénél:

példás (5), jó(4), változó(3), hanyag (2)

Félévi és év végi értékelés

A félév végén és a szorgalmi időszak lezárásakor az egyes tanulók magatartását és szorgalmát - az osztályfőnök javaslatát figyelembe véve - a nevelőtestület minősíti. A minősítésnél figyelembe kell venni a tanuló év közben szerzett írásbeli dicséreteit illetve elmarasztalásait. Az egész évben kiemelkedő magatartású és szorgalmú tanulókat a nevelőtestület dicséretben részesítheti.

A magatartás és szorgalom értékelésének kritériumait a Házirend melléklete tartalmazza.

33.2 Büntetés

Azt a tanulót, aki az iskola házirendjében előírt kötelezettségeket megszegi, tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, igazolatlanul mulaszt, magatartásával társait súlyosan veszélyeztet, vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben részesítjük.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben

– a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A fegyelmező intézkedéseket az e-naplóba be kell jegyezni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A nevelőtestületnek joga van a törvényi előírások betartása mellett fegyelmi eljárást indítani, amelynek részleteit az iskolai Házirend melléklete tartalmazza.

- Diagnosztikus mérések- a tudás feltérképezésére (tanév eleji)
- Informatív- tanítási folyamat kisebb szakaszainak lezárása (röpdolgozat, írásbeli felelet, olvasónapló, tudáspróba)
- Szummatív- tanegység, tanítási folyamat lezárása (témazáró dolgozat, év végi felmérés)

Országos mérések

- Országos Kompetenciamérés
- Idegen nyelvi mérés
- NETFIT

Iskolai mérések

- 1. évfolyam DIFER
- évfolyam és igazgatói mérés éves munkaterv alapján
- 5.-7. évfolyam szociometria

Egyéb:

pl: e- Dia, környezettudatosság mérése 3-5-7. évfolyamon, stb.

35. A pedagógia programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

35.1 A pedagógiai program értékelése

A pedagógiai programban megfogalmazottak megvalósulását iskolánk nevelőtestülete a félévi és év végi nevelői értekezleten értékeli. (beszámolók)

35.2 A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítása

Jelen pedagógiai program módosítását kezdeményezheti

- a fenntartó,
- az iskola igazgatója,
- a szakmai munkaközösségek

35.3 A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános.

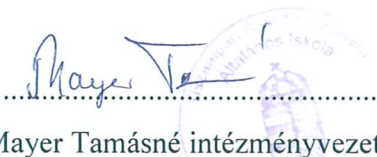
A pedagógiai program egy-egy példánya az alábbi személyeknél és helyeken tekinthető meg:

- a fenntartónál;
- az iskola irattárában;
- az iskola igazgatójánál;
- az intézmény honlapján

36. A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok

A Tiszaalpári Árpád Fejedelem Általános Iskola **nevelőtestülete** az iskola Pedagógiai Programját elfogadta.

Tiszaalpár, 2019. 08. 26.

Mayer Tamásné intézményvezető

A **Szülői Szervezet** iskola Pedagógiai Programját véleményezte és elfogadásra

javasolta. Tiszaalpár, 2019. 08. 26.

Dósa K

A **Diákönkormányzat** az iskola Pedagógiai Programját véleményezte és elfogadásra

javasolta. Tiszaalpár, 2019. 08. 26.

Kalmárné Palásti Mónika
Diákönkormányzatot segítő pedagógus

Az **Közalkalmazotti tanács** az iskola Pedagógiai Programját véleményezte és elfoga-

dásra javasolta. Tiszaalpár, 2019. 08. 26.

.....

Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola

☒ 6066 Tiszaalpár, Alkotmány u. 14.

☎ 76/424-124 fax: 76/598-828

e-mail: tiszaalpariskola@gmail.com

Megismerési nyilatkozat

A Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola Pedagógiai Programját megismertem, és munkámat az abban foglaltaknak megfelelően végzem.

Név	Munkakör	Dátum	Aláírás
MAYER TAMÁSNE	INT. VEZ.	2019.08.26.	Mayer T
FETER KIDILS ANITA	TANÁR	2019.08.26.	Feter Kidils Anita
SZŐKE ÉVA	TANÁR	2019.08.26.	Szöke E
ÜRMÖSNÉ CSÁNYI ÉVA	TANÍTÓ	2019.08.26.	Ürmösné Csányi E
TALLONÉ FARKAS KRISTINA	TANÁR	2019.08.26.	Talloné Farkas Kristina
Dezserné Aladár Szabó Zsuzsanna		2019.08.26.	Dezserné Aladár Szabó Zsuzsanna
FENÉR EMIL	TANÁR	2019.08.26.	Fenér Emil
Bondár Enikő	tanár	2019.08.26.	Bondár Enikő
DELI RENATA	TANÁR	2019.08.26.	Deli Renata
DEÁK LAJOSNE	TANÁR	2019.08.26.	Deák Lajosné
HARÓTI PÁLNE	TANÁR	2019.08.26.	Haróti Pálné
DÖMÖTÖRNÉ TAR MARGIT	TANÁR	2019.08.26.	Dömötörné Tar Margit
BAGÁNYÉ CSÁNYI ERŐSE	TANÍTÓ	2019.08.26.	Bagányé Csányi Erőse
VAMOS VIVIEN	TANÍTÓ	2019.08.26.	Vamos Vivien
KIS-SZENICZEYNE KÓCSÓ ANDREA	TANÍTÓ	2019.08.26.	Kis-Szeniczeyné Kócsó Andrea
NOVÁK LÁSZLÓNE	TANÍTÓ	2019.08.26.	Novák Lászlóné
Tóthné Matyus Monika	tanító	2019.08.26.	Tóthné Matyus Monika
Borbélyné Megyeri Mariann	tanító	2019.08.26.	Borbélyné Megyeri Mariann
IVICZ NETI ZITA	tanító	2019.08.26.	Ivics Neti Zita

Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola

☒ 6066 Tiszaalpár, Alkotmány u. 14.

☎ 76/424-124 fax: 76/598-828

e-mail: tiszaalpariskola@gmail.com

A Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola Pedagógiai Programját megismertem, és munkámat az abban foglaltaknak megfelelően végzem.

Név	Munkakör	Dátum	Aláírás
IVICZ LAZAR JÓZSEF	TANÁR	2019.08.26.	L. Culy
IVICZ IRETT ZITA	TANÍTÓ	2019.08.26.	Ir - held wife
IVICZ LAZAR JÓZSEF	TANÍTÓ	2019.08.26.	József József
KALMARNE PALÁSTI MONIKA	TANÍTÓ	2019.08.26.	Kalmarne Palásti-Monika
KOZMA JÓZSEF SZUSZANNA	TANÍTÓ	2019.08.26.	Kozma József Szusanna
BARTAI FÜLE BIANKA	TANÍTÓ	2019.08.26.	Bartai Füle Bianka
KIRÁLY KEMENY CSILLA	TANÍTÓ	2019.08.26.	Király Kemény Csilla
BODOR MELINDA	TANÍTÓ	2019.08.26.	Bodor Melinda
SOMODI IDA	TANÍTÓ	2019.08.26.	Somodi Ida
SUBA JÓZSEF	INT.V. HELY	2019.08.26.	Suba József
ENDRE MIHÁLY	INT.V. HELY	2019.08.26.	Endre Mihály

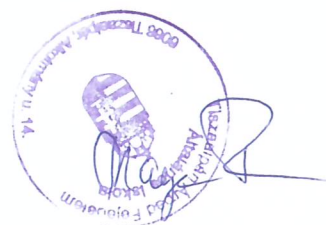
ÓRATERV 2019/2020

Alsó tagozat 2019/2020								
Tantárgyak	1. évfolyam /NAT 2012/		2. évfolyam /NAT 2012/		3. évfolyam /NAT 2012/		4. évfolyam /NAT 2012/	
	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	7	259	7	259	6	222	6	222
Tanulás tanítása	1	37	1	37	-	-	-	-
Idegen nyelv csop.bont angol/német	1	37	1	37	1	37	3	111
Matematika tehetségszempontok szerint	4	148	4	148	4	148	4	148
Informatika csoportbontás	1	37	1	37	1	37	1	37
Erkölcstan/Hit-és erkölcstan	1	37	1	37	1	37	1	37
Környezetismeret	1	37	1	37	1	37	1	37
Ének-zene	1	37	1	37	2	74	2	74
Vizuális kultúra	1	37	1	37	2	74	2	74
Technika, életvitel és gyakorlat	1	37	1	37	1	37	1	37
Tánc	1	37	1	37	-	-	-	-
Testnevelés és sport	3	111	3	111	5	185	5	185
Úszás (1-2. évf. tömbösítve)	1	37	1	37	-	-	-	-
Programozás	1	37	1	37	-	-	-	-
Életrevaló	1	37	1	37	1	37	1	37
Rendelkezésre álló órakeret	26	925	26	962	25	925	27	999
Szabadon választható órakeret terhére								
Irodalom-szövegértés	-	-	-	-	1	37	1	37
Idegen nyelv (nívó)	3	111	3	111	-	-	-	-
Művészetek (választott tant.)	1	37	1	37	-	-	-	-
Testnevelés és sport (választott)	1	37	1	37	-	-	-	-
Matematika (választott tant.)	2	74	1	37	-	-	-	-
Informatika (választott)	1	37	1	37	-	-	-	-
Összes óraszám	34	1221	33	1221	26	962	28	1036
A művészetek, matematika, mozgás, idegen ny. órákból választás alapján heti 1 óra 1-2. évf.								

Felső tagozat 2019/2020								
Tantárgyak	5. évfolyam /NAT 2012/		6. évfolyam /NAT 2012/		7. évfolyam /NAT 2012/		8. évfolyam /NAT 2012/	
	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv nívó csoportok szerint	2	74	2	74	1	37	2	74
Irodalom nívó csoportok szerint	2	74	2	74	2	74	2	74
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	74	2	74	2	74	2	74
Idegen nyelv (angol+ német csop.bont) nívó	3	111	3	111	3	111	3	111
Második idegen nyelv: olasz nívó csoport szerint	-	-	-	-	-	-	3	111
Matematika nívó csoportok szerint	4	148	3	111	3	111	3	111
Informatika csoportbontás	1	37	1	37	1	37	1	37
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	37	1	37	1	37	1	37
Természetismeret	2	74	2	74				
Fizika					2	74	1	37
Biológia - egészségstan					2	74	1	37
Kémia					1	37	2	74
Földrajz					1	37	2	74
Ének-zene	1	37	1	37	1	37	1	37
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1	37						
Vizuális kultúra	1	37	1	37	1	37	1	37
Technika, életvitel és gyakorlat	1	37	1	37	1	37		
Testnevelés és sport	5	185	5	185	5	185	5	185
Osztályfőnöki	1	37	1	37	1	37	1	37
Rendelkezésre álló órakeret	27	999	25	925	28	1036	31	1147
Szabadon választható órakeret terhére								
Magyar nyelv			0,5	18,5	1	37		
Irodalom	0,5	18,5						
Matematika	0,5	18,5	1	37	1	37	0,5	18,5
Magyar-Matematika előkészítő					0,5	18,5	0,5	18,5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	0,5	18,5						
Életrevaló foglalkozás	1	37	1	37	1	37	0,5	18,5
Összes óraszám	29,5	1091,5	27,5	1017,5	31,5	1165,5	32,5	1202,5

SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

1. évfolyam
20_/20_. tanév
1. félév

TANULÓ NEVE: _____

Osztálya: _____

Oktatási azonosító száma: _____

Mulasztott órák száma: _____ Ebből igazolatlan: _____

Tiszaalpár, 20_. 01. _.

.....

	kitartó	lassú	Kitartó lassú	lassú
Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
Házirend betartása	Mindig betartja	Általában betartja	Néha nem tartja be	Sorozatosan megsérti
Tanórai fegyelme	Példás	Jó	Változó	Rossz
Társaival és a felnőttekkel való viselkedése	Udvarias, segítőkész	Általában udvarias segítőkész	Előfordul, hogy durva, udvariatlan	Rendszeresen durva, udvariatlan
Közösségi tevékenysége	Mindenben részt vesz	Többször aktív	Ritkán vesz részt közösségi munkában	Passzív
Fegyelmi büntetése	Nincs büntetése	Nincs intője, rovója	Van intője, igazolatlan mulasztása	Igazgatói figyelmeztetésben, fegyelmben részesült

I. félévi magatartása: _____

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Teljesítménye képességeihez mérten	Megfelelő, egyenletes	Megfelelő, viszonylag egyenletes	Elmarad, alulteljesít	Keveset tesz tanulmányi fejl. érdekében
Tanórai és órán kívüli munkája	Aktív	Többször aktív	Felkérésre, biztatásra dolgozik	Passzív
Felszerelés, házi feladat	Mindig hiánytalan	Ritkán mulaszt	Gyakran hiányos	Rendszeresen hiányos

I. félévi szorgalma: _____

.....

Tantárgy	Értékelési terület	Osztályfőnök aláírása					hibátlan	eszközgényes	pótolni
SZÉSZÁ	Vonalvezetése	Kiválóan teljesít	Jól teljesít	Megfelelően teljesít	Felzárkóztatóra szoruló	Környezet ismerete	Biztos	Megfelelő	Hiányos
	Másolása	Hibátlan	Általában hibátlan	Több hibát vét	Sok hibát vét	Tájékozottsága	Kiemelkedő	Megfelelő	Ismeretei hiányosak
	Írásra toltbamondás után	Hibátlan	Általában hibátlan	Több hibát vét	Sok hibát vét	Személyes adatok ismerete	Biztos	Kissé bizonytalan	Nem ismeri az adatait
	Betűalakítása kapcsolása	Szabályos	Megfelelő	Kevés hibát vét	Sok hibát vét	Testünk felépítésének működésének ismerete	Biztos	Megfelelő	Ismeretei hiányosak
	Munkája	Tetszetős	Többnyire tetszetős	Megfelelő	Maszatos, rendezetlen	Éneklése	Énekelni szeret feladatokat végzi	Énekelni szeret feladatokat megfelelően végzi	Énekelni nem szeret a feladatokat nem tudja Elvégezni.
	Szókincse	Gazdag	Megfelelő	Elfogadható	Szegényes	Ritmikai készsége	Fejlett	Megfelelő	Fejlesztésre szoruló
	Hangok ejtése	Tiszta	Megfelelő	Nem tiszta, segítséggel javítja	Fejlesztésre szoruló	Éneklése	Tiszta, pontos	Általában tiszta, pontos	Hibásan énekel
	Hang és betűfelismerés	Biztos	Kevés hibát vét	Elfogadható	Sok hibát vét.	Rajz és vizuális kultúra	Kiváló	Megfelelő	Gyenge
	Betűk összeolvasása	Szótagoló	Betűzgető	Lassú betűzgető	Nem tud összeolvasni	Eszközök használata	Kiváló	Megfelelő	Gyenge
	Szóértés	Biztos	Megfelelő	Bizonytalan	Nem érti amit olvas	Munkái külleme	Kiváló	Megfelelő	Gyenge
Matematika komp. al.	Számfogalma 10-ig	Biztos	Kialakult	Bizonytalan	Kialakulatlan	Munkavégzése	Önálló	Kis segítséget igényel	Önálló munkára nem képes
	Összeadás kivonás	Hibátlan	Általában hibátlan	Kevés hibát vét	Sok hibát vét	Eszközhasználat	Ügyes	Jó, helyes	Bizonytalan
	= < > viszonyítás	Biztos	Lassú hibátlan	Néha hibázik	Rosszul alkalmazza	Munkái külleme	Precíz, igényes	Kissé pontatlan	Nem tudja elkészíteni
	Számok bontása	Hibátlan	Általában hibátlan	Lassú eszközt igényel	Nem tudja bontani	Gimnasztikai gyakorlatok	Pontos	Kissé pontatlan	Segítségre szoruló
	Pótlás	Hibátlan	Általában	Lassú,	Nem tud	Mozgásos feladatok	Szabályokat	Kissé sportszerűtlen	Szabályokat nem tartja

I. félévi szorgalma: _____

SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

1. évfolyam
20__/20__ . tanév
1. negyedév

TANULÓ NEVE: _____

Osztálya: _____

Oktatási azonosító száma: _____

Mulasztott órák száma: _____ Ebből igazolatlan: _____

Tiszaalpar, 20__ . 11. __.

..... Szülő aláírása .....
..... Osztályfőnök aláírása .....

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
Házirend betartása	Mindig betartja	Általában betartja	Néha nem tartja be	Sorozatosan megsérti
Tanórai fegyelme	Példás	Jó	Változó	Rossz
Társaival és a felnőttekkel való viselkedése	Udvarias, segítőkész	Általában udvarias segítőkész	Előfordul, hogy durva, udvariatlan	Rendszeresen durva, udvariatlan
Közösségi tevékenysége	Mindenben részt vesz	Többször aktív	Ritkán vesz részt közösségi munkában	Passzív
Fegyelmi büntetése	Nincs büntetése	Nincs intője, rovója	Van intője, igazolatlan mulasztása	Igazgatói figyelmeztetésben, fegyelmi mulasztásban részesült

I. félévi magatartása: _____

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Teljesítménye képességeihez mérten	Megfelelő, egyenletes	Megfelelő, viszonylag egyenletes	Elmarad, alulteljesít	Keveset tesz tanulmányi fejl. érdekében
Tanórai és órán kívüli munkája	Aktív	Többször aktív	Felkérésre, biztatásra dolgozik	Passzív
Felszerelés, házi feladat	Mindig hiánytalan	Ritkán mulaszt	Gyakran hiányos	Rendszeresen hiányos

.....

Szülő aláírása

Osztályfőnök aláírása

SZÖVEGÉRTÉS SZÖVEGALKOTÁS

Betűössze- olvasás:	hibátlan gyors összeolvasni	kevés hibával	sok hibával lassan	még nem tud
Hang és betűfelismerés:	biztos hibátlan	kevés hiba	sokat hibázik	egyenlőre nem képes
Kézügyessége Vonalvezetése:	jó	megfelelő	gyenge	fejlesztést igényel
Munkája:	lendületes Tetszetős	többnyire tetszetős	sokszor átírt, nem tisztta	piszkos rendezetlen
Betűalakítása: lassú ütem	szabályos □● lendületes	kevés hibával	sok hibát hibával	● rendezetlen vét ●
Másolás nyomtatotttról:	hibátlan	kevés hiba	sok hiba	fejlesztendő
Másolás írott Szövegről:	hibátlan	kevés hiba	sok hiba	fejlesztendő
Emlékezetből írás:	hibátlan	kevés hiba	sok hiba	fejlesztendő
Szókinsz:	gazdag	átlagos	elfogadható	szegényes
Munkatempója, munkavégzése:	gyors lendületes	megfelelő pontos	kicsit lassú kevés hiba	nagyon lassú sok hiba
Hangerő:	jó	megfelelő	erőteljes	halk
Figyelme:	képes hosszabb Koncentrálásra kalandozó	megfelelő	rövid ideig	szélszórt tartó
Megfigyelő kéessége:	pontos	többnyire pontos	változó	megbízhatatlan
Emlékezetec:	megbízható	többnyire megbízható	változó	megbízhatatlan
Felidézése:	gyors	átlagos	lassú	

MATEMATIKA KOMP. AL.			
Számfogalma:	kialakult	bizonytalan	nincs
Számok írása:	jó	megfelelő	szabálytalan
< > = viszonyítás:	biztos	bizonytalan	
Számok bontása:	megfelelő	lassú	csak manipulálással képes
RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA			
Vonalvezetés:	biztos	bizonytalan	
Eszközők használata:	jó	megfelelő	
Színismeret:	jó	bizonytalan	
Élményábrázolás:	jó	megfelelő	
Munkái külleme:	tiszta, precíz	megfelelő	
TECHNIKA ÉS ÉLETVITEL			
Munkavégzés:	jó	segítségre szorul	
Eszközők használata:	jó	segítségre szorul	
Munkái külleme:	igényes	megfelelő	
TESTNEVELÉS ÉS SPORT			
Órán:	figyelmzett	néha figyelmetlen	gyakran rendbontó
Az utasításokat:	betartja	néha nem tartja be	
Térbeli tájékozódása:	jó	megfelelő	
ÉNEK-ZENE			
Ritmus és dallamfelismerés:	jó	megfelelő	bátortalan
			nem képes ritmusgyakorlatra

SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

2. évfolyam
20__/20___. tanév
1. félév

TANULÓ NEVE: _____

Osztálya: _____

Oktatási azonosító száma: _____

Mulasztott órák száma: _____ Ebből igazolatlan: _____

Tiszaalpár, 20___. 01. __.

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
Házirend betartása	Mindig betartja	Általában betartja	Néha nem tartja be	Sorozatosan megsérti
Tanórai fegyelme	Példás	Jó	Változó	Rossz
Társaival és a felnőttekkel való viselkedése	Udvarias, segítőkész	Általában udvarias segítőkész	Előfordul, hogy durva, udvariatlan	Rendszeresen durva, udvariatlan
Közösségi tevékenysége	Mindenben részt vesz	Többször aktív	Ritkán vesz részt közösségi munkában	Passzív
Fegyelmi büntetése	Nincs büntetése	Nincs intője, rovója	Van intője, igazolatlan mulasztása	Igazgatói figyelmeztetésben, fegyelmi büntetésben részesült
I. félévi magatartása: _____				
Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Teljesítménye képességeihez mérten	Megfelelő, egyenletes	Megfelelő, viszonylag egyenletes	Elmarad, alulteljesít	Keveset tesz tanulmányi fejl. érdekében
Tanórai és órán kívüli munkája	Aktív	Többször aktív	Felkérésre, biztatásra dolgozik	Passzív
Felszerelés, házi feladat	Mindig hiánytalan	Ritkán mulaszt	Gyakran hiányos	Rendszeresen hiányos
I. félévi szorgalma: _____				

Szülő aláírása		Osztályfőnök aláírása				
Tantárgy	Értékelési terület	TANULMÁNYI MUNKA ÉRTÉKELÉSE				
		Kiválóan teljesít	Jól teljesít	Megfelelően teljesít	Felzárkóztatóra szoruló	
	Íráshasználat	Füzetet tisztá, tetszetős	Füzetet tisztá, írása rendezett	Füzetvezetés megfelelő	Füzet rendezetlen	
	Másolása	Hibátlan	Általában hibátlan	Több hibát vét	Sok hibát vét	
	Írás tollbamondás után	Hibátlan	Általában hibátlan	Több hibát vét	Sok hibát vét	
	Nyelvtani ismeretek alkalmazása	Hibátlan	Általában hibátlan	Több hibát vét	Nem tudja alkalmazni	
	ABC rend alkalmazása	Hibátlan	Általában hibátlan	Több hibát vét	Nem tudja	
	Szókincse	Gazdag	Megfelelő	Elfogadható	Szegényes	
	Hangos olvasása	Hibátlan, jó ütemű	Kevés hiba, jó ütemű	Akadozó	Akadozó sok hiba	
	Szövegértése	Biztos	Megfelelő	Bizonytalan	Nem érti a szöveget	
	Memoriter	Hibátlan	Kevés hiba	Segítséggel idézi fel	Nem tudja felidézni	
Mat. komp.al.	Számfogalma 100-ig	Biztos	Kialakult	Bizonytalan	Kialakulatlan	
	Számok bontása	Hibátlan	Általában hibátlan	Kevés hibát vét	Nem tudja	
	Számszomszédok ismerete	Hibátlan	Általában hibátlan	Kevés hibát vét	Nem ismeri	
	Összeadás	Hibátlan	Általában hibátlan	Kevés hibát vét	Sok hibát vét	
	Kivonás	Hibátlan	Általában hibátlan	Kevés hibát vét	Sok hibát vét	
	Szöveges feladatok megoldása	Hibátlan	Kis segítséget igényel	Sok segítséget igényel	Nem tudja megoldani	
	Nyitott mondatok	Hibátlan	Kis segítséget	Sok segítséget	Nem tudja megoldani	

	megoldása	Biztos	igényel	igényel	
Környezetismeret	Közvetlen környezet ismerete	Biztos	Jó	Megfelelő	Hányos
	A kert természetst növényeinek ismerete	Biztos	Jó	Megfelelő	Hányos
	Lakóhelyünk és közlekedése	Biztos	Jó	Megfelelő	Hányos
	Dalanyag	Dalokat ismeri, szívesen énekel	Általában ismeri a dalokat és énekl	Bizonytalan, társakkal énekel	Szövegismerete hiányos
Ének-zene	Ritmusterkéket	Felismeri lejegyz	Segítségel felismeri, lejegyz	Néha ismeri fel, nem tudja lejegyzni	Nem ismeri
	Éneklése	Tiszta, pontos	Általában tiszta, pontos	Éneklése pontatlan, bántatlan	Hibásan énekel
	Ábrázolása	Kiváló	Jó	Megfelelő	Gyenge
	Eszközök használata	Kiváló	Jó	Megfelelő	Gyenge
Rajz és vizuális kultúra	Munkái külleme	Kiváló	Jó	Megfelelő	Gyenge
	Munkavégzése	Önálló	Kis segítséget igényel	Segítségel dolgozik	Önálló munkára nem képes
	Eszközhasználat	Ügyes	Jó	Megfelelő	Bizonytalan
	Munkái külleme	Precíz	Kissé pontatlan	Pontatlan	Nem tudja elkészíteni
Testnevelés és sport	Gyakorlat végrehajtása	Pontos	Kissé pontatlan	Megfelelő	Segítségre szorul
	Feladat-helyzetben	Szabályokat betartja	Szabályokat többnyire betartja	Kissé sportserútl	Szabályokat nem tartja be
	Futás	Gyors,	Kitartó,	Általában	Nagyon

Esélyegyenlőségi intézkedések iskolánkban

Intézményünk szegregációmentes, minden HHH- s tanuló ugyanazon épület helyiségeit, eszközeit használja. Az oktatás- nevelés folyamatában a HHH-s tanulók egy közösségben vannak a nem HHH-s tanulókkal. Iskolánkban az osztálylétszám és a csoportlétszám a HHH-s tanulók elosztása szempontjából megfelel a jogszabályban előírtaknak.

Az SNI-s tanulók integráltan tanulnak, az osztályközösség elfogadja őket, közösségi programokban részt vesznek.

Fontos azoknak a tanulóknak a segítése, akiknek az otthoni környezet kevesebb lehetőséget nyújt képességeik kibontakoztatásához.

Minden tanuló számára megfelelő pedagógiai feltételeket teremtünk a képességeik kibontakoztatásához.

A pedagógusok egyénre szabott módszerekkel, eszközökkel fejlesztik a tanulókat. (kooperatív módszerek, differenciálás, IKT-eszközök, tehetséggondozás)

Együttműködünk a szülőkkel: A pedagógusok rendszeresen járnak családlátogatásra. Ismerik tanulók családi hátterét, problémáikat és lehetőségeiket.

Együttműködünk a külső partnerekkel: védőnő, családsegítő szolgálat, családsegítő szolgálat, civil szervezetek, sportegyesületek, művészeti iskolák)

Kiemelten segítjük az óvoda-iskola átmenetet és a továbbtanulást.

Multikulturális tartalmak jelennek meg a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben.

Sportkörökben, szakkörökben, napköziben, tanulószobán a hátrányos helyzetű tanulók egyre nagyobb arányban vesznek részt.

Pályázatok esetén az Arany János Tehetséggondozó programban, Útravaló Ösztöndíjprogramban való részvételt biztosítunk.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása során alkalmazott fejlesztő program

A Tiszaalpári Árpád Fejedelem Általános Iskola speciális feladatként vállalja a helyi sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását, melyet a 2011. évi Nemzeti Köznevelési tv. rendelkezései alapján szervezünk meg.

Szükségesnek tartjuk a tanköteles korú, az érvényben lévő jogszabályok alapján, sajátos nevelési igényű tanulók oktatását, nevelését biztosító integrált képzést.

Helyi pedagógiai programunknál alapul vesszük, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek minden más gyermekkel közös emberi tulajdonságokkal rendelkezik, hogy ugyanabban a kultúrában, emberi közösségben, társadalomban él. Ezért felnőtté válásukhoz biztosítjuk iskolai kereteken elsajátítható tudást és a jól hasznosítható képességeket, szem előtt tartva egészséges személyiségfejlődésük megalapozását, fejlesztését, illetve oktatásukhoz – nevelésükhöz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket, hogy felkészítésük olyan mértékűvé váljon, amivel iskolaváltás esetén egy másik intézményben folytatni tudják tanulmányaikat, és képessé válnak szakképzésre.

Az integrált oktatás a speciális egyéni szükségletekhez is igazított sajátos módszerekkel, ismeretanyag-elrendezéssel, értékelési rendszerrel, kimenet-szabályozással történik, a NAT-ban lefektetett általános célok és a közoktatás tartalmi szabályozásának elveihez alkalmazkodva, figyelembe véve a sajátos nevelési igényű tanulók pedagógiai programjának irányelveit, valamint kerettantervüket.

Alapelveink

- A speciális nevelés és oktatás magába foglalja egy olyan elfogadó környezet kialakítását, amely a sérült gyermek erőseit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja, a sajátos értelmi és személyiség állapotához igazodó nevelést, oktatást helyezi előtérbe, és ez a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését eredményezi.
- Az intézmény, mint befogadó intézmény vállalja a sajátos nevelési igényű tanulók sérülés specifikus ellátásához nélkülözhetetlen többlétszolgáltatások biztosítását:
  - a sajátos nevelési igény típusának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatását,
  - a kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokat: fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú gyógypedagógiai ellátást,
  - a sajátos nevelési igényű tanuló nevelését- oktatását megfelelő tankönyvekkel és segédletekkel, speciális technikai eszközökkel, speciális terápiák biztosításával.
- A tanítás-tanulás folyamatában maximálisan figyelembe veszi az egyes tanuló sajátos nevelési igényét, sérülés specifikus szükségletét az egyedi sajátosságokhoz igazított differenciált tartalmak, módszerek, eszközök alkalmazásával.

Célunk

- A fogyatékból eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés specifikus szempontú támogatása.
- Fontosnak tartjuk, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló ugyanolyan ellátásban részesüljön, mint más gyermek problémája figyelembe vétele mellett.
- A fejlesztés segítse számukra az önállóságot, a társadalmi beilleszkedést
- rehabilitációs célú fejlesztő terápia
- a tanulót a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Kiemelt feladatunk

- Az integráltan tanuló sajátos nevelési igényű gyermekek számára speciális pedagógiai segítségnyújtás.
- Az együttműködés formáinak kialakítása – rögzítése, illesztése az aktuális órarendbe.
- A sérült tanuló megfigyelése, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak feltérképezése team-munkában a gyógypedagógussal, a szakértői vélemény alapján.
- A fejlesztés tervezése tanórai keretek között, a habilitációs foglalkozások keretében – egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység speciális pedagógiai segítségnyújtással – a gyógypedagógus által biztosított speciális tantervre építetten.
- A gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök beszerzése, felhasználásuk, beemelések ütemezése a gyógypedagógus irányításával.
- A diagnosztizáló, formatív, szummatív mérések lehetőségének, gyakoriságának tervezése team-munkában.
- A tanuló fejlődésének, elért eredményeinek meghatározása, rögzítése együttesen kialakított vélemény szerint – a szülő bevonásával, tanácsadás a szülőnek, segítségnyújtás a családi neveléshez, a gyógypedagógussal együttműködve.
- Az integrált tanuló nevelésével kapcsolatos szakmai tapasztalatcserén, szakmai felkészítésén, folyamatos továbbképzésen való részvétel, valamint a szakmai anyagok igénybevétele.

Az SNI-s tanulók habilitációs, rehabilitációs ellátása:

- Ezek a tanulók különleges gondozást igényelnek és iskolánkban ezt meg is kell kapniuk.
- Olyan tanítási-tanulási folyamatot kell számukra biztosítani, amely problémájuk megoldásában nyújt segítséget, /pl.: eszközök, időkeret stb./ úgy, hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére követelményeket kell meghatározni, egyéni fejlesztési tervet kell készíteni. A törvényben előírt szakember meghatározott időkeretben foglalkozik ezekkel a gyerekekkel iskolánkban.
- A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását

teszi szükségessé.

- A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára: A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a közoktatási törvény foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhöz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:
  - speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
  - speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Integrált nevelés, oktatás

- Iskolánk oktató-nevelő munkájának legfontosabb feladata a másság elfogadása, egymás iránti empátia, tolerancia. Folyamatos kapcsolattartás a szülők közösségével, hogy fogadják el ezeket a gyerekeket. Nevelőink a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak SNI tanulókra vonatkozó módosításait, együttműködnek a különböző szakemberekkel, javaslataikat, iránymutatásait elfogadják, beépítik a pedagógiai folyamatokba.

A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A hallássérült tanuló

A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédertés, szövegértő olvasás szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem korrelál életkorával, hallásállapotával – melytől pozitív és negatív irányú eltérés is lehet.

- a) A siket tanulónál súlyos fokú hallásvesztés áll fenn (a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 90 dB-nél nagyobb). Ennek következménye a hangzó beszéd spontán kialakulásának képtelensége, elsajátításának súlyos fokú nehezítettsége, valamint a nyelvi kommunikáció általános akadályozottsága. A hallásvesztés mértékétől, jellegétől, a környezeti hatásoktól és a szociokulturális háttértől függően módosulhat a megismerő tevékenység, a gondolkodás és a lelki élet egészének fejlődése.
- b) A nagyothalló tanulónál (a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 30–45 dB közötti; közepes nagyothallás: esetén a a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 46–65 dB közötti; súlyos nagyothallásnál a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 66–90 dB közötti) A nagyothalló tanulónál a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.
- c) A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlearis implantált) hallássérült tanulóknál – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép beszédhallás mérhető. Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük

döntően függ attól, hogy a gyermek milyen életkorban volt a műtét elvégzésekor, intelligenciájától, illetve az esetleges pszichés fejlődési zavartól stb. A nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását a hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai rehabilitációs és rehabilitációs, valamint az azzal párhuzamos pedoaudiológiai gondozás és az aktív szülői megsegítés eredményezi. A fejlesztés stratégiájának alapja döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazása. A beszédértés, a hangzó beszéd fejlődése hasonlóságot mutat az ép hallásúak beszédfejlődésével. A fejlesztés kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van szurdopedagógus jelenlétével, de az integrációjukra csak alapos pedagógiai diagnózis után kerülhet sor. Teljesítményüket a befogadó intézmény szakmai felkészültsége, nyitottsága, a szülők együttműködő készsége, valamint a gyermek kognitív és pszichés jellemzői és esetleges beszéd- és nyelv elsajátítási zavar (diszfázia) befolyásolja.

d) A hallássérültek, „diszfázia típusú” társuló tanulási zavara a halmozott fogyatékoság egy speciális változata.

Összetett tüneti képe súlyosabb fokú nyelvi- és beszédfejlődési akadályozottságban, diszpraxiás és szenzomotoros integrációs zavarra utaló pszichomotoros jellemzőkben nyilvánul meg. A specifikus nyelvi zavar, valamint a kísérő pszichomotoros tünetek változatos formában, sajátos összetételben jelennek meg a hallási fogyatékoság enyhébb vagy súlyosabb mértéke mellett.

A hallássérült tanulók populációjának napjainkra jellemző változása komoly gondot okoz a szakterületi intézmények gyógypedagógusainak, mivel a diszfázia korábban nem alkalmazott módszertani eljárásokat és óraszervezési technikákat igényel. Javasolt a speciális módszertani és óraszervezési technikák, alkalmazása.

Más esetben a halmozottan fogyatékos hallássérült (siket, nagyothalló) tanuló hallásvesztéséhez mozgáskorlátozottság, látás-, értelmi fogyatékoság, tanulási, vagy a fejlődés más zavarai társulhatnak. Ezeknek a halmozottan fogyatékos hallássérült tanulóknak a nevelhetősége, oktathatósága a fentiek következtében súlyosan nehezített. Javasolt az óvodában és az alapozó szakaszban a nevelés, oktatás területén a fokozott egyéni és kiscsoportos fejlesztés, a gyógypedagógiai asszisztens vagy a kéttanáros modell alkalmazása.

e) A hangos beszéd kialakulása után hallássérültté vált tanulók személyisége az előző csoportokhoz viszonyítva még sérülékenyebb, nehezen dolgozzák fel a hallás elvesztésével fellépő állapotváltozást: vagyis a nehezített kommunikációt, a környezettel való kapcsolatuk beszűkülését. Ebben az esetben fokozott segítséget igényelnek a kompenzációs csatornák kialakításához.

A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A

hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik. A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységnek. A szakszerű pedagógiai munka végzéséhez mindezen ismeretek, valamint elemi technikai tudnivalók (hallókészülék stb. kezelésében tájékozottság) szükségesek a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő- oktató pedagógus számára.

A hallássérült tanulók együttnevelése

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével.

Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembe vétele stb.), az óraszervezésben, a probléma megoldásában, a teljes tantestület szemlélet változásában.

A gyógypedagógus partner a megoldásokban. Az iskola akkor válik valódi befogadóvá (inkluzív iskola), amennyiben a tanítási programok, a pedagógiai szemlélet és felkészültség, a szervezés, a tárgyi és személyi feltételek igazodnak a gyermek speciális szükségleteihez.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Pedagógiai programunk, illetve tantervünk elkészítésekor figyelembe vesszük a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőképesség gyengébb voltát, az abban

előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.

- Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás utáni esetleges hibák stb.)
- Értékelésüknél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során befogadó pedagógusközösségünk vállalja, hogy:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;
- megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat. Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár vállalja, hogy:
- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során;
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében;
- hospitál a gyermek osztályában;

- segítséget nyújt intézményünk órai munkájához;
- nyomon követi a gyermek fejlődését;
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját;
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját;
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére valamint a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fogyatékoság típusa szerint illetékes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás nyújt segítséget.

A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a hallássérült (süket és nagyothalló) gyermekek nevelése-oktatásában

Kiemelt fejlesztési feladatok

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy érzékszervi fogyatékoságukkal együtt élve, önmagukat elfogadva a munka világának aktív részesévé, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak a sikeres társadalmi beilleszkedés céljából (alul- és felülértékelés, reális énkép, önértékelés). Tanulják meg, hogy felelősek saját sorsuk, életpályájuk alakításában.

A családi életre nevelés

A halló családba született sajátos nevelési igényű gyerekek esetében sokszor megváltoznak a szerepek. A megfelelő önismeret és a reális énkép kialakításával, a pozitív családminták bemutatásával a hallássérült tanulók esetében értékeket alakíthatunk ki.

Médiatudatosságra nevelés

Az ismeretszerzésben kiemelkedő szerepe van a vizuális csatornának. Törekedni kell arra, hogy az ezen az úton szerzett ismeretek tartalma valósághű legyen, és hogy az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze.

A komplex ismeretanyagon nyugvó fejlesztési feladat feltételezi a térben, időben,

tartalmakban eltérő összefüggések felismerését. Mindezek súlyos gondot okozhatnak a kommunikációjukban akadályozott hallássérülteknek. A szókincs és a fogalmak bővítése, a nonverbális úton szerzett ismeretek, fontos részét képezik az egyéni szükségletekhez igazított fejlesztésnek. Szükséges a társadalmi kapcsolatépítés és a kapcsolattartás formáinak megismertetése, elsajátítása, gyakorlása. Fontos a hallássérültek számára készült feliratozott műsorok, filmek használata.

Nemzeti azonosságtudat,
hazafias nevelés

Az identitástudat kialakítása a kulturális örökségek megismerésén keresztül, életkoruknak megfelelő gyakorlat orientált módszerekkel (pl. tárgyi emlékek, múzeumlátogatások) történjen.

Szemléletük, nyitottságuk alakításában nagy jelentőséggel bír, ha kommunikációs lehetőségeikkel kapcsolatot tudnak teremteni tágabb környezetükben élő sorstársaikkal (pl. internet, pályázatok, szabadidős tevékenységek, kulturális rendezvények). Közvetlen élmények nyújtásával kell ismereteket adni a hazánkon kívüli kulturális kincsek megismeréséhez.

Fenntarthatóság,
környezettudatosságra nevelés

Minél fiatalabb életkortól kezdődően tevékeny részvétellel, megfigyelés útján kell hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, megóvásának és fontosságának felismeréséhez (pl. interaktív tananyagok alkalmazása, természetben töltött programok). Tudatos pedagógiai segítséggel kell lehetővé tenni minél több vizuálisan jól érzékelhető, saját élményen alapuló ismeretek gyűjtését.

A tanulás
tanítása

A hallássérült gyermekek tanulási folyamatát lényegesen nehezíti különböző mértékű kommunikációs akadályozottságuk. A tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek, részképességszavarok stb.) feltárására építve valósítható meg az egyénre szabott fejlesztés. Az iskolai évek során sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus és iskolai

könyvtár) készség szintű használatát. A hatékony tanulás módszereinek elsajátíttatása magában foglalja a csoportos tanulás módszereit, a kooperatív tanulási technikát vagy a távoktatás elsajátítását, megismerését.

A testi és lelki egészségre
nevelés

A hallássérült tanulókat szükséges megismertetni – az életkoruknak, esetleges társuló fogyatékoságuknak megfelelő szinten – azokkal az okokkal, melyek hallássérülésüket, illetve annak következményeit okozták. El kell sajátíttatni a tanulókkal a nélkülözhetetlen hallásjavító eszközök használatát, valamint azokat az egészségügyi ismereteket, melyekkel biztosítható számukra hallásmaradványuk aktivizálása. Életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, szájról olvasás, pontos jelnyelvi ismeretek). Szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat, hogy az ártalmas magatartási formákat ne vegyék át. Ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, képessé váljanak a környezet és munkaerőpiac elvárásainak megfelelő társadalmi integrációra.

- A hallássérült gyermek számára a mozgás, a testedzés olyan kompenzációs terület, ahol kommunikációs hátrányaikkal is jelentős sikereket érhetnek el. Emellett a sport segíthet a belső feszültségeik levezetésében, így segítve az indulatok kezelését.
- A mozgás, a testedzés hozzájárulhat a hallássérüléssel esetlegesen együtt járó egyensúlyproblémák kezeléséhez.
- A hallássérült gyermekek, nyelvi korlátozottságuk miatt kevesebb információval rendelkeznek a világról, bizonytalanságuk, befolyásolhatóságuk miatt jobban ki vannak téve veszélyeztető hatásoknak. Ezért fontos a szexuális nevelés, a szenvedélybetegségeket megelőző programok, illetve a biztonságos internethasználat megismertetése.
- Az érzelmek, indulatok, belső feszültségek verbális kifejezésének nehezített volta miatt fontos, hogy legyen lehetőségük ezek nem verbális módon való kifejezésére akár a művészetek (képzőművészet, tánc) akár a sport terén. A társadalomba való beilleszkedésüket segítve meg kell ismertetni velük az érzelmet, az indulat kifejezés társadalmilag elfogadott verbális és nonverbális formáit.
- Tanuljanak meg segítő szakemberekhez fordulni (pszichológus stb.). Pályaorientáció

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése. Lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, és működtetése, amelyek a tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják. Alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsát döntően befolyásolhatják. Ezek fejlesztése jó esélyt adhat arra, hogy pályaválasztásuk sikeres legyen. Segíteni kell őket, hogy reálisan mérjék fel a hallássérülésükből adódó akadályozó tényezőket.

Reális énképük, önismeretük kialakítása segíti a számukra megfelelő, elérhető szakma tanulását, majd a munka világába, azon keresztül a társadalomba való beilleszkedésüket. Ehhez rendszeres integrációs gyakorlatra van szükségük, ahol megismerhetik a hallók világát (pl. kapcsolattartás halló közösséggel, kommunikáció gyakorlása

„természetes” közegben, illemszabályok, írott és íratlan törvények megismerése). Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tapasztalatszerzés hiánya, a nevelés során gyakran kialakuló másoktól függő életforma indokoltá teszi a terület hangsúlyozott fejlesztését. A gazdasági és pénzügyi ismeretek, az életkornak megfelelő pénzzel való bánásmódra tanítás a hallássérült tanulók későbbi beilleszkedését szolgálja.

A kulcskompetenciák fejlesztése

A Nat-ben és a választott kerettantervben megjelenő tartalmak speciális ismeretekkel, képességekkel egészülnek ki, így a kompetenciák fejlesztésénél ezeket is figyelembe kell venni.

Anyanyelvi
kommunikáció

A súlyos fokban hallássérült (siket) gyermekek/ fiatalok ismeretszerzését nehezíti a nyelvi kommunikációs szintjük életkorhoz viszonyított elmaradása. Szókincsük fogalmi gondolkodásuk szegényes, kifejezőmódjuk kevésbé árnyalt, mint halló társaiké. Az ismeretek megértését segíti a változatos szemléltetés, saját élményen alapuló tevékenységbe ágyazott anyanyelvi fejlesztés, a digitális technika nyújtotta lehetőségek kihasználása. A társas kapcsolatokban, a társadalmi és kulturális tevékenységek során a különböző kommunikációs helyzetekben társadalmilag elvárható, helyes viselkedési formák értelmezése, megértése nyelvi kifejezése valósítható meg. A mindennapi helyzetekben előforduló metakommunikációt tanulják meg helyesen értelmezni. Tudjanak írásban kommunikálni. Fontos a pozitív attitűd kialakítása, mely segíti a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

Kiemelt
feladatok

- a beszédértés fejlesztése
- a szövegértő olvasás fejlesztése

– konkrét tapasztalatokon alapuló
szókincsfejlesztés

– a beszéd
használata

– az írásbeli kifejezés
fejlesztése

Idegen nyelvi
kommunikáció

Az idegen nyelv elsajátítására való képességet jelentősen befolyásolja a hallássérült tanuló hallásállapota, szókincse, nyelvi kommunikációs szintje. Az idegen nyelv tanulásánál a gyermek egyéni képességeihez alkalmazkodva a nyelv megismerése és elsajátítása, illetve a köznap élethelyzetekben, vagy egy adott szakmával kapcsolatos kifejezések megértése és használata lehet a cél.

Matematikai
kompetencia

A matematikai gondolkodás fejlesztését a hallássérülés következtében kialakult szűkebb szókincs, és az alacsonyabb nyelvi szint jelentősen befolyásol/hat/ja. A gondolkodás kevésbé flexibilis, esetenként gondot okozhat az egyes témakörök, feladattípusok, műveletek közötti váltás. A matematikai fogalmak értelmezését segíthetik a mindennapi élethelyzetek (pl. vásárlás, mérés, bankolás, térbeli tájékozódás, tapasztalatok) tanórai modellezése valamint verbális megfogalmazása. Kiemelt jelentőségű a speciális szemléltetés és a segédeszközök használata.

Az auditív csatorna részleges vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, ismétlésre van szükségük.

Természettudományos és technikai
kompetencia

A hallássérült gyermek/fiatal a környezetéről elsősorban a látás útján szerez információkat. Fontos, hogy az egyes természeti folyamatok megértését, szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítsük. (Pl. terepasztalok, tanulmányi séta, kirándulás, természetfilmek, digitális tananyagok, interaktív tábla használata). Digitális kompetencia

A hallássérültek egyik legfontosabb információszerzési, illetve kommunikációs eszköze a számítógép és ezen keresztül az internet. Használatát nehezíti szűkebb szókincsük és szövegértési nehézségük. Ebből adódóan kiemelt feladat a keresőprogramokkal való megismertetésük, melyek segítenek a lényegkiemelésben és az írott szöveg megértésében. Mivel a hallássérült tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is. Ajánlott a szabályos tízujjas gépirás elsajátítása (gépirást tanító program). Az ok-okozati összefüggéseket nehezen ismerik fel, ezért szükséges az IKT használatának során felmerülő valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetésének oktatása.

A hatékony, önálló
tanulás

A hallássérült tanuló önértékelése esetenként nem reális, szókincs és beszédértési nehézségei miatt az önálló tanuláshoz szükséges képességek kialakítása nagyobb figyelmet igényel. Munkába állásuk, karrierépítésük a kommunikációs lemaradásuk

miatt nehezített, ezért ajánlott megtanítani őket munkájuk értékelésére, tanácsok, információk kérésére. A különböző tanulási technikák megismertetése elengedhetetlen (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata).

Fontos az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (lehetőség szerint könyvtár). Szociális és állampolgári kompetencia

A hallássérült gyermeket/fiatalot támogatni kell sérülésének, és ebből adódó esetleges hátrányainak elfogadásában, az esetenként kialakuló konfliktusok és stressz kezelésében. A megfelelő társas kapcsolatok kialakításának képessége nagy szerepet játszik, az udvarias viselkedés és a későbbi társadalmi beilleszkedés során. Individuális beállítódásuk, gondolkodásuk miatt fontos a közösségi beilleszkedés szabályaira nevelés.

Érdekvédelmi ismereteik alkalmazása, az őket megillető támogatási rendszer valamint jogi lehetőségeik érvényesítésének ismerete elengedhetetlen.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Mínél korábbi életkorban (5. osztálytól) fontos az iskolák életpálya építést megalapozó, pályaorientációs tevékenysége, hogy a hallássérült tanulók és szüleik megismerjék a választható szakmák körét, a továbbtanulási lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltságra, innovációs készség kialakítására.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A hallássérült tanulók esztétikai nevelése, ízlésük formálása nem csak személyiségük színesebbé tételét szolgálja, hanem fontos eszköze társadalmi beilleszkedésüknek, önkifejezésüknek is. A művészeti ágak közül elsősorban a vizuális kultúra, a manuális tevékenységek (festés, agyagozás, szövés, bőrtárgy készítés, fotózás, kézimunka, gyöngyfűzés, ékszerkészítés) lehetnek az önkifejezés eszközei, melyek a későbbi megfelelő pályaválasztást is befolyásolhatják.

A nagyothalló tanulók iskolai fejlesztése

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A nagyothalló tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai módosításokkal megegyeznek a Nat pedagógiai szakaszolásával.

A nagyothalló tanulók nyelvi szintje általában indokolja, hogy a bevezető szakasz hosszabb időszámban – teljesítésére két tanév javasolt – szerveződjön, de az iskola pedagógiai programja és a helyi tanterve alapján a későbbiekben is sor kerülhet egy évfolyam tananyagának egy tanévnél hosszabb időtartamban történő feldolgozására.

Indokolt, hogy az alsó tagozatos szakasz előtt egy év alapozó időszak szerveződjön. Az alapozó szakasz időszámban – a korai gondozás és a speciális óvodai nevelés eredményeire támaszkodva – a nyelvi kommunikációs készségek kialakítása, fejlesztése dominál. Ekkor a szókincs fejlesztését, a köznapi nyelv elemeinek elsajátítását, a beszédérthetőség fejlesztését, a nyelvi különbségek kezelését, valamint a nyelvi-szociális érintkezési formák kialakítását végezzük. Kisiskolás korukra elsajátítják és megközelítően olyan szinten birtokolják az alapvető kulturtechnikákat, hogy eszközként használhatják a további tudás megszerzésében.

Legkésőbb az alsó tagozatos szakasz végére a nagyothalló tanulók nyelvi kommunikációs fejlettsége optimális esetben megközelítheti vagy elérheti az azonos korú halló tanulók fejlettségének alsó szintjét.

A felső tagozatos szakaszra már kialakultnak tekinthető az egyéni beszédállapot. Erre támaszkodva általában megvalósítható:

- a nyelvi rendszer további finomítása, a nyelvi-kommunikációs szint emelése, az olvasás-írás eszköz szintű használata,
- a nyelvi érintkezés formáinak bővítése: tágabb tájékozódás a köznapi nyelvhasználatban, árnyaltabb alkalmazás, a műveltségi területek és témák tartalmának megfelelő fogalmak értő használata,
- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, a kommunikációs szándéknak megfelelő nyelvi formák megválasztása.

Valamennyi pedagógiai szakasz kiemelt feladata:

- a beszédhallás folyamatos fejlesztése,
- a pályairányítás, a reális pályaválasztás előkészítése, a továbbtanulás,
- az épen maradt funkciók fejlesztése, a tehetség gondozása.

A Nat és a kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Kulcskompetenciák fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció:

Kíváncsi, hogy a nagyothalló és az intenzív nyelvi fejlesztésben, illetve korai életkorban Cochleáris Implantáció (a továbbiakban: CI) műtéten átesett tanulók szókinccse, kommunikációja a szakszerű szurdopedagógiai, segítséggel megközelítse a halló gyermekek nyelvi szintjét. Előfordul azonban, hogy ez két-három éves elmaradást mutat. Kiemelt feladatok:

- Spontán beszédhasználat (beszédértés, önálló nyelvi kifejezés, beszédérthetőség)
- a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása
- az önálló szövegértő olvasás fejlesztése az alsó tagozaton hangsúlyosabban köznapitémájú szövegekre támaszkodva, majd később fokozatosan irodalmi művek bevonásával. Ez jelenti az olvasásra alapozó tanulás alapjainak lerakását.
- a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása

- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés (különösen az elvont fogalmak, az állandó szókapcsolatok, az árnyaltabb megfogalmazási formák megismerése, alkalmazása)

– a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása

– Az ismeretek elsajátításában támaszkodjanak mindinkább a hallás útján megszerezhető információkra. Idegen nyelvi kommunikáció:

A nyelv oktatása mindig az egyes tanulók egyéni képességeihez, hallásállapotához, anyanyelvi szintjéhez igazodva történik.

Kíváncos a korszerű idegennyelv tanítási módszerek alkalmazása, a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés.

- Lehetőség van az értékelés alóli felmentésre. Az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegennyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés.

A NAT-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Matematikai kompetencia:

A hallássérülésből adódó szókincs-, és beszédértésbeli, a szövegértő olvasásbeli eltérések kihat/hat/nak a gondolkodási műveletek flexibilitására. A matematikai gondolkodás fejlesztése a tevékenykedtetés, a manipuláció, a speciális szemléltetés és tananyagok – interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósul meg.

- A matematika és a valóság kapcsolatának erősítése hangsúlyos szerepet kap. A valóságos élethelyzetekben előforduló matematikai tartalmak megragadása mellett egyidejűleg az ezt leíró nyelvi kifejezésformák begyakorlása is szükséges.
- A matematikai tartalmakat a szókincsüknek, szövegértésüknek, nyelvi fejlettségüknek megfelelő szintű szöveges feladatokban kell reprezentálni számukra.
- Kiemelt jelentőségű a szemléltetés, melyben a valós élethelyzetek megélése, és a verbális megfogalmazással kísért konkrét tárgyi tevékenykedtetés továbbra is központi szerepet kap az interaktív tanulási lehetőségek alkalmazása mellett.
- A matematikai jelrendszer – matematikai jelek, formulák – készségszintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is.
- Az auditív csatorna részleges, vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, többszöri ismétlésre van szükségük.

A NAT-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Természettudományos kompetencia:

Legyenek tisztában a tanulók (életkori szinten) a hallássérüléssel kapcsolatos ismereteknek, ismerjék fel a hallásjavító készülékek (hallókészülékek, CI) működési zavarait, a meghibásodás jelzéseit.

A hatékony önálló tanulás kompetenciához kapcsolódó tantárgyak tanításában a szemléltetés, a kísérletezés, a természeti folyamatok, jelenségek modellezése a lehetőség szerinti legteljesebb megértés érdekében történik. Digitális kompetencia:

A nagyothalló számára is hatalmas tárháza az információknak, ismereteknek az internet. Használatukat nehezíti azonban szűkebb szókincsük és az ebből fakadó szövegértési nehézségük. Kiemelt feladat azon keresőprogramokkal való megismertetésük, melyek segítenek a lényegkiemelésben és az írott szöveg megértésében (digitális szótárak, képkereső programok stb.) Fontos felismertetni a tanulókkal azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához. A nagyothallók számára az internet használata lehetőséget biztosít arra, hogy kapcsolatot építsenek ki halló emberekkel, illetve kapcsolatot tartsanak sorstársaikkal. Fontos megismertetni velük ennek nyelvi kultúráját, valamint a kapcsolatkeresésben rejlő veszélyeket is. Mivel a nagyothalló tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is.

A tárgyi tudás megszerzését a nagyothalló tanulók sajátos nevelési igényének megfelelően, széleskörű szemléltetés segíti (szöveg, hang, kép, animáció, videó és interaktivitás), ami színesebbé, élményszerűvé teszi a tanulási folyamatot. A multimédia bevonása a tanítás folyamatába lehetővé teszi, hogy a nagyothalló gyermekhez többféle csatornán,

többféleképpen és többszöri ismétlést biztosítva jusson el ugyanaz az információ. Az így megszerzett tudás számos művelődési területhez, iskolai és iskolán kívüli tevékenységhez kapcsolódik. A vizuális kommunikáció is mind nagyobb teret nyer, azaz a multimédia közvetítésével a szavak és a szövegszerkesztés mellett a látványszerkesztés is előtérbe kerül. A hatékony informatikatanítás akkor valósulhat meg, ha megfelelően megszervezett. Ekkor lehetővé válik az egyes tanulókkal való differenciált foglalkozás vagy a nehezen tanuló gyerekek megsegítése, a hallássérült tanulók tanulási sikerélményhez juttatása.

A NAT-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Szociális és állampolgári kompetencia:

A hallássérülésből adódó nehezített élethelyzetek, az esetleges kudarcok feldolgozását segítheti, ha a hallássérült tanuló reális énképpel, önkontrollal, empátiával, toleranciával rendelkezik, valamint ismeri a frusztráció és stressz kezelésének technikáit. Fontos a konfliktuskezelés, a meggyőzés, kapcsolatépítés, csoportszellem és az ezekhez kapcsolódó kommunikáció elsajátítása.

Kezdeményezőképeség és vállalkozási kompetencia:

A nagyothalló és a hallásjavító műtéten átesett tanulók későbbi társadalmi érvényesüléséhez fontos a körültekintő pályaaorientáció, az irányított, tervezett pályaválasztás.

Meg kell ismertetni a számukra elsajátítható szakmákat, továbbtanulási lehetőségeket, és mindazokat a segítő technikákat, melyek megkönnyítik beilleszkedésüket a középiskolákban, illetve a felsőoktatásban.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség:

A művészet nyelvének értése és használata egy újabb kommunikációs csatornát nyit meg a nagyothalló gyermekek számára. A képi, térbeli gondolkodás, a kreativitás, a problémák felvetése és megoldási utak keresése, az empátia, az elfogadás, az ízlés kialakulása mind újabb és újabb lehetőséget teremt a nyelvi fejlesztésre, az érzelmi élet gazdagítására és egyben a személyiség formálására.

A hatékony önálló tanulás:

Különböző tanulási technikák megismertetése (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata). Az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (könyvtár, internet). Az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei

Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra

---

visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak.

Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal állapítható meg a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemlkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a) a fogyatékossg típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- b) speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- c) a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás
szakasza alsó tagozat: 1–4.
évfolyam.

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

Az alsó tagozat első évfolyamán javasolt – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységekre készíti a

tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie. Ezen a tagozaton nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

Az iskolák helyi tantervéükben határozzák meg azokat a pedagógiai diagnosztikán és fejlesztési stratégián alapuló konkrét gyógypedagógiai eljárásokat – szükség esetén terápiákat –, amelyek az iskoláskor kezdő éveiben hatékonyan segítik a készségfejlesztést. Az iskolatípus módosításának esetenkénti szükségessége folyamatos gyógypedagógiai diagnosztizálás nyomán a tanítás-tanulás folyamatában állapítható meg biztonsággal.

b) felső tagozat: 5–
8.évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében az Irányelvben leírtakat kell alkalmazni, figyelembe véve a befogadó intézmény pedagógiai programját, sajátos nevelési igényű tanulókra irányuló helyi tantervét. A befogadó intézmény pedagógiai programjában – az Irányelv 1. fejezetében leírtak alkalmazásával – szerepelnie kell a fogyatékos tanuló nevelése-oktatása sajátos elveinek, és figyelembe kell vennie a tanulást, fejlődést nehezítő körülményeket is. Ezen belül fontos meghatározni és biztosítani azokat a segítő eljárásokat, amelyek az eredményes integráció feltételei lehetnek. A fejlesztéshez, rehabilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához a szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár gyógypedagógus együttműködése szükséges. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is be kell vonni a fejlesztő munkába.

A   Nat

alkalmazása

Fejlesztési területek – nevelési

célok

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése során a fejlesztési területek megegyeznek a Nat-ban leírtakkal, de azok mélysége, kialakíthatóságuk időigénye, módja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan módosul.

Nemzeti   azonosságtudat,
hazafias nevelés

Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértetésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra.

Ki kell alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Felkészítés a felnőtt lét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. A demokratikus jogok gyakorlására ajánlott iskolai szinten belül lehetőséget adni (diákönkormányzat).

Az önismeret és a társas kultúra
fejlesztése

A megfelelő önértékelés, a saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

A testi és lelki egészségre
nevelés

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek, mint a munkavégzés alapvető feltételének kiemelt szerepe van a tanulók társadalmi beilleszkedésében.

Ennek érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a fizikai képzésre és a rendszeres testedzésre. Családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének és testi-lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Nagyon fontos harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítése s családi életre nevelésben, a felelős párkapcsolatok kialakításában, az esetleges családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében.

Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

Felelősségvállalás   másokért,
önkéntesség

A személyiségfejlesztő nevelés az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál különös jelentőséggel bír a másság elfogadása, a betegség, sérült és a fogyatékos emberek iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása. A szociális érzékenység, az együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megoldás képességének kialakítása. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell jelentkezzen.

Pályaorientáció

Az eltérő képességű tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest az iskolának feladata a munka világáról képet nyújtani. A tanulók képességeinek és érdeklődésének megfelelően segíteni kell pályájuk kiválasztására, és az ehhez kívánatos képességeket szükséges fejleszteni.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A lehetőségekhez igazodóan fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta lehetőségekre (változó egyéni szerepkör, érdekvédelem, tulajdonviszonyok), ennek megfelelően célszerű a gyakorlatot, gyakorlati háttérrel (munkamegosztást, családi életet, ház körüli tevékenységeket, a fizetés beosztását, hivatalos ügyintézés) előnyben részesíteni.

A tanulóknak ismereteket kell szerezni a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás területén. A saját felelősség, az értékteremtő munka felismerése.

Médiatudatosságra nevelés

Képességeiknek megfelelően értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Ismerjék az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségeket. Tudatosuljon bennük az ezekben az alkalmazásokban lévő veszélyforrások, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetése.

A tanulás tanítása

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, az egyéni tanulási módok feltárása és biztosítása. Felkészítés a társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából kiemelten fontos, egész életen át tartó tanulásra.

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a Nat-ben alapvető célként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) és a gyógypedagógiai intézményekben megvalósuló nevelési formáiban egyaránt fontos nevelési-oktatási elvárásként jelenik meg. Ennek biztosítása elengedhetetlen a társadalmi₂₃ integráció szempontjából, s különös hangsúlyt

kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

Anyanyelvi kommunikáció

Szemléleti és módszertani alapelv, hogy a tananyag – a tanítási tartalom – eszköz a tantárgy nevelési feladatai megoldásában.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszéd centríkusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukció fejlesztése az elsődleges feladat. Az anyanyelv elsajátítása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a

„nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen   nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus feladatokban használja a társadalmi lét különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanítás- tanulás folyamatában döntően a társadalmi lét során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése. Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll. Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre.

Az állampolgári kompetencia – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség lényege a kreativitás fejlesztése. Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is.

Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést. Hatékony önálló tanulás

A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

A Nat alkalmazása a tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a Nat-ben foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő készségek és képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A műveltségi területek tartalmi segítenek abban, hogy a tanulói képességek mind magasabb szintre fejlődjenek az egyénileg meghatározott lehetőségek határain belül.

Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Műveltségi területek

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és – gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, e speciális készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

Az irodalmi ismeretek célja, hogy műveken keresztül gazdag tapasztalatokhoz juttassa a tanulókat a világról, az emberi természetről, az emberi létről, érzelmekről, a valósághoz való sokrétű viszonyulásról.

A magyar nyelv és irodalom műveltségi területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában, az önműveléshez szükséges képességek fejlesztésében.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

a) Az olvasás elsajátításához szükséges hármas asszociáció megerősítése:

- vizuális észlelés – jelfelismerés,
- akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
- a beszédmotoros észlelés fejlesztése.

b) A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése. c) Grafomotoros készségek fejlesztése.

d) Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.

e) Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus

memória fejlesztés. f) Szövegösszefüggések megláttatása, szövegértés fejlesztése.

g) A helyesírási szokások megerősítése. Fejlesztési feladatok

Kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetekben.

A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.

A kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés fejlesztése, gyakorlása. Önismeret erősítése. Véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása.

A szövegtartalmat, a beszélő szándékát tükröző kommunikáció eszközeinek alkalmazása fokozódó önállósággal. Figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló, szintetizáló képesség fejlesztése.

A tanulók passzív és aktív és szókincsének gazdagítása.

Összerendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok mellett. Az írás eszközszintű műveleteinek gyakorlatai:

másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai.

Mozgás, finommotorika, ritmusfejlesztés, szem-kéz koordináció, optikus differenciáló képesség, vizuális észlelés fejlesztése.

Az önkorrektív képesség fejlesztése, hibakeresés, – javítás, helyesírási problémahelyzetek felismertetése.

Helyesírás fejlesztése másolással, tollbamondással, illetve emlékezetből történő írásbeli feladatokkal. Vizuális, akusztikus, fonematikus észlelés, érzékelés fejlesztése.

Idegen nyelvek

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg.

A szülők igényei, a tanulók fejlettsége szerint az iskola hozhat döntést a hetedik évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás ügyében.

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés a nyelv tanulása iránt, sikerélményekhez juttatni a tanulót a későbbi nyelvtanulás érdekében.

A nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátításra épül. Az idegen nyelv elsajátítása során a tanulók olyan nyelvi tevékenységekben vesznek részt, amelyek értelmi szintjüknek, fejlettségüknek megfelelnek.

A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

Természetes része a tanuló tanórai beszédének a magyar nyelvű kérdés és válasz, amelyet párhuzamosan használnak az idegen nyelvvel együtt. A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

Az idegen nyelv olvasásának, írásának tanítása csak a tanulóban erősödő igény alapján kívánatos. Az idegen nyelv tanulása nem önmagáért történik, hanem az idegen nyelvi környezetben az elemi kommunikáció és kapcsolattartás érdekében, az egyszerű információk felfogása, megértése céljából.

A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra. Fejlesztési feladatok

–

Beszédszándék

Az idegen nyelven történő megszólaltatás gátlásainak oldása. Szükségletek, motívumok felébresztése az idegen nyelv tanulása iránt. Idegen nyelvű információhordozók iránti kíváncsiság felkeltése. Az Európában való eligazodás, kommunikálás igényének felkeltése.

–

Beszédértés

Az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése. Egyszerű – a témához kapcsolódó – kérdések felfogása, megválaszolása. Kapcsolatfelvétel a tanult témakörökben. Kérdések, igények egyszerű kifejezése.

–

Beszédképesség

– Képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására

Matematika

A gyakorlás folyamán, a kognitív képességeket szem előtt tartva növelhetjük a tanulók intellektuális kapacitását. A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- a) A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- b) Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
- c) Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- d) Cselekvésben jelentkező problémák segítségével, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- e) Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése, és a tapasztalatok összefoglalása.
- f) A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása. g) A matematika tanuláshoz szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- h) A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.

- i) A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- j) Az alkotás örömeinek átélése. Az érzelmi, akaratilag életük fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek megismertetése, elfogadtatása.
- k) Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzel és a tényleges megoldás összevetése.

Fejlesztési feladatok

A térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban való tájékozódás saját élményből kiindulva.

A megszerzett tudás, az elvont fogalmak, szabályok, összefüggések stb. felhasználása, kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban.

A problémamegoldó képesség megszerzése a próbálkozás útján, majd racionális szinten.

Kérdések megfogalmazásának, állítások bizonyításának, a véleményalkotás képességének kialakítása.

A kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével a matematikai fogalmak, a mennyiségi viszonyok, valamint a mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.

A számolási készség fejlesztése változatos gyakorlati feladatok segítségével.

Műveletek írásban való végzése, a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra) való emlékezés. Cselekvési sorrend tervezése; megoldáskeresés: lehetséges megoldások kiválasztása, megoldása készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén.

A feltételezés és a valóság összehasonlításának a képessége az eredmény helyességének megítélésében.

A segítségkérés és – elfogadás képességének, valamint az együttműködési képesség fejlesztése, kialakítása.

A gyakorlatban megfigyelt tulajdonságok megnevezése, a lényeges jegyek kiemelése. A látottak elemzése, összehasonlítása, a különbségek felfedezése.

A tájékozódási képesség fejlesztése térben, időben és a mennyiségek között a gyermek ismereteihez igazodva. A finommotorika, a térlátás, a szem-kéz koordináció fejlesztése.

Mennyiségek elképzelése, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással.

A tulajdonságok kiemelése, a tulajdonságok összehasonlítása, a különbségek felismerése. Megadott szempont szerint összefüggések keresése a látszólag különböző dolgok között. A tapasztalatok gyűjtése alapján kérdések megfogalmazása.

Az ítézőképesség fejlesztése.

Ember és társadalom.

A tartalmak elsajátításakor figyelembe kell venni a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, ezért előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A személyes élmény segíti annak a belátását is, hogy a jelen eseményei nagymértékben a múlt eseményeinek eredményei, és mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára is, azaz a történelemnek, a társadalom eseményeinek mi magunk is részesei vagyunk.

A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd pedig, az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, nemzeti társadalom, a világ nemzetei.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése, bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.

– Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazása. Fejlesztési feladatok

Régen és ma érzékelése, események beazonosítása saját élményből. A saját szerep, a saját feladat, a saját felelősség felismerése.

A különböző közösségekben való létezés formáinak, lehetőségeinek ismerete. Ismeretszerzés a szabadság, felelősség, emberi helytállás jelentőségéről. Erkölc és vallás helye, szerepe az egyén és társadalom szempontjából.

Történelmi események okainak és következményeinek elemzése fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett. Költségvetési, gazdálkodási ismeretek a családi költségvetéstől az államháztartásig.

A munkavállalás gyakorlata.

Ember és természet

A tanulók ismeretelsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformák elsajátítása.

E területen szerzett műveltség fontos eszköze az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátításának is.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

– Figyelem-, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.

– Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.

– A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.

– A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, viszonzyszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idői és téri változás észlelése, értelmezése.

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése. Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések, probléma felismerés, megoldások keresése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés)
kialakítása,
megerősítése.
- Kísérletek, saját tapasztalat, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Fejlesztési feladatok

- Anyagok és halmazállapotok megkülönböztetése a hétköznapi élet példáival.
- Az élőlényekkel kapcsolatos fogalmak gazdagítása, csoportokba sorolás, életműködés felfedeztetése konkrét példákon.

Az élőlények érzékelhető jegyeinek megállapítása – összehasonlítások, elvonatkoztatások.

- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a természet könnyen megfigyelhető és felfogható ciklusaival kapcsolatban; a mindennapok időviszonyai.

- Állandóság és változás felfedezése irányítással, egyszerű példákkal.

Tájékozódás a közvetlen környezetben, a szűkebb lakótérben, lakóhelyen. Ismeretek a földrajzi környezetről konkrét tapasztalatokból merítve.

- Az élő és élettelen közötti különbség, az életjelenségekhez kötött élet-értelmezés elemi ismeretei.
- Törekvés az ember számára fontos egészségmegőrző szokások elsajátítására: egészséges táplálkozás, tisztálkodás, mozgás.
- A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.
- A hétköznapi folyamatokban előforduló energiafajták és energiahordozók bemutatása példák segítségével.
- Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése.
- Az élővilágban működő egyensúly szerepének bemutatása az életből vett példákon keresztül.
- Ismeretszerzés saját szervezete működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.
- A gyakoribb betegségek megelőzése, a gyógyítás mindenki számára elérhető módozatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.

Önismeret, önellógadás, egészségmegővő készségének fejlesztése.

- A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.
- Felismertetni a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat.

A háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályok megismerése.

Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

Földünk és környezetünk

A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik – a habilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat hordozva.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, elvonatkoztatás, probléma-felismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A rész–egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térképösszefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.

- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Fejlesztési feladatok

- Ismeretszerzés, tanulás – a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése, információk szerzése, kezelése.
- Tájékozódás a földrajzi térben és időben.
- Tájékozódás földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban.
- Tájékozottság a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban.
- A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása.
- Tájékozottság a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben – a természetföldrajzi övezetesség társadalmi-gazdasági életben való megnyilvánulásainak felismertetése példákon keresztül.
- A világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásai – példák segítségével.

Művészetek

Az iskolai nevelés, oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a differenciális megvalósítására.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás, fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.

- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

Fejlesztési feladatok

- Téri helyzetek leírása szóban, megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Egyszerű közlő ábrák értelmezése.
- A kezdeményező, az alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.
- Változatos technikák alkalmazása az önkifejezésben, az alkotásban.
- Az egyéni ízlés, stílus érvényesítése a saját tárgy készítésében.
- A művészi alkotásokban megismert konfliktusok értelmezésével a toleráns, másokkal szemben empátikus személyiség kialakításának segítése.
- Zenei képesség fejlesztése (írás-olvasás, énekhang, zenei memória, fantázia)

Az életvezetés során adódó krízishelyzetek humánus kezelését szolgáló képességek fejlesztése.

Informatika

A műveltségi terület – igazodva az informális társadalmi elvárásokhoz – középpontjába a munkához, az életvitelhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzést és készségfejlesztést állítja. A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az informatikai ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóinknak képessé kell válniuk az informatika eszközzrendszerének alapvető használatára.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.

- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.

Fejlesztési feladatok

A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is.

- A hálózat eszközként való használata ismeretek gyűjtéséhez, kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához.
- Gyakorlati problémák megoldása a dokumentumok készítésével.
- Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása.

Életvitel és gyakorlat

A tanuló egyediségének, megváltozott tulajdonság-együttesének figyelembevételével hozzájárul a cselekvési, a szociális, a kommunikációs kompetenciák kialakításához. A sérülésspecifikus jegyek figyelembevételével épít a NAT ezen műveltségi területen megfogalmazott alapelveire, kiemelt fejlesztési területeire, fő témaköreire, feladataira.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs /rehabilitációs feladatai

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák, felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.
- A probléma felismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, önellátás, környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akaratú mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése. Fejlesztési feladatok

- A saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővő problémakörének felismerése, személyes lehetőség és szerep az életvezetésben, az egészség megővésében, életvezetési problémák felismerése a családi környezetben, a testi-lelki-szociális egészség megőrzésében.
- Tapasztalatszerzés a mesterséges környezetről, szabálykövető magatartás a mesterséges környezetben, anyagok, formák, egyszerű szerkezetek megfigyelése, az anyagalakító tevékenység műveletei.
- Gazdálkodás az anyaggal, energiával, a munkával és az idővel.
- Az egyéni tulajdonságok és eredményesség összefüggései a tervezés, szervezés, kivitelezés során.
- Önértékelő-, ítéliképesség, az individuális különbségek megfogalmazása.
- A napi ismétlődő háztartási feladatok felismerése, tevékenységek ön- és környezetellátásban, gyakorlottság az egyszerűbb háztartási munkában, szerszámok, gépek használatában, a szolgáltatások igénybevételeiben.
- Tapasztalatszerzés a jövedelem beosztásában, tudatosság a takarékoságban.
- Érzékenység a közvetlen környezet, a lakás formai, esztétikai világában, az otthon nyugalmanak, mint értéknek, örömforrásnak elfogadása, szükségletek és lehetőségek felismertetése egyéni sajátosságok szerint.
- A minőség, a tudatos fogyasztás ismeretei, reklámok értelmezése, szelektálás, viszonyulás.
- Az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlődése, tapasztalatok a legfontosabb pályákról, a hozzájuk vezető utakról, lehetőségekről, valóság és a vágyak valamint a realitások összehangolása.

Testnevelés

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéses tanulást, aktív mozgástevékenységet. Mindezek szükségessé teszik, hogy az általános testnevelés körét kibővítve, a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszközrendszere segítse eljuttatni a tanulókat a rendszeres testedzés, a mozgásos játéktevékenység öröméhez, a mozgásbiztonsághoz.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatokat, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.

- Fejlessze a mozgásos alapt technikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet. Kiemelt feladat az általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonzszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése. Fejlesztési feladatok
- Az erő, az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség növelése.
- Koordinációs képesség, mozgástanulási képesség, mozgásszabályozó képesség, mozgásalkalmazkodó képesség, egyensúlyozó képesség, ritmusképesség, reakciók, téri tájékozódó képesség fejlesztése.
- Jellemtulajdonságok – akarat, bátorság
- fejlesztése.
- A megosztott figyelem képességének automatizálása.
- Helyzetfelismerő képesség fejlesztése.
- Tartásjavító és korrigáló gyakorlatok, prevenció és rehabilitációs feladatok, sporteszközök alkalmazásával is.
- Önállóan végezhető mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola sajátos nevelési igényű tanulóira irányuló helyi tantervének részeként működnek. Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órák kívüli (vagy diákotthoni, kollégiumi) programokba.

A gyógypedagógus, a terapeuta – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló sajátos nevelési igényeire, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszkbő tudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A habilitációs, rehabilitációs³⁸tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy

szakaszos pedagógiai diagnosztizálás. Szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a további – másodlagos – tünetek megjelenését. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység során a fejlesztő programok készítésekor és elemzésekor elsődlegesen azt kell figyelembe venni, hogy a gyógypedagógiai nevelés, a terápiás eljárás és eszközrendszer miként tud vagy tudott hozzájárulni a pszichikai, a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaaorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,

- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása, e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a szakértői bizottságok részéről. A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia – az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés
feladatai:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság, b) a rövid távú emlékezet,
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése, d) a testséma biztonságának kialakítása,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízáló-szintetizáló módszerrel,
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt, g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái. A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés
feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,

- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás). A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, a) a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése, f) sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemz

ói:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbólikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
-

figyelemzav

ar. A fejlesztés

célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkor osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,

- b) Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése, d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása, f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkúlia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása, k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,

- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek. A fejlesztés célja
- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése. A fejlesztés feladatai
- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelemtréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön- vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek háttérében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja

- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik. Eszközei lehetnek

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása, b) pszichoterápia,
- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- e) önértékelési képesség fejlesztése,
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása, g) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- h) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT alkalmazása

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a

Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az Idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.

A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A Testnevelés és sport műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy gyógyítás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is javasolt. A Matematika területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést. Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata.

A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei

tanuló A beszéd fogyatékos

Beszéd fogyatékos az a tanuló, aki a receptív és/vagy expresszív beszéd/nyelvi rendszer szerveződése, fejlődési eredetű vagy szerzett zavara életkorától eltérő, különböző klinikai képekben megmutatkozó tüneti sajátosságai, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus fejlődése miatt a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából veszélyeztetett.

A beszéd fogyatékoság nem tekinthető elsődlegesen halláskárosodás következményének; együtt járhat a nyelven kívüli kognitív képességek és a viselkedésszerveződés zavarával, azok maradványtüneteivel; valamint tanköteles korban az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén kialakuló verbális tanulási zavarral.

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akit a szakértői bizottság a sajátos nevelési igény megállapítása céljából diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos tanulónál a fentiek – az egészen enyhe alaki eltérésekhez társuló, észlelési és feldolgozási problémáktól az érthetetlen beszédig – sokféle változatban előfordulhatnak. A súlyos beszéd fogyatékos tanulónál a kommunikációs zavarok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszéd fogyatékoság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai/logopédiai ellátásra szorul, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd és nyelvi teljesítmény jellegétől függ. Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) nyelvfejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengéség),
- b) orrhangzós beszéd,
- c) folyamatos beszéd zavarai (dadogás, hadarás), d) diszfónia,
- e) logofóbia (mutizmus különböző típusai),
- f) centrális eredetű szerzett beszédzavarok (centrális pöszeség, gyermekkori afázia, diszartria),
- g) verbális tanulási zavar együttjárása az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén mutatkozó problémákkal vagy ezek halmozott előfordulása.

A dadogás, a hadarás, a diszfónia serdülőkorban is jelentkezhet. Különös figyelmet érdemel ebben a korban a felnőtt beszédhang fokozatos kialakulásának óvó-segítő rendszere, ennek beépítése a pedagógiai teendők sorába. A terápia komplex szemléletű. Logopédiai, orvosi, pszichológiai team munka alapján történik.

A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában. Ez biztosíthatja a tanulók számára a felfelé nivellálást segítő pedagógiai környezetet.

Nagyon súlyos esetekben – főként az intenzív napi rendszerességű rehabilitáció érdekében – szükség lehet a beszéd fogyatékos tanuló e célra létesített

gyógypedagógiai intézményben, osztályban történő iskolai nevelésére, oktatására. Ennek időtartama azonban ésszerű időhatárok között átmeneti, a terápia eredményességétől függő, a család helyzetétől, terápiás együttműködésétől befolyásolt gyakorlat. A külön iskolákban törekedni kell arra, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön a többségi oktatásba, és különleges gondozása az intenzív rehabilitáció után, integrált oktatása mellett legyen biztosítva.

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékoság jellegétől függ.

A beszéd fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

- a) A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- b) A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől az egyénre szabott terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- c) A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.

- d) A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perzepciós fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmotorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- e) Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.
- f) A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- g) A súlyos beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése intenzív, komplex és folyamatos fejlesztőmunka napi rendszerességgel.
- h) A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában – a minél gyorsabban automatizált jó beszéd szint elérése érdekében – a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással. A helyi tantervben a bevezető szakasz időtartamának megnövelése – általában az első évfolyam tananyagának két tanévre történő elosztásával – indokolt lehet.

A többségi iskolában történő együttnevelés

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.

Az inkluzív iskola ismeri a fogyatékból eredő hátrányokat és biztosítja, hogy a beszéd fogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többlétszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.

A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik.

A NAT alkalmazása

Fejlesztési területek, nevelési célok

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai, és kialakulásuk időtartama módosulhat.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, családi életre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, gazdasági és pénzügyi nevelés, média tudatosságra nevelés.

Hazánk történelmének és jelen eseményeinek megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalmi folyamatok megismerésére, a társadalmi színtereken való

eligazodásra. Fel kell készíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. Kiemelt feladat az önálló családi életre való felkészítés, az erkölcsi normák és harmonikus családi minták közvetítése. Nagy jelentőséggel bír az együtt érző, segítő attitűd kialakítása, a szociális érzékenység és az önkéntes feladatvállalás képességének kialakítása. A tanulóknak ismeretet kell szerezni a célszerű gazdálkodás, pénzhasználat, fogyasztás és környezettudatosság területén. A beszéd fogyatékos tanulók esetén kiemelt jelentőséggel bír, hogy használni tudják az ismeretszerzés legmodernebb eszközeit (pl. internet).

A fenti kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása során a beszéd fogyatékos tanulók esetlegesen felmerülő szövegértési problémái, absztrahálási, lényeg-kiemelési nehézségei jelentenek nehézséget. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegekkel segítheti a pedagógus a tanulók munkáját. Fontos, hogy az alapfogalmak megértését, memorizálását egyénre szabott módszerek támogassák. Fontos a kifejezőkészség állandó fejlesztése és a kommunikáció iránti igény kialakítása. Kiváló lehetőséget nyújt erre az interperszonális készségek fejlesztése, a szociális érzékenység kialakítása, az együttműködésre való képesség fejlesztése, a különféle konfliktuskezelési eljárások elsajátítása.

Testi és lelki egészségre
nevelés

A pedagógusnak segíteni kell a tanulót beszéd és nyelvi zavarának reális megismerésében, elfogadásában, szociális kapcsolatainak fejlesztésében. Kiemelt feladat a tanuló önismeretének fejlesztése, a tanuló motiválása a beszédhibája

leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy az esetleges maradandó tünetekkel később is teljes életet tudjon élni.

A kommunikációjában korlátozott tanuló sokszor nehezebben tudja érzelmeit verbálisan kifejezni, külön figyelmet kell fordítani az érzések megfelelő kezelésére, kifejezésére.

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Biztosítani kell a tanuló számára a rendszeres mozgásélményt, a rendszeres testedzést. Médiatudatosságra nevelés

Az információszerzésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

A médiatudatosságra nevelés segít tájékozódni a valóságos és virtuális világban. Pályaorientáció

A beszédfigyatekos tanuló készségeinek képességeinek alapos feltérképezése szükséges a felnőtt életre történő felkészítéséhez. A kapcsolatteremtés és fenntartás képességének javítása alapvető feladat. Cél a szociális kompetencia további önálló fejlesztésének kialakítása. A felső tagozatban tantárgyak tananyagtartalmainak közvetítése során a pedagógusok ismertessék meg a beszédfigyatekos gyermekkel a különböző szakmákkal kapcsolatos elemi ismereteket. Legyen reális képük a társadalmi munkamegosztásról.

Tanulás
tanítása

A beszédfigyatekos tanulóknál fontos az egyénre szabott motivációk kialakítása, az egyéni tanulási stratégiák feltárása. Az informatikai eszközök, egyéni ismeretelsajátítási programok tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának beszédfigyatekos tanulók esetében kiemelt szerepe van.

Kulcskompetenciák
fejlesztése

A beszédfigyatekos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeire épül. Alapelveiben, céljaiban illeszkedik a NAT-ban megjelenő kulcskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz.

Ahhoz, hogy a beszédfigyatekos tanulók a kulcskompetenciák birtokában eredményesen alkalmazkodhassanak a mindennapi élethelyzetekhez, figyelembe kell venni a tanuló egyéni sajátosságait.

Anyanyelvi
kommunikáció

Kiemelt fontossággal bírnak az alábbi területek:

- a grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, figyelembe véve a beszédfigyatekosság által érintett területeket
- az expresszív beszéd fejlesztése, kommunikációs stratégiák kiépítése, gyakorlása, megerősítése, beszéd tudatosság kialakítása
- a beszédértés és olvasás értés fejlesztése mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, elősegítve a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való továbbdolgozás, továbbgondolkodás lehetőségének biztosítását
- amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a

- nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)
  - a mentális lexikon folyamatos fejlesztése az életkor és a beszéd fogyatékoság sajátosságainak függvényében, a fogalomalkotás kialakítása
  - számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.)
  - a beszéd fogyatékos gyermek motiválása a tananyag és a tanuló közötti emocionális viszony kialakításával
  - a pragmatika elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában
  - a nem verbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában

Idegennyelvi kommunikáció

Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszéd fogyatékoság által érintett területeket.

A beszéd fogyatékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák (gesztikulációs-vizuális) egyidejű alkalmazása kiemelten fontos.

A nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszéd fogyatékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, a számítógépes olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik.

Fontos pedagógiai cél a beszéd fogyatékos tanulók természetes gátlásainak feloldása az idegen nyelv kommunikációs helyzetben történő használata során.

Matematikai kompetencia

A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén, stb.) különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára. A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósulhat meg.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.

Természettudományos és technikai kompetencia

Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol, az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazása szükséges az egyes összefüggések mechanikus memorizálásának megsegítésére.

Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva kell törekedni arra, hogy a tanulónak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük, az egységes természettudományos világkép kialakítása érdekében. Eredményes tanári stratégia lehet a természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése.

Szisztematikusan építkezve kell támaszkodni az internetre, amelynek segítségével

a legkülönbözőbb természettudományos ismeretek audio-vizuális formában hozhatók közel a beszéd fogyatékos tanulókhoz.

Digitális kompetencia

Ezen a területen a beszéd fogyatékos tanulók jó eséllyel tudnak problémákat megoldani, mivel az informatikai eszközök használatában a beszéd fogyatékoság kevés hátrányt jelent. Feladatunk azoknak a digitális programoknak a megismertetése, melyek megkönnyítik az ismeretszerzést, az interperszonális kapcsolatépítést. Amennyiben a szóbeli kifejezőképesség sérült, a számítógép alternatív csatornaként működhet a mindennapi kommunikációban. Hozzásegíthetjük a tanulókat, hogy a rendelkezésükre álló információs társadalom technológiáit használják a maguk segédeszközeként a számukra szükséges területeken.

Főként az írott szöveg megértésére, lényegkiemelés képességére van nagy szükség, mert ezek segítségével alakíthat ki új kommunikációs stratégiákat. Az információgyűjtés- és keresés, a multimédiás tartalmak kezelése a beszéd fogyatékosok számára körülhatárolható, jól teljesíthető feladat, ezért építhetünk a tanulók erős motivációjára. Egyes ikonok, szóképek felismerésével, speciális alapfogalmak, kifejezések megtanulásával olyan eszközök birtokába jut, amivel önállóan is tud tájékozódni a digitális világban. A tanuló érzékeli azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához. A pedagógus feladata, hogy a tanulók figyelmét a konkrét eszközök és szoftverek használatán, illetve a kommunikáció élményén túl arra irányítsa, miként lehet az információs társadalomban a beszéd fogyatékoságból eredő hátrányokat minimalizálni. Súlyos diszgráfia és helyesírászavar esetében felső tagozaton „laptop füzet” használatának bevezetése azt követően, hogy a gyermeket a klaviatúra használatára megtanítottuk

Szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Cél az adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése, a beszéd fogyatékos tanulók támogatása abban, hogy az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség esetén azok menetébe bekapcsolódni. Az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelmdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében érdekeit érvényesíteni.

Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.

A pedagógus feladata, hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban, képes legyen véleményét vitában, eszmecserében képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), illetve az őt körülvevő világban tájékozódni. Fokozatosan el kell sajátítania a beszéd fogyatékos tanulónak azt a képességet, hogy rátaláljon a megfelelő kommunikációs stratégiára, képes legyen az egyedi kommunikációs helyzetekhez alkalmazkodni. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai tudatosság, a művészeti kifejezőképeség egy kiegészítő kommunikációs eszközt ad a beszéd fogyatékos tanulók kezébe. A kreativitás, a problémafelismerő – és megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztésére kiváló lehetőséget biztosít a művészeti nevelés. Ezen a kompetenciaterületen az ízlés, a nyitottság, az empátia, az érzelmi élet gazdagítása a kommunikáció minden szintjét fejleszti.

A művészeti nevelés értékközvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő.

A megfigyelőképeség, tér- és időérzék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma- és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszéd fogyatékos tanuló speciális készségfejlesztésére.

A hatékony, önálló tanulás

A beszéd fogyatékos tanulók esetében az önálló tanulás elengedhetetlen feltétele a könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás. Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük. A szövegfeldolgozás, az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

A pedagógus feladata az új ismeretek megszerzése iránti interiorizálódott motiváció kialakítása.

A NAT és a kerettantervek alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban és a választott kerettantervben foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők. Ha a tanulót állapota akadályozza, akkor az Irányelvben megadott módosítások figyelembevételével javasolt a helyi tanterv elkészítése.

Az egyes műveltségi területekre vonatkozó

ajánlások: Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területhez kapcsolódó tananyagtartalmat, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolhatja. A Magyar nyelv és irodalom, a Művészetek, a Testnevelés és sport, valamint az Élő idegen nyelv fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet, a beszédfigyatékos típusától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé. Néhány szempont azonban általánosítható:

- olvasás-, írástanítási módszerként beszédfigyatékos tanulók esetében a hangoztató-elemző, szótagoló olvasástanítási módszer ajánlott;
- a súlyos beszédfigyatékos tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők;
- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

Művészetek. Testnevelés
és sport

Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.

Idegen
nyelvek

A beszédfigyelmesség típusához igazodó módszerek – pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek – elsőbbségét szükséges biztosítani.

A pedagógiai rehabilitáció ajánlott
tevékenységformái

A) Logopédiai egyéni és csoportos
terápia.

B) Szenzoros integrációs terápiák (olyan mozgásos lehetőség, amelynek segítségével az éretlen vagy sérült idegrendszer a saját aktív részvételével fejlődik)

C) Kommunikációs tréningek (a beszéddel és kommunikációval kapcsolatos tudatosság kialakítása) D) Bábterápia (személyiség és önértékelés fejlesztés, konfliktuskezelés kommunikációs zavar esetén)

E) Drámaterápiás foglalkozások (azon gyermekek számára, akiknél a beszéd- és nyelvi problémák háttérben vagy következtében pszichés problémák állnak)

F) A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása

A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók

A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók fejlesztése egyénre szabottan történik a szakvéleményében foglaltaknak megfelelően, melyhez egyéni fejlesztési tervet készítenek a fejlesztésben részt vevő szakemberek - fejlesztő pedagógus - gyermekként, tanulónként. 2013. szeptember 1-től a fejlesztő foglalkoztatás megszervezésének heti időkeretét a Nkt. 6. számú melléklete határozza meg Nkt. 27. § (5). ~~A fejlesztést a KT. 52§ (7) és (11) e) pontjában meghatározott időkeretben végzi~~

A probléma kezelésének folyamata

A beiratkozásnál az iskola gondosan áttanulmányozza az óvodáktól megküldött iskolaérettségi véleményt. Amennyiben problémára utaló jelet találunk, - diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, ezekre utaló jelek, magatartászavar, beszédhiba, hyperaktivitás, figyelemzavar vagy egyéb részképesség-zavar - a ~~szakvéleményt?~~ meg kell ismerni a gyermekkel foglalkozó pedagógusoknak.

A gyermekkel foglalkozó nevelő a tanév megkezdésekor megismerkedik a gondviselővel, családlátogatást szervez. Segítőkész magatartása, a szülő bizalmának elnyerése, a jövő szempontjából nagyon fontos.

Iskolánkban ~~csak~~ normál osztályban, integráltan végezzük e tanulók nevelését, oktatását, ~~tudjuk e tanulók oktatását, nevelését végezni. Oktatásuk, nevelésük~~ melynek során, olyan pozitív diszkriminációs intézkedéseket alkalmazunk, melyek megkönnyítik tanulóink beilleszkedését, elősegítik sikeres tanulmányaikat.

Oktatásuk, nevelésük során kiemelt feladataink:

- Hosszabb felkészülési- és munkaidő biztosítása, írásbeli feladatoknál és számonkérés esetén.
- Az önellenőrzés szokásának kialakítása, elmélyítése, erre megfelelő idő biztosítása.
- Hosszabb begyakorlási idő biztosítása.
- Differenciált foglalkoztatás és méltányos számonkérés.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a tanuló képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének megfelelően.
- A fejlődés segítése gyakori, pozitív visszajelzésekkel.
- Kiemelt célunk önbizalmának, egészséges énképének alakítása, erősítése.

- A tanítási órákon differenciált foglalkoztatás szükséges. A tanítási órákon túl fejlesztő foglalkoztatást szervezünk számukra, kiscsoportos formában..

Iskolánkban a törvény által előírt módon megoldott az SNI-s tanulók ellátása.

A pedagógussal szembeni elvárások:

- ismerje a részképesség-zavar tünet együttesét;
- tudjon differenciáltan oktatni;
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés, ~~degradáció~~ nem érheti részéről ~~részéről~~ a tanulót
- értékelésnél vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit; a szakértői véleményt
- erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit ott, ahol nem érvényesül a hátrány;
- a teljesítmény mérésénél önmagához képest is nézze a fejlődést;
- nevelje az osztályközösséget a különböző képesség-zavarok tolerálására.

Az osztályfőnökkel szembeni elvárások:

- a szülővel szemben kiemelten figyelmesen és tapintatosan fogalmazzon;
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal;
- szükség esetén forduljon szakemberhez a gyermek ügyében;
- kísérelje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét;
- gondoskodjon a tanuló pályaválasztásáról;
- szükség esetén a tanuló magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt;

Az osztályfőnöknek, tanítóknak, tanároknak ismerni kell a probléma törvényi hátterét, a sajátos nevelési igényű tanulóra vonatkozó javaslatot tehetnek az iskolavezetés számára a tanuló különböző szintű és fokozatú mentesítésére, mely előírásait a Köznevelési törvény ide vonatkozó része részletesen szabályoz.

Amennyiben SNI – s problémára a beiratkozásnál nem derül fény, úgy az osztálytanító, szaktanár kötelessége, hogy a probléma észlelésekor a megfelelő intézkedést megtegye:

- konzultáljon nevelőtársaival, a fejlesztőpedagógussal, gyógypedagógussal az adott eset kapcsán, valóban a jelzett probléma áll-e fenn;
- beszélje meg az észlelt problémát tapintatosan a szülővel, ifjúságvédelmi felelőssel;
- kérje a tanuló vizsgálatát a szülő egyetértésével, véleményezése legyen korrekt, szakmailag megalapozott, küllemében igényes;
- kísérelje figyelemmel a gyermek sorsát, ha szükséges erősítse meg a szülőt a további vizsgálatokat illetően, legyen támasza a nehéz döntések meghozatalában;
- tájékoztatassa az iskolavezetést a vizsgálatokról, kérjen intézkedést, ha szükséges;

- munkáját szakmai hozzáértéssel, empatikusan, segítőkész módon, tapintatosan végezze.

A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése

Iskolánk a gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban résztvevő intézmények körébe tartozik. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók eredményes szocializációját iskolai pályafutását elősegítheti a nem SNI igényű tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk.

Az SNI tanulók oktatásának irányelve:

- sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük.
- Személyre szabott pedagógiai eljárásokat, eszközöket, módszereket alkalmazunk.
- A tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak egyes SNI tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.
- Egyéni fejlesztési tervet készítünk.
- Egyéni haladási ütemet biztosítunk.
- Együttműködünk a szakértői bizottság, szakszolgálat szakembereivel.
- Fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus és utazó gyógypedagógus segít a fejlesztésben meghatározott időkeretben.
- A tanulók értékelését a szakértői véleményben leírtak alapján végezzük.
- Amennyiben a tanuló mentesül egyes tárgyak, tantárgyrészek értékelése, minősítése alól, úgy számára szöveges értékelést biztosítunk.

A TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0037 sz. pályázat keretében megvalósult továbbképzések

Sorszám	Képzés neve	Részt vevők száma (fő)
1.	Kooperatív módszertanra épülő együttműködés	1
2.	Projektpedagógia, epochális oktatás	9
3.	Tanulói differenciálás heterogén csoportban	1
4.	A kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása - matematika programcsomag az 5-8. évfolyamon	1
5.	A kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása - szövegértés-szövegalkotás programcsomag az 1-4. évfolyamon	5
6.	A kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása - szövegértés-szövegalkotás programcsomag az 5-8. évfolyamon	1
7.	A kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása - matematika programcsomag az 1-4. évfolyamon	1
8.	Az óvoda-iskola átmenet támogatása	1
9.	A pedagógusok értékelési és fejlesztési kompetenciájának továbbfejlesztése	2
10.	Az infokommunikációs technológia alapú konstruktív tanítási-tanulási módszerek alkalmazása a szaktárgyi oktatásban	6
11.	Sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelése	2
12.	Tanulástanítás	1
13.	Projektmenedzsment, változásmenedzsment	2
14.	Drámapedagógia az iskolában	1
15.	Az osztályzat nélküli értékelés - bevezetés a szöveges pedagógiai értékelésbe - az alternatív iskolák gyakorlata alapján	1
16.	Életpálya-építés 1-4.	3
17.	A kooperatív tanulás a hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésének elősegítésére	20
18.	SNI	20

Átfogó intézményfejlesztés és saját fejlesztés (önálló) innovációk listája

Innováció neve	Kidolgozói
<i>A. Átfogó intézményfejlesztés</i>	
Mintamodulok (szövegértés – szövegalkotás 1. évfolyam, 5. évfolyam) A pedagógiai program megvalósulását segítő módszertani kiadványok, gyűjtemények, segédletek fejlesztése	Bársony Andrásné, Suba Jánosné
Tanórai tevékenységhez kapcsolódó kiadványok, eszközök, útmutatók fejlesztése	Ivics Lázár Józsefné, Suba Jánosné
Sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedését, valamint a SNI és HHH-s tanulók továbbtanulásra történő sikeres felkészítését szolgáló tevékenység	Deák Lajosné, Tóthné Mátyus Monika
Digitális gyerek - Az informatikai eszközök széleskörű alkalmazása a nevelőmunka folyamán, szakmai anyagok elkészítése, cikkek írása, promóciós anyagok összeállítása, fotótár létrehozása, kapcsolódás elektronikus rendszerekhez	Bondár Enikő, Dömötörné Tar Margit, Kissné Kócsó Andrea, Endre Mihály
Helyi tanterv, pedagógiai program módosítása	Deák Lajosné, Győri Istvánné, Suba Jánosné, Novák Lászlóné, Tallóné Farkas Krisztina
<i>B. Saját fejlesztések (Önálló innováció)</i>	
Egészséges életmódra nevelés, egészségtudatos iskolai táplálkozás	Suba Jánosné
Művészeti nevelés lehetősége a tanórán kívüli tevékenység rendszerében	Barcsik Edit Mária
Életpálya-építési programok, fejlesztések	Ivics Lázár Józsefné
Iskolás leszek program – óvoda-iskola átmenet segítése	Bársony Andrásné
Képességmérés (DIFER), és egyéb eszközökkel eredmények értelmezése, egységes mérési-értékelési rendszer kidolgozása	Tóthné Mátyus Monika
Ökoiskola (természetbarát iskola program) kidolgozása	Dr. Halász Mátyásné

Név	Aláírás
1. Barcsik Edit Mária	Barcsik Edit Mária
2. Bartáné Füle Bianka	Bartáné Füle Bianka
3. Besszerné Almási-Szabó Zsuzsanna	Besszerné Almási-Szabó Zsuzsanna
4. Bodor Melinda	Bodor Melinda
5. Bondár Enikő	Bondár Enikő
6. Borbélyné Megyeri Marianna	Borbélyné Megyeri Marianna
7. Csányi Emese	Csányi Emese
8. Deák Lajosné	Deák Lajosné
9. Deli Renáta	Deli Renáta
10. Dombiné Szendrei Emese	Dombiné Szendrei Emese
11. Dömötörné Tar Margit	Dömötörné Tar Margit
12. Endre Mihály	Endre Mihály
13. Fehér Emil	Fehér Emil
14. Fehér Ildikó	Fehér Ildikó
15. Ivicz Ivett Zita	Ivicz Ivett Zita
16. Ivicz Lázár József	Ivicz Lázár József
17. Ivicz Lázár Józsefné	Ivicz Lázár Józsefné
18. Kalmárné Palásti Mónika	Kalmárné Palásti Mónika
19. Királyné Kemény Csilla	Királyné Kemény Csilla
20. Kis-Szeniczeyné Kócsó Andrea	Kis-Szeniczeyné Kócsó Andrea
21. Kozmáné László Zsuzsanna	Kozmáné László Zsuzsanna
22. Maróti Pál István	Maróti Pál István
23. Maróti Pál Istvánné	Maróti Pál Istvánné
24. Mayer Tamásné	Mayer Tamásné
25. Novák Éva	Novák Éva
26. Novák Lászlóné	Novák Lászlóné
27. Somodi Ida	Somodi Ida
28. Suba Jánosné	Suba Jánosné
29. Szőke Éva	Szőke Éva
30. Tallóné Farkas Krisztina	Tallóné Farkas Krisztina
31. Tóthné Mátyus Monika	Tóthné Mátyus Monika
32. Ürmösné Csányi Éva	Ürmösné Csányi Éva

INFORMATIKAI STRATÉGIA

Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános
Iskola

www.alpariskola.hu

2018-2023.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
I. Bevezetés.....	3
II. Informatikai helyzetelemzés	5
A. Informatikai hálózat.....	5
B. IKT eszközök	5
C. IKT tartalom.....	5
D. Adatbiztonság, vírusvédelem	6
E. Pedagógiai érték.....	7
SWOT elemzés – az érintett informatikai területek összevetésével ...	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Külső mérés:	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Az informatikai helyzetünk felmerését az Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet által elindított Elemér rendszer segítségével évente értékeljük. Az eredményeket a további feladatok meghatározásába beépítjük.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III. A célok kitűzése és a hozzájuk tartozó feladatok meghatározása.....	8
Az intézmény Pedagógiai Programjából a vonatkozó értékek	8
A/ Informatikai hálózat.....	8
Feladatok.....	9
A feladatok megoldásának részletezése	9
B/ IKT eszközök fogadása.....	9
Feladatok.....	10
A feladatok megoldásának részletezése	10
C/ IKT tartalom.....	11
Feladatok.....	11
A feladatok megoldásának részletezése	11
C1/ Belső tartalomszolgáltatás.....	12
Feladatok.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A feladatok megoldásának részletezése	12
D/ Adatvédelem és biztonság	13
Feladatok.....	14
A feladatok megoldásának részletezése	14
E/ Pedagógiai hozzáadott érték.....	14
Feladatok.....	15
A feladatok megoldásának részletezése	15
IV. Mellékletek	17
1. melléklet	18
A TIOP 1.1.1./12-es pályázatban igényelt IKT eszközök feladat ellátási helyenként	18
2. Melléklet	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A tantermi csomagok, szervergép és tanulói munkaállomások elhelyezése a székhelyintézményben.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3. Melléklet	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A TIOP 1.1.1./12 –es pályázatban vállalt IKT indikátorok.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

I. Bevezetés

Az intézmény neve: Árpád Fejedelelem Általános Iskola

OKM azonosítója: 027907

Időszak: 2018 - 2023

Készítők:

A **stratégia célja** a fenti időszakra az intézmény informatikai állapotfelmérése után azon fejlesztési célok összefoglalása, melyek segítségével az IKT alapú oktatás fokozatosan kiterjeszthető a következő öt év alatt minden évfolyamon mellyel a digitális kompetencia területet szeretnénk erősíteni. Mindez szerepel az intézmény pedagógiai programjában is, s ezen célok összhangban vannak az intézmény küldetésével, annak értékeit erősítik a megvalósulás során.

A hozzáadott pedagógiai értékek nélkül – amelyek jelentős szemléletváltással is járnak az órák megtervezésében, levezetésében – a fejlesztési célok nem lehetnek eredményesek.

Intézményünk számára az egyik legfontosabb érték a jó minőségű képzés, a továbbtanulásra alkalmas tudás megszerzésének biztosítása tanítványaink számára.

E cél érdekében szükséges, hogy az informatikai rendszerünket a korszerű oktatás színvonalára alkalmassá tegyük.

TIOP-1.1.1-12/1 "Intézményi informatikai infrastruktúra fejlesztése a közoktatásban"
projekt

A projekt keretében nyert eszközök listája:

Integrátor HUB	9	db
Interaktív tábla	9	db
Kompetencia fejlesztő tananyag	35	db
Nyelvi labor szoftver	1	db
Projektor	9	db

Tiszaalpári Árpád Fejedelem Általános Iskola
INFORMATIKAI STRATÉGIA 2018-2023

Tablet	10	db
Tanári notebook	14	db
Tantermi PC	16	db

TIOP 1.1.1/12-1-es pályázati konstrukció keretében jelentős informatikai fejlesztések történtek intézményeinkben. Jelen stratégia ezek fenntarthatóságát, illetve a további fejlesztései terveket foglalja össze.

Az Informatikai Stratégia tartalmazza a teljes állapotfelmérést az intézmény informatikai hálózatáról, a rendelkezésre álló IKT eszközöiről, tartalomszolgáltatási lehetőségeiről, adatbiztonsági intézkedéseiről s végül a hozzáadott pedagógiai értékeiről.

A stratégia a fenti időszak alatt évente felülvizsgálandó. A célok megvalósításának feltétele a források rendelkezésre állása.

II. Informatikai helyzetelemzés

A. Informatikai hálózat

Az intézmény az alábbi típusú Internet hozzáféréssel rendelkezik:

Pályázatnak köszönhetően iskolánk nagy sávszélességű mikro internet hozzáféréssel rendelkezik 25Mbit/sec a letöltés 10Mbit/sec a feltöltés.. A Sulinet- Közháló program keretében Cisco router felügyeli a hálózatunkat.

A TIOP pályázati konstrukció kapcsán történt fejlesztéseknek köszönhetően az összes tanterem, s wifin keresztül az egész intézmény internet elérése biztosított.

Így az intézmény közösségi terei (pl. könyvtár, pihenő, tanári, aula stb.) is lefedettek Internet eléréssel.

A hálózat megfelelően strukturált, viszont de még néhol bővítésre szorul.

B. IKT eszközök

Tiszaalpáron 2 informatika tanterem van és kiépülőben van a harmadik is. A két tanteremben összesen 32 gép található és két server. Egy Windows 2008-as server és egy Linux server. A kiépülő új tanteremben majd 10 új számítógép fogja segíteni az oktató munkát. Az interaktív táblákkal rendelkező tantermek is számítógépekkel vannak felszerelve. Az utóbbi években nagy bővítések voltak a TIOP pályázat keretében, ennek is köszönhetjük a fejlett informatikai infrastruktúránk. A munkaállomások, illetve a laptopok **operációs rendszere** jogtiszt, az oktatott szoftverek (MS Office, multimédia, egyéb alkalmazások) szintén legális, a Tisztaszoftver program keretében megszerzett példányok.

Egyéb digitális eszközök száma – 2 fényképezőgép, 1 szkennel – a tanulói létszámhoz képest kevés.

C. IKT tartalom

Digitális tananyagot főleg az alábbi műveltségi területekre szereztünk be:

Magyar nyelv és irodalom, biológia, történelem, matematika, természetismeret, művészetek. Térítésmentesen használható digitális tartalom az alábbi formában ismert és alkalmazott a pedagógiai programunk szerint: SDT, valamint a kiadók ingyenesen használható digitális

tananyagai, egyéb, az internetről letöltött, vagy saját készítésű digitális tartalmak az informatikus kollégák javaslatára. (Elsősorban SMART Notebook szoftverrel készült fejlesztések).

Belső tartalomszolgáltatás

Az intézmény jelenleg működtet 2 saját file szervert, a TIOP pályázat következtében ennek lehetősége adott, a rendszergazda feladata ennek beüzemelése és működtetése.

Az intézmény az alábbi információkat osztja meg weboldalán keresztül a fenntartó, a szülők és a tanulók számára:

- aktuális hírek, információk
- a tagintézmények bemutatása, elérhetőségei
- a tanév rendjére vonatkozó információk
- osztályok
- tanárok bemutatása
- órarend
- szakkörök
- munkaközösségek
- az intézmény főbb dokumentumai, logója letölthető változatban
- tanulmányi versenyek
- programok, rendezvények (fotoalbum)

A **központi adatszolgáltatás biztosítására** a KIR-STAT rendszert használjuk, valamint az alsó tagozatban a szöveges értékelő rendszert.

A **belső tartalomszolgáltatás** minősége csak tartalomközlésre szorítkozik a diákok, a fenntartó és a szülők felé, s e-mailen lehet kapcsolatot tartani az intézményekkel.

D. Adatbiztonság, vírusvédelem

a/ munkaállomások vírusvédelme: AVIRA ingyenes oktatási programját és a Microsoft Security Essentials rendszerét használjuk, a számítógépekre tűzfal program van telepítve.

b/ az utolsó vírustámadás, és a hozott intézkedés: eseti vírusfertőzések voltak, az egész rendszert érintő támadás még nem volt. Minden tanév elején az operációs rendszert és a használt alkalmazásokat újratelepítjük, letöröljük az előző tanévben keletkezett dokumentumokat.

Egyéb intézkedések (Norton Family tartalomszűrés, ADW CLEANER adathalászat elleni program)

Az intézményben az alkalmazott rendszerek és a digitálisan kezelt adatok biztonsági besorolása még nem történt meg.

Biztonsági mentések az adminisztrációs gépeken készülnek, amit az adminisztrátorok végeznek el. A pedagógusok a tanárban lévő gépekről saját dokumentumaikat pendrive-ra mentik.

Jelentős adatvesztés nem történt az elmúlt öt évben. Kisebb vírusfertőzésektől eltekintve rendszereink megfelelően működnek.

E. Pedagógiai érték

Informatikai végzettségek, kompetenciák:

A rendelkezésre álló **pedagógiai kompetenciákat** felmértük.

Jelenleg a következő tanári kompetenciák állnak rendelkezésre és az alábbi továbbképzésekre van szükség:

2 db számítástechnika szakos tanár, amelyből az egyik intézményi rendszergazda is.

A TIOP pályázat keretében minden pedagógus elvégezte a 10 órás Interaktív tábla használata c. akkreditált tanfolyamot, így mindenki tudja kezelni és napi szinten használja a interaktív táblákat és a laptopokat.

Szükség van még egyéni jelentkezés alapján (intézményenként 1-1 fő) SDT, ill. IKT továbbképzésekre.

Az innovatív pedagógusok mellé fokozatosan felzárkóznak a többiek is. A tantestület motivált az új eszközök megismerésében és bevezetésében, kész a szemléletváltásra. Spontán munkacsoportok szerveződnek az új módszerek, tartalmak megismerésére, belső továbbképzésekkel fejlesztik digitális tudásukat.

III. A célok kitűzése és a hozzájuk tartozó feladatok meghatározása

A célok kitűzésekor a fenti területeken figyelembe vettük átfogó célként a vállalt IKT alapú oktatás bevezetését, kiterjesztését. Minden informatikai átalakítás és fejlesztés ennek van alárendelve.

Az intézmény Pedagógiai Programjából a vonatkozó értékek

- minőségi és piacképes tudás biztosítása a tanulók számára
- „egész életen át tartó tanulás” készségének kialakítása
- digitális írástudás: digitális kompetencia kialakítása

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A digitális eszközök használatának elsajátításával célunk

- nyitott, kommunikációra képes egyéniségek formálása
- problémamegoldó, innovatív személyiségfejlesztés
- esélyegyenlőség biztosítása a társadalmilag hátrányos helyzetű tanulók számára
- esélyegyenlőség biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

A/ Informatikai hálózat

Jelenlegi helyzet: Az informatikai hálózat kiépítése megfelelő. A közösségi területek lefedettek. Iskolánk jelenlegi Internet hozzáféréseinek sebessége (sávszélesség: 25 Mbit/s), mely a Sulinet-es hálózaton keresztül valósul meg.

Cél: Az informatikai hálózat alkalmas legyen az összes tanterem és érintett közösségi terület megfelelő minőségű kommunikációjának biztosítására. Az intézmény számára a sávszélesség megfelelő legyen az oktatási tartalmak eléréséhez és a közösségi funkciók használatához.

Az optimális sávszélesség az iskola kiszolgálására: 50 Mbit/s, melyet későbbi fejlesztésekkel kívánunk elérni.

Forrás: Saját erő, TIOP-1.1.3-12/1 „Végponti kapcsolatok fejlesztése a közoktatásban”.

Feladatok

A1 Az új végpontokon használható IP címterület kialakítása (DHCP-DNS szerver konfigurációbővítés) – ennek adminisztrálása, hogy átláthatóvá váljon a rendszer

A2 A sávszélesség bővítése esetlegesen új szolgáltató bevonásával

A feladatok megoldásának részletezése

Hálózati topológia:

Gigabites gerinchálózat az épületeken belül, végpontokon GB-es switch-ek, számítástechnika teremben és a tanáriban vezetékes hálózat, kiegészítve Wifi-vel.

Az informatikai hálózat a tantermek (kivételesen a számítógépes labor) kiszolgálását a következőképp segíti:

A pályázat előtt a számítástechnika termen kívül más tanteremben nem volt internet hozzáférés. A hálózat kiépítésével az egész iskola - beleértve a közösségi tereket – be lett kapcsolva a hálózatba, internet-elérésük biztosított lett.

A tantermek internetes ellátása:

A kiépített hálózat a székhely iskola egész területén elérhetővé tette az internet-elérést, így azokban a termekben és a kialakítandó nyelvi laborban is. A hálózat a **tantermi csomag fogadását** következőképpen segíti:

B/ IKT eszközök fogadása

Jelenlegi helyzet: A pályázat előtt csak a számítástechnikai labor ellátása volt megfelelő. Az eszközpark kibővítése a TIOP 1.1.1. pályázat fejlesztéseinek köszönhető.

Cél: A meglévő eszközpark megfelelő szintre bővítése után, az IKT alapú oktatáshoz kívánatos tanórai környezet kialakítása a tervezett tantermekben. (Interaktív táblák, tanulói munkaállomások, szavazóegységek) A tanórán kívüli önálló munkához az eszközök elérhetőségének biztosítása. A tantermekben annyi mobil munkaállomás biztosítása, amennyi mellett már csoportmunka végezhető. A tanári munkaállomások és az interaktív táblák használata. Egyéb eszközök biztosítása: SNI eszközök.

Forrás: nagyrészt pályázat (TIOP 1.1.1/12), kisebb részben önerő

Feladatok

B1 Az új tanulói munkaállomások telepítése, biztonságos tárolásának megszervezése, délutáni használati rend kialakítása (szakköri keretekben)

A laptopok elhelyezése:

A tantermekben zárható szekrényben.

Az interaktív táblát tartalmazó termekben csak tanári felügyelettel tartózkodhatnak a tanulók, s ezek a termek szünetekben kulccsal záródnak.

Hibaelhárítás, karbantartások menete:

Az eszközök üzemeltetését, karbantartását az iskolán belül 2 informatikus pedagógus, valamint a helyi rendszergazda végzi. A tanárban és a számítógép teremben elhelyezett hibajegyzéken a hibát észlelő pedagógus feljegyzést készít, s jelez a helyi informatikus kollégának, aki miután megnézte a problémát, ha tudja, orvosolja, vagy jelzi a rendszergazdának, vagy garanciális hiba esetén a beszállító cég részére. A probléma kezelését, illetve továbbítását minden esetben jelzi, aláírásával szignózza.

A rendszergazda kiosztja a hálózaton belüli jogosultságokat, melyet a különböző felhasználók az intézmény Adatvédelmi és Informatikai Szabályzatával összhangban jelszóval védetten használhatnak.

B2 A berendezések cserealkatrészeinek biztosítása – a megfelelő forrás megtalálása, illetve technikai támogatás biztosítása, folyamatos karbantartás – garanciális javítások (5 év) (A pótizzók rendelkezésre állnak a projektorokhoz)

B3 Az iskolai hálózatban az eszközök egyedi azonosítója alapján (hely + sorszám) naprakész informatikai leltár vezetése, selejtezési jegyzőkönyv készítése, az eszközök használatának ellenőrzése

A feladatok megoldásának részletezése

A hordozható eszközök tárolását, használatát és védelmét a következőképp biztosítjuk:

A laptopok elhelyezése:

A tantermekben zárható szekrényben.

Az interaktív táblát tartalmazó termekben csak tanári felügyelettel tartózkodhatnak a tanulók, s ezek a termek szünetekben kulccsal záródnak.

C/ IKT tartalom

Jelenlegi helyzet: A rendelkezésre álló digitális tartalmak bővülnek, egyre több kompetencia-fejlesztő digitális tananyag van használatban.

Cél: A különböző műveltségi területekhez változatos, jó minőségű, interaktív IKT tartalom biztosítása. Ez történhet külső beszerzéssel, de építünk a belső innovációra is: mind tanári mind tanulói oldalról. A gyorsabban változó kimeneti követelményekhez igazodó tananyagtartalom biztosítása, a régebbiek cseréje. **Forrás:** önerő a piaci beszerzésre, s javarészt ingyenes tartalom biztosítása

Feladatok

B1 A használható „Jó gyakorlatok”, SDT-s internetes tananyagok felkutatása, terjesztése a tantestületben

B2 A pedagógiai programmal összhangban levő tartalmak közös „adatbázisba” rögzítése, a szükséges beszerzések végrehajtása

B3 A tartalmak használatához szükséges egyéb szoftverek telepítése

B4 A testület által végzett „tartalomfejlesztés” szorgalmazása

B5 A szoftverek karbantartása, frissítése szükség esetén

A feladatok megoldásának részletezése

A munkaközösségek kidolgozzák és a Pedagógiai Programban rögzítik az egyes műveltségterületen használandó digitális tartalmakat:

- meglévő CD-k, DVD nyilvántartása rendszerezése
- új digitális taneszközök megvásárlása (saját forrásból, illetve a kiadók ingyenes ajánlatait kihasználva)

- a műveltségterületekhez tartozó, az interneten található digitális tudásbázisok (elsősorban SDT) és a „jó gyakorlatok felkutatása”, elterjesztése (www.sdt.sulinet.hu, www.ikt.sulinet.hu)
- belső linkajánló készítése, népszerűsítése az interneten található hasznos tananyagokról
- kompetenciafejlesztő feladatok gyűjteményének kialakítása

C1/ Belső tartalomszolgáltatás

Jelenlegi helyzet: Az intézmény webhelye teljesen megfelel a mai kor elvárásainak.

Cél: Az intézmény webhelyének fejlesztése, közösségi funkciókkal történő kiegészítése. A fenntartó és a szülők felé a szükséges online információk biztosítása. A diákok tanórán kívüli online IKT tartalomszolgáltatása. A tartalomszolgáltatás alakuljon át: legyen virtuális közösségi tér az esélyegyenlőség biztosításával.

A feladatok megoldásának részletezése

Jelenleg a következő online tartalmak megosztását végzi az intézmény: (önálló webszerver, központi tárhely, stb.)

Az iskola jelenleg saját honlappal, domain-névvel rendelkezik bérelt tárhelyen. Linux és Windows 2008 szerver működik, mely az internet-elérést biztosítja az irodán kívül. Az iskola honlapján szerepelnek az alábbi információk magyar és német nyelven:

- aktuális hírek, események
- a tanév programjai
- képgaléria
- az iskola főbb dokumentumai, logója letölthető változatban
- osztályok
- órarend
- szakkörök
- munkaközösségek
- a nyelvi munkaközösség, szakkör éves programjának ismertetése németül is
- a tanárok elérhetőségei

- A szülők még sokoldalúbb tájékoztatására pl. taneszközlista, kötelező, ajánlott irodalom jegyzéke
- a TÁMOP és TIOP pályázatok információi, a megvalósulás dokumentációja is felkerültek az oldalra stb.

A következő bővítéseket tervezi az intézmény az online tartalmak közzétételében:

- A korábbi honlapunkon már működtek tantárgyi oldalak, melyen a pedagógusok linkeket, üzeneteket helyezhettek el osztályonként és tantárgyanként. Ezt újra szeretnénk a honlapon lehetővé tenni, akár levelező listák létrehozásával.
- A munkaközösségeken belül digitális tananyagok, óravázlatok, kiegészítő, érdekes információkat tartalmazó oldalak linkjei kerülnek majd fel.
- Otthoni feladatok, online segítségnyújtás adása, fórum a neten keresztül
- A szülők és a fenntartó tájékoztatására tovább bővítenénk a letölthető dokumentumok listáját.
- Iskolatörténeti régi fotógyűjtemény kialakítása
- Fotóarchívum a korábbi programjainkból
- Szülői Közösség oldala
- Intézményi statisztikai adatok közzététele
- Kompetencia- mérés eredményei

Az intézmény a központi adatszolgáltatást (a KIR-es és egyéb statisztikai adatok szolgáltatását) a titkárságon rendszeresen, a határidőket megtartva végzi. A nyilvános adatok az iskola honlapján megtalálhatók. Ezt a rendszert továbbra is megfelelően működtetjük, illetve bővítjük a nyilvánosságra hozott adatok listáját.

D/ Adatvédelem és biztonság

Jelenlegi helyzet: A rendszerek vírusvédelme biztosított, de az esetleges támadások esetén a teendők nem rögzítettek. Az adatkezelés és mentés, karbantartási folyamatok nem szabályozottak. Jelenleg az AVIRA oktatási célra használható ingyenes programját és a Microsoft Security Essentials rendszerét használjuk, az új központi szerveren tűzfal és tartalomszűrő szoftver van.

Cél: Az intézményhez tartozó digitális rendszerek és adatok biztosítása. A rendszerek rendelkezésre álljanak a tanítási és a felkészülési időszakban. Az intézményi adatokról készüljön rendszeres biztonsági mentés. Adatvesztés vagy külső támadás ne veszélyeztesse a közösségi és a tartalomszolgáltatási funkciókat.

Feladatok

D1 Az eszközök, rendszerek és adatok biztonsági osztályokba sorolása. Szükség esetén a védett hálózati szegmensbe helyezése, az intézmény belső adatainak elkülönítése a diákok és tanárok felhasználói tárhelyétől.

D2 A digitális adatkezelés szabályozása, a biztonsági teendők rögzítése, beleértve a biztonsági mentés kérdését is, illetve a biztonsági frissítések ütemezését.

D3 Rendszeres biztonsági auditok szervezése

D4 A látogatható webhelyek közül a káros tartalmúak szűrésének kiterjesztése az új munkaállomásokon is

D5 Folyamatos továbbképzés az érintett informatikus kollégáknak

A feladatok megoldásának részletezése

A következő intézkedéseket indította el az intézmény az alábbi védelmi megoldások kiépítésére (munkaállomások vírusvédelme, központi alkalmazások (szerverek) vírusvédelme, ADW CLEANER és NORTON FAMILY, tartalomszűrés, adathalászat)

A két informatikus a védelmi rendszerek frissítésével igyekszik a támadásokat megakadályozni. Rendszeres rendszergazdai felügyelet és hibaelhárítás, a lehető legrövidebb időn belül (az oktatást ne akadályozza)

E/ Pedagógiai hozzáadott érték

Jelenlegi helyzet: A tantestület motivált a bevezetésben, de tapasztalatszerzésre, támogatásra, s maga is tanulásra szorul.

Cél: Az IKT eszközök mellé a pedagógiai érték folyamatos fejlesztése. Csak ezekkel kelhet életre az új tanítási-tanulási módszertan. Állandó innováció ösztönzése: változatos

munkaformák kialakítására, új tartalmak keresésére, készítésére. Maguk a pedagógusok is kapcsolódjanak be a szakterületüknek megfelelő Web 2-es közösségi terek munkájába.

Forrás: pályázat: nagyrészt pályázat (TIOP 1.1.1/12 – 10 órás képzés), részben önerő (feladat ellátási helyenként 1 fő SDT vagy IKT továbbképzés)

Feladatok

E1 A szükséges tanfolyamok megszervezése, elvégzése

E2 Mintatanmenetek készítése, „órávázlat-fórum” indítása munkaközösségi szinten

E3 Óralátogatások biztosítása a saját intézményen belül. Rendszeres megbeszélések szervezése, ahol megbeszélhetik az aktuális tapasztalatokat – szintén a rokon műveltségi területek összevonásával

E4 Az SNI feladatok feltérképezése. A tanmenetek, órávázlatok kiegészítése

E5 Folyamatos visszajelzés és önértékelés biztosítása a pedagógusok számára

E6 A diákok visszajelzéseinek értékelése

E7 Jelen informatikai stratégia folyamatos felülvizsgálata a megvalósult elemek és visszajelzések alapján (évente)

A feladatok megoldásának részletezése

A IKT kompetenciafejlesztés a következőképpen jelenik meg a pedagógiai programban (és a helyi tantervben), illetve a tanmenetekben:

Jelenleg a nem szakrendszerű oktatás tanmeneteibe építettük bele az IKT kompetencia fejlesztését, a Pedagógiai Program és a Helyi tanterv átdolgozása folyamatban van.

Az IKT eszközök a különböző tantárgyak oktatásában:

Internet, SDT, multimédiás oktatószoftverek, interaktív táblás tananyagok használata az informatikán kívül különösen a következő tantárgyak oktatásában: magyar nyelv és irodalom (szövegértés, helyesírás gyakorlás, irodalmi művek és alkotók tananyag feldolgozásakor), idegen nyelvek, földrajz, matematika, fizika, kémia, biológia, történelem stb. A tankönyvkiadók által kiadott oktató szoftverek használata a legtöbb tantárgy oktatásába már beépült.

Arra számítunk, hogy az internet, multimédiás oktatóanyagok és az interaktív tábla széleskörű alkalmazása a tanórák nagy részén megvalósul és elterjed. Ennek segítségével, s a módszertani változásoknak köszönhetően is megvalósulhat a kompetencia alapú oktatás intézményünkben. Az SNI tanulóink fejlesztése az új digitális eszközökkel sikeresebb lesz. Az alsó – és felső tagozaton egyaránt fejlődik a diákok IKT kompetenciája, szélesebb körű ismeretek és tanulásmódszerek elsajátítása révén hatékonyabbá, élményszerűbbé válik az oktatás. Az intézmény az adatbiztonság és a tartalom szolgáltatás területén fejlődik.

A digitális oktatási tartalmak használatában a következő változásokra számítunk:

Jelenleg már többen használják a számítógépet feladatlapok összeállításánál, internetes tartalmak bemutatásánál. Az interaktív tábla szoftverét már az eszközök beszerzésével az egész tantestület alkalmazza; a kiadók digitális tananyagait, illetve saját, vagy mások által készített tananyagtartalmakat, SDT-t elkezdte a tanórákba beépíteni. Célunk, hogy minden pedagógus gördülékenyen, rutinosan, napi gyakorlattá válva használja ezeket a tartalmakat.

Új eszközök megjelenése a tanórai mérés-értékelés területén az IKT fejlesztés nyomán:

A szavazórendszereket a pályázat előtt még nem használtuk a mérés-értékelésben. A pályázat segítségével ezt mindhárom tagintézményben elkezdjük bevezetni.

Jelenleg a következő tanári kompetenciák állnak rendelkezésre és az alábbi továbbképzésekre van szükség:

A tantestület kb. 90 %-a végzett valamilyen informatikai képzést (alap-, ill. internetes ismeretek). Az informatikusok rendelkeznek digitális tábla - kezelő képesítéssel. Minden pedagógus elvégezte a 10 órás Interaktív tábla használata c. akkreditált tanfolyamot, szinte mindenki tudja kezelni és napi szinten használja a digitális táblákat és a laptopokat, továbbá feladat ellátási helyenként egy pedagógus végez IKT-s képzést.

IV. Mellékletek

1. A TIOP 1.1.1.-A/15-es pályázatban igényelt IKT eszközök
2. A TIOP 1.1.1/12 –es pályázatban igényelt tantermi csomagok, szervergép, és tanulói munkaállomások elhelyezése az intézményben.
3. EFOP-3.2.4-16-2016-00001 „Digitális kompetencia fejlesztése”

1. melléklet

A TIOP 1.1.1.-A/15-es pályázatban igényelt IKT eszközök

Számítógép	27 db
Monitor	18 db
Server	1 db
SMART Interaktív tábla	9 db
24 portos Switch	1db

2. melléklet

A TIOP 1.1.1./12-es pályázatban igényelt IKT eszközök

Számítógép	16 db
Monitor	16 db

3. melléklet

EFOP-3.2.4-16-2016-00001 „Digitális kompetencia fejlesztése”

Tanári laptop	20 db
Tanulói tablet	30 db

Az intézményünk IKT – stratégiája

Az információrobbanás századában az iskola új stratégiára kényszerül. Ma már nélkülözhetetlen, hogy gyermekeink az ismereteket a nekik legmegfelelőbb módon szerezhessék meg, ehhez felhasználva az olvasást, a média nyújtotta lehetőségeket, a digitális információhordozókat, az Interneten elérhető tudásbázisokat.(pl. SDT)

Az oktatás tematikáját és módszertanát úgy kell alakítani, hogy minden tárgy oktatása szervesen magában foglalja az informatika eredményeit, az adott témában felhalmozott ismeretek hatékony keresésének, begyűjtésének módszereit is.

A hangsúly már nem csak az alapvető informatikai ismeretek elsajátításán van, hanem az információs és kommunikációs technikák alkalmazásában rejlő szabadság megismertetésében, az innovatív szemléletmód széleskörű elterjesztésében.

Az információs kultúrával rendelkező tanuló:

1. hatékonyan képes az információt megszerezni
2. kritikusan és kompetensen értékeli a megszerzett információt
3. pontosan és kreatív módon alkalmazza az információt

Fontos feladatnak tekintjük, hogy a tanulók képesek legyenek önállóan tanulni, rendelkezzenek információs kultúrával és személyes érdeklődésüknek megfelelő információkkal, foglalkozzanak. A tanulóknak fel kell ismerniük, hogy a tudást ne egyszer megszerzett ismeretnek tekintsék, hanem igényük legyen arra, hogy ezt a tudást sokrétűen alkalmazni tudják, és folyamatosan fejlesszék. A tanulási közösségekhez és a társadalomhoz pozitívan hozzájáruló tanulók ismerjék fel az információnak demokratikus társadalomban betöltött jelentőségét. Etikus legyen magatartásuk az információ és az információs technológiák irányában. Hatékonyan vegyenek részt, az információt alkalmazó, és további információt létrehozó csoportokban.

Az intézmény informatikai eszközparkja

Az iskola informatikai eszközparkja átlagos lehetőséget biztosít az oktató-nevelőmunkához.

Szélessávú Internet kapcsolattal rendelkezünk. Számítástechnika teremben 20, a könyvtárban 7 géppel. A szaktanteremben lévő 20 gép, főleg a számítástechnika oktatását hivatott szolgálni, de a

diákok számára tanórán kívüli szakkörökhöz, és szabadgépterem használathoz is biztosít lehetőséget. A könyvtárban elhelyezett gépek órarendtől függően, bármilyen órán és délután is igénybe vehetőek.

A pedagógusok számára a tanárban külön elhelyezett gépek állnak rendelkezésre. Minden gépen biztosított a hálózati elérés. Rendelkezünk még több hordozható számítógéppel (lappal), melyek tanáraink számára lehetővé teszik, hogy fix munkaállomással nem rendelkező tantermeinkben is fel tudják használni az informatika által kínált lehetőségeket, illetve projektorokkal, melyek prezentációk, szemléltető-és oktatóprogramok, megjelenítése által szélesítik a használható módszertani lehetőségek körét, illetve érzékletesebbé, megfoghatóbbá tehetik diákjaink számára a tananyagot. Munkánkat segíti még a tanárban elhelyezett szkennel, és nyomtató is.

Az iskola eseményeinek megörökítésére rendelkezünk digitális fényképezőgépekkel, és videokamerával is.

IKT eszközök használatának feltételei

Az IKT eszközök alkalmazásának tárgyi és személyi feltétele is van. Lényeges feladat, hogy az iskola vezetése megoldja és biztosítsa az eszközök hozzáférhetőségét. Intézményünkben számos eszköz áll rendelkezésre, melyek tárolását, kiosztását és használatának adminisztrálását meg kellett oldani. Éppen ezért a hordozható eszközök a titkári irodában kaptak helyet. Innen előzetes egyeztetés után bárki elviheti oktatási célra.

Az IKT eszközök használatának másik feltétele a személyi feltétel, mely egyrészt megköveteli a pedagógusok innovativitását. Másrészt a lehetőséget a szükséges információk elsajátítására, mind a tanárok, mind a diákok részére.

Pedagógusok és dolgozók informatikai képzése, képzettsége:

2006-ban 33 fő vett részt a PHARE pályázat keretében informatikai képzéseken (PHARE pályázat „Információs technológia az általános Iskolában”).

1 fő számítástechnika tanárunk van.

További végzettségek:

- OKJ-s végzettségű pedagógus: 4 fő
- ECDL START: 2 fő
- ECDL: 8 fő
- ECDL vizsga: 15 fő

- Számítástechnikai és internet alapismeretek: 20 fő
- Szövegszerkesztés, táblázatkezelés: 10 fő
- Számítógéppel támogatott tanóra: 20 fő
- Adatbáziskezelés az iskolai munkában: 10 fő
- Webszerkesztés: 5 fő
- Rendszergazda - képzésen vett részt: 1 fő

Az intézmények dolgozóinak alapfokú informatikai ismeretei megvannak.

A legfontosabb képzési irányok a következők lehetnek:

- Az interaktív tábla – interaktív módszerek a pedagógusok és tanulók kompetencia fejlesztésében
- Biztonságtechnika és üzemeltetés-technikai ismeretek
- Animáció, multimédia, digitális bemutatás-technikai ismeretek
- Internet, web-szerkesztés és webes üzemeltetés, internet biztonság

IKT eszközök módszertani szerepe és lehetőségei az oktatásban

IKT projektek az oktatásban:

- Szélessávú Internet-hozzáférés biztosítása
- IKT infrastruktúra kialakítása
- Pedagógus továbbképzés
- Digitális tartalomszolgáltatás
- Elektronikus adminisztrációs rendszerek

Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazása ma az oktatásban nem csak lehetőség, hanem elvárás. Elvárás mind a szülők, a diákok és magunk részéről is.

Az IKT alkalmazása, beleértve a korszerű könyvtárhasználati ismereteket is, kerettantervi szinten is elvárt, ugyanakkor az informatika az új alaptanterv szerint az alsó tagozatban tantárgyként is megjelenik.

Iskolánk pedagógiai programjában, a következő óraszámban jelenik meg az informatikaoktatás:

- 4-8. évfolyam heti 1 óra
- informatika szakkör felső tagozatnak heti 2 óra

Fejlesztési alapelvek:

- o gyermekközpontúság előtérbe helyezése
- o gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás figyelembevétele
- o a tudás- és képességfejlesztés helyes arányának megtalálása
- o képesség-és személyiségfejlesztés a gondolkodás képességének fejlesztése
- o kommunikációs képességek fejlesztése
- o a differenciált fejlesztés és az esélyegyenlőség biztosítása
- o a folyamatosság, a folytonosság és a fokozatosság megteremtése
- o valóságos tanulási környezet
- o integrációs elv, komplex látásmódra való törekvés
- o kontroll és mérés

Meg kell valósítani azt a koncepciót, amely a lexikális típusú ismeretanyag bővítés helyett elsősorban a gondolkodás, a probléma megoldás képességnek növelésére, az együttműködés készségének fejlesztésére helyezi a hangsúlyt.

Az információs tájékozottság, eligazodni tudás és a kritikus gondolkodásmód alapvető feltétele annak, hogy tanulóink sikeresen tudjanak élni a gyorsan változó, információra és tudásra irányult társadalmunkban. Az információkban eligazodni tudó tanulók képesek csak a különböző formátumokban megjelentetett információkat hatékonyan felhasználni.

Fejlesztési célok iskolánkban

Az információs és kommunikációs technika módszerei és eszközei alkalmasak magas szintű tudás átadására, és szervesen beépíthetők a nevelési-oktatási folyamatba.

A módszerek elterjedésének alapvető feltétele – az eszközfeltételeken túl – az erre kiképzett pedagógusok motiválása, megnyerése.

- Hatékony információs és kommunikációs rendszer kiépítése az iskolán belül.
- Forrásközpontok további fejlesztése: könyvtár, informatika terem.
- Fő célunk hogy minden tanteremben legyen lehetőség IKT eszközökkel tartani az órákat (hordozható eszközökkel, a tanterembe helyezett munkaállomással)
- A munka zavartalanságának másik fontos feltétele, hogy biztosított legyen az Internet elérése az intézmény valamennyi termében.
- Multimédiás terem kialakítása.
- Pedagógusaink informatikai továbbképzése, informatikai „tanulásszervező”, s módszertani tudásuk állandó továbbfejlesztése.

- Délutáni szakkörök, előkészítők, versenyre való felkészítések továbbra is kiemelt feladat kell, hogy legyen a tehetséggondozás miatt.

- Pályázatok írása újabb eszközök beszerzése, a fejlesztések érdekében

- Honlapfejlesztés – fontos elárnünk, hogy minél többen kapcsolódjanak be a honlapunk tartalmának fejlesztésében (diákok és pedagógusok egyaránt) www.alpariskola.hu. A fejlesztés egyik fontos célja az oktatási tartalmak és diákoldal létrehozása.

A honlap továbbfejlesztésének irányai lehetnek még a szakatárgyi segédanyagok, valamint a kompetencia alapú oktatáshoz szükséges programcsomagok, mint jó gyakorlatok átvétele, fejlesztése és ahhoz kapcsolódó információk és segédanyagok közzététele.

- Egyéb intézményi innovatív programok

- o Diákok bevonása, oktatási anyagok elkészítésébe.
- o Iskolaújság szerkesztése diákok által
- o Továbbképzések pedagógusoknak
- o Felzárkóztató szakkörök szervezése, főleg otthoni számítógéppel nem rendelkező diákok számára

- Oktató programok használata

Könyvtárunkban több oktatóprogram is rendelkezésre áll. A pedagógusok által elkészített, oktatási célú tartalmakat egymás számára elérhetővé kell tenni, ezzel is elősegítve a kevésbé jártas kollégák felkészülését.

- SDT (Sulinet Digitális Tudásbázis) rendszeres használata

Jelenleg az SDT több mint 11 000 db tanórai foglalkozásnyi digitális tartalmat és összességében több mint 1 000 000 db önállóan is felhasználható és gyűjteménybe foglalt tananyagelemet tartalmaz. A tartalom mellett az SDT új funkciókkal, és eLearning-eTanulás szolgáltatásokkal is bővült, amelyek jobban segítik a rendszer felhasználását. Lehetőségünk van animációk, videók, ábrák, fotók stb. bemutatására. Ezzel nemcsak óráink válnak színesebbé, változatosabbá, egyúttal segítségére lehetünk azon tanulóknak is, akik valamilyen tanulási nehézséggel küzdenek, vagy csak lassabbak társaiknál. A tanulók sokkal jobban jegyzi meg a képes információkat, ezért törekedni kell arra, hogy minél erősebb vizuális hatás érje őket, a szöveges információkat kísérik képes információk és ezek elsősorban a tananyag megértését szolgálják. Az SDT komplett tankönyvek digitalizált változatát, egy vagy több tanórát felölelő foglalkozásokat, otthoni elsajátításra készült

anyagokat, valamint 5-15 perces elektronikus blokkokat kínál a hagyományos tanítás kiegészítésére.

Stratégiánk várható eredménye: az oktatás hatékonysága növekszik, egyre többen alkalmazzák az IKT eszközöket az oktatásban, tanulásban. Az iskolánknak a dinamikus folyamatok megértésére kell felkészíteni a diákokat. Nem az a cél, hogy egyes szoftverek használatát tanítsuk meg a tanulókkal hanem, hogy az adott tevékenységek számítógéppel történő megoldásának lehetőségére készítsük fel őket.

Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola

☒ 6066 Tiszaalpár, Alkotmány u. 14.

☎ 76/424-124 fax: 76/598-828

e-mail: tiszaalpariskola@gmail.com

Megismerési nyilatkozat

A Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola Informatikai szabályzatát megismertem, és munkámat az abban foglaltaknak megfelelően végzem.

Név	Munkakör	Dátum	Aláírás
FŐRSA BALÁZSNÉ	ISK. TITK	2018.06.28.	Főrsa Balázsne
FÉHER ILDIKÓ ANITA	TANÁR	2018.06.28.	Féher Ildi An
SZŐKE ÉVA	TANÁR	2018.06.28.	Szöke E
ÜRMÖSNÉ CSÁNYI ÉVA	TANÍTÓ	2018.06.28.	Ürmösné Csányi É
TALONÉ FARKAS KRISTINA	TANÁR	2018.06.28.	Taloné Farkas Kristina
FEHER EMIL	TANÁR	2018.06.28.	Féher Emil
Bondar Énikő	tanár	2018.06.28.	Bondar Énikő
DEÁK LAJOSNÉ	TANÁR	2018.06.28.	Deák Lajosné
MARÓTI PÁLNÉ	TANÁR	2018.06.28.	Maróti Pálné
DÖMÖTÖRNÉ TAR MARGIT	TANÁR	2018.06.28.	Dömötörné Tar Margit
CSÁNYI EMESE	TANÍTÓ	2018.06.28.	Csányi Emese
Tóthné Matyus Monika	tanító	2018.06.28.	Tóthné Matyus Monika
KIS-SZENICZEYNÉ KÓCSÓ ANDREA	TANÍTÓ	2018.06.28.	Kis-Szeniczeyné Kócsó Andrea
NOVÁK LAJSLÓNÉ	TANÍTÓ	2018.06.28.	Novák Lajslóné
IVICZ LAJOS FŐZSEF	TANÁR	2018.06.28.	Ivicz Lajos Főzsef
Borbélyné Mezeyi Mária	tanító	2018.06.28.	Borbélyné Mezeyi Mária
Ivicz Ivett Zita	tanító	2018.06.28.	Ivicz Ivett Zita
IVICZ LAJOS FŐZSEF	TANÍTÓ	2018.06.28.	Ivicz Lajos Főzsef
KALMARÉ PALÁSTI MONIKA	TANÍTÓ	2018.06.28.	Kalmaré Palásti Monika

A Tiszaalpári Árpád Fejedelem Általános Iskola Informatikai szabályzatát megismertem, és munkámat az abban foglaltaknak megfelelően végzem.

[illegible]

2018-2023

TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAM

A TISZAALPÁRI ÁRPÁD FEJEDELEMÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGUSAI SZÁMÁRA

Thayer János

A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (2) bekezdésében foglaltak alapján – összhangban a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 62. § (2) bekezdésével – az intézményben foglalkoztatott pedagógusok továbbképzési rendjének szakszerű és hatékony megtervezése és megszervezése céljából a következő továbbképzési programot adjuk ki:

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
I. Általános rendelkezések	3
I.1 A szabályzat területi, személyi hatálya	3
I.2 A szabályzat időbeli hatálya	3
I.3 Irányadó jogszabályok	3
I.4 Általános elvek	3
I.4.1 A pedagógus-továbbképzés célja	3
I.4.2 A továbbképzési kötelezettség keletkezése, teljesítése	3
II. A továbbképzési program és a beiskolázási terv elkészítésének szabályai	4
III. A továbbképzési alprogram	5
III.1 Jogszabályon alapuló előnyben részesítés	5
III.2 Az előnyben részesítés intézményi szabályai.....	5
III.3 A résztvevők száma.....	6
III.4. Időkeretek	6
IV. Szakmai megújító képzés	6
V. Szakvizsgára vonatkozó alprogram	7
VI. Helyettesítési alprogram.....	7
VII. Finanszírozási alprogram	8
VII.1 A hétéves továbbképzés hatálya alá eső, helyettesítést nem igénylő pedagógusok.....	8
VII 2. A hétéves továbbképzés hatálya alá eső, helyettesítést igénylő pedagógusok továbbképzési költségeihez való hozzájárulás.....	8
VII.3 A hétéves továbbképzés hatálya alá nem eső, helyettesítést nem igénylő pedagógusok továbbképzési költségeihez való hozzájárulás.....	9
VIII. Záró rendelkezések.....	9
IX. Legitimációs záradék.....	9

I. Általános rendelkezések

I.1 A szabályzat területi, személyi hatálya

Jelen szabályzat a Tiszaalpári Árpád Fejedelem Általános Iskola alaptevékenységének ellátásával összefüggő, pedagógus munkakörbe kinevezett közalkalmazottakra terjed ki.

I.2 A szabályzat időbeli hatálya

Jelen szabályzat 2018. szeptember 1. napjától 2023. augusztus 31. napjáig terjedő időtartamra szól.

I.3 Irányadó jogszabályok

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.)
- a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

I.4 Általános elvek

I.4.1 A pedagógus-továbbképzés célja

A pedagógus-továbbképzés azoknak az ismereteknek és készségeknek a megújítására, bővítésére, fejlesztésére szolgál, amelyekre szükség van a nevelő és oktató munka keretében a gyermekekkel, tanulókkal való közvetlen foglalkozás megtartásához, a köznevelési intézmény tevékenységének megszervezéséhez, a pedagógiai szakszolgálatok és a pedagógiai-szakmai szolgáltatások ellátásához, a vizsgarendszer működtetéséhez, a mérési, értékelési feladatok, az intézmény irányítási, vezetési feladatainak ellátásához. A továbbképzés felkészít a szakvizsga követelményeire és a szakmai megújító képzés teljesítésére is.

I.4.2 A továbbképzési kötelezettség keletkezése, teljesítése

Az ágazati kerettörvény a pedagógusok számára hétévenként kötelezővé teszi a szakmai továbbképzésben való részvételt. A továbbképzési program elkészítéséhez szükséges helyzetelemzést az intézmény nevelőtestülete az ötéves továbbképzési időszak utolsó évében végzi el.

A továbbképzésben a pedagógus első ízben első minősítése előtt vesz részt kötelezően, azzal,

hogy a továbbképzési kötelezettsége a pedagógus munkakör betöltésére jogosító oklevél megszerzését követő hetedik év szeptember hónap első munkanapjától azon év augusztusának utolsó munkanapjáig tart, amelyben az 55. életévét betölti.

Mentesül a továbbképzés alól az a pedagógus is, aki 2012. szeptember 1-jén az ötvenkettedik életévét betöltötte.

A hétévenkénti továbbképzés legalább százhusz akkreditációs ponttal elismert foglalkozáson való részvétellel és az előírt tanulmányi követelmények teljesítésével valósul meg. A továbbképzési kötelezettség csak az oktatásért felelős miniszter által kiadott továbbképzési jegyzéken szereplő (akkreditált) továbbképzéssel teljesíthető.

Amennyiben a pedagógus továbbképzésben való részvételéhez az intézmény támogatását kívánja igénybe venni, vagy a továbbképzésen való részvétel a munkaidejét érinti, úgy a pedagógus írásban kérheti felvételét az éves beiskolázási tervbe. Az igényelt képzési formáról, annak szükségességéről a pedagógus köteles az intézmény vezetőjével egyeztetni, amelynek keretében tájékoztatást nyújt a képzési feltételekről is. Az intézményvezető ennek ismeretében dönti el, hogy az intézmény a továbbképzéshez milyen támogatást tud nyújtani. Az igények ismeretében kialakult beiskolázási tervről a közalkalmazotti tanács véleményét ki kell kérni. A pedagógus köteles a képzés eredményes elvégzését igazoló okiratot (tanúsítványt, igazolást, oklevelet) az intézmény vezetőjének bemutatni.

A Nkt. 62. § (2) bekezdése alapján megszüntethető azon pedagógus közalkalmazotti jogviszonya, aki a kötelező továbbképzésben önhibájából nem vett részt, illetve tanulmányait neki felróhatóan nem fejezte be sikeresen.

A pedagógus továbbképzéssel kapcsolatos jogait és kötelezettségeit jogszabály állapítja meg.

II. A továbbképzési program és a beiskolázási terv elkészítésének szabályai

A nevelési-oktatási intézmény vezetője a közalkalmazotti tanács véleményének kikérésével készíti el az intézmény középtávú, öt évre szóló továbbképzési programját, amely öt részből – a továbbképzésre, a szakmai megújító képzésre, a szakvizsgára, a finanszírozásra és a helyettesítésre vonatkozó alprogramból – áll. A továbbképzési programot a nevelőtestület véleményének kikérését követően a fenntartó fogadja el.

A továbbképzési program elfogadását követően az intézmény vezetője írásban értesíti azokat a pedagógusokat, akik részt vehetnek a továbbképzésben.

A továbbképzési program végrehajtására az intézmény vezetője a közalkalmazotti tanács és a

szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével évente egy-egy tanítási évre szóló beiskolázási tervet készít, melyet a fenntartó hagy jóvá.

Az intézmény a továbbképzési programról, a beiskolázási tervekről és azok teljesüléséről nyilvántartást vezet, és ez utóbbiról az éves beszámolóban az intézményvezető referál.

III. A továbbképzési alprogram

A hétévenkénti továbbképzés egy vagy több továbbképzés keretében, legalább 120 óra tartamú, az oktatásért felelős miniszter által akkreditált foglalkozáson való részvétellel teljesíthető. A továbbképzés eredményes elvégzését a pedagógusnak okirattal (tanúsítvány, oklevél) igazolnia kell.

III.1 Jogszabályon alapuló előnyben részesítés

A hétévenkénti továbbképzéshez készített éves intézményi beiskolázási terv elkészítésénél előnyben kell részesíteni azt,

- akinek a hétévenkénti továbbképzés teljesítéséhez kevesebb ideje van hátra;
- akinek a hétévenkénti továbbképzésben való részvétele jogszabály elrendelése által kötelező vagy továbbképzésen való részvétele a munkáltató rendelkezése alapján kötelező;
- aki a szakvizsgába beszámítható továbbképzésre jelentkezik.

A beiskolázási terv összeállításánál az előbbi csoportba tartozó megelőzi az utána következő csoportba tartozót.

III.2 Az előnyben részesítés intézményi szabályai

Az intézményben a szakmai területek, illetve tantárgyak prioritási rendje alapján előnyben kell részesíteni azon pedagógus továbbképzését, aki

- a Nemzeti alaptanterv által meghatározott kompetenciaterületekre és tartalmakra koncentrálni kíván képzésen kíván részt venni vagy
- módszertani és nevelési témájú képzést kíván elvégezni.

Az intézményben a pedagógus személyében rejlő okok miatt előnyben kell részesíteni azon pedagógus továbbképzését, aki

- a nevelő-oktató munka javítása, színvonalasabbá tétele érdekében képezi magát;
- olyan jellegű továbbképzésen vesz részt, amely elősegíti a pedagógiai program teljes körű megvalósítását;
- több mint tíz éve szerezte pedagógus diplomáját;
- egyszakos pedagógus oklevéllel rendelkezik, és a második szak megszerzése érdekében

kívánja a tanulmányait megkezdeni.

III.3 A résztvevők száma

Az egyes szakmai területeken – a pedagógusok által beadott kérelmeket is figyelembe véve – az intézmény nevelési évenként a fenntartóval egyeztetett létszámú pedagógus beiskolázását tervezi, melynél mérlegelendő szempont a pályázati lehetőségek.

Intézményünk a 2018/2019. nevelési évtől a 2022/2023. nevelési évig terjedő időszak vonatkozásában a pedagógusok továbbképzésének finanszírozását pályázati forrásból tervezi megvalósítani, amennyiben van pályázati lehetőség. Egyéb esetekben a pedagógusok saját maguk finanszírozzák a képzéseket vagy szponzorált formában is megvalósulhatnak azok.

A jelen terv öt éve alatt az intézmény több lépcsőben tervezi elérni a számára megfelelő állapotot.

III.4. Időkeretek

Az intézmény előnyben részesíti a négy féléves, egyetemi diplomát (kiegészítő vagy másoddiplomát) adó, valamint szakvizsgás képzéseket.

Az intézmény a lehető legtöbb pedagógus számára biztosítani kívánja a továbbképzésen való részvétel lehetőségét, ezért a továbbképzések közül a rövidebb, 30 órás képzések előnyt élveznek.

IV. Szakmai megújító képzés

Azoknak a pedagógusoknak, akik nevelő-oktató munkájukat több mint hét éve ugyanazzal az iskolai végzettséggel és szakképzettséggel látják el, olyan továbbképzésben kell részt venniük, amely hozzájárul a szakképzettségükhöz kapcsolódó alapképzésben megszerzett ismeretek és jártasság megújításához, kiegészítéséhez. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a szakmai megújító képzésben való részvétel óta legalább tíz év eltelt.

Szakmai megújító képzésnek minősülnek a jogszabályban meghatározott képzések. Szakmai megújító képzés lehet a munkakör ellátásához szükséges iskolai végzettséghez és szakképzettséghez kapcsolódó legalább hatvan órás felkészítést biztosító minden olyan képzés, amelyet pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmény szervez, vagy a pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás alapján szervezik. A pedagógus teljesítményértékelés alapján a munkáltató az e bekezdésben meghatározottakon kívül más továbbképzést is elfogadhat szakmai megújító képzésnek.

A szakmai megújító képzésben részt vettek számát a fenntartóval, személyét a szakmai munkaközösség-vezetőkkel való egyeztetést követően kell meghatározni az éves beiskolázási tervben.

V. Szakvizsgára vonatkozó alprogram

A pedagógus-szakvizsgára történő felkészítés hozzájárul:

- az alapképzésben megszerzett ismeretek és jártasságok megújításához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez;
- a pedagógus-munkakörben ellátandó feladatokhoz szükséges képességek fejlesztéséhez;
- a felsőfokú alapképzéshez szorosan nem kötődő új ismeretek megszerzéséhez;
- a mérés, értékelés feladatainak ellátásához, valamint
- a köznevelési intézményben magasabb vezetői és vezetői feladatok ellátáshoz szükséges ismeretek elsajátításához.

A szakvizsgával rendelkezők számát a fenntartóval való egyeztetést követően az anyagi feltételrendszer alakulásától függően kell tervezni az egyes nevelési években.

Az intézményben a betöltött munkakör alapján a szakvizsgára történő jelentkezésnél előnyben kell részesíteni

- a munkaközösség-vezetőket;
- a minőségbiztosítási feladatokat ellátó kollégákat;
- az osztályfőnöki tisztséget betöltő pedagógusokat,
- a gyakornokot segítő pedagógust (mentortanárt).

Az intézményben a szakvizsgázni szándékozók közül a pedagógus személyében rejlő okok miatt előnyben kell részesíteni azon pedagógust, aki hosszú távon, magas színvonalon végzi szakmai munkáját.

VI. Helyettesítési alprogram

Az intézmény a rendelkezésre álló továbbképzési kínálatból törekszik azon képzések kiválasztására, amelyek olyan időszakban kerülnek megrendezésre, amikor az intézményben nem folyik nevelő-oktató munka. Ha a továbbképzésen, illetve a szakvizsgára történő felkészítésen való részvételre csak a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőben van lehetőség, az intézmény igyekszik az érintett pedagógus foglalkozásait lehetőség szerint úgy összevonni, hogy felszabaduljanak azok a napok, amelyeken a pedagógusnak a továbbképzésen vagy a felkészítésben kell részt vennie. Amennyiben a továbbképzésen, illetve a szakvizsgára történő felkészítésen való részvétel másként nem biztosítható, úgy az érintett pedagógus helyettesítésére az intézmény saját pedagógusait veszi igénybe, ügyelve arra, hogy a helyettesítés során az intézmény betartsa a túlmunkára vonatkozó törvényi szabályozást. A helyettesítésre történő beosztásnál az intézmény a helyettesítés általános szempontjait veszi figyelembe (szakos helyettesítés, egyenletes terhelés).

A nevelő-oktató munka zavartalanságának biztosítása érdekében:

- tanulmányi szabadsággal (vizsga) járó továbbképzésen évente a fenntartóval egyeztetett számú pedagógus vehet részt;
- aki nem szerepel az éves beiskolázási tervben, a továbbképzésben, a pedagógus pótszabadságból e célra igénybe vehető tizenöt nap terhére vehet részt a továbbképzésen;
- a tanítási óra idejére eső továbbképzésen félévenként legfeljebb a fenntartóval egyeztetett számú pedagógus vehet részt;
- a beiskolázási tervben nem szereplő továbbképzésen részt vevő pedagógusok munkaidő-kerete nem csökkenthető a továbbképzésen való részvétellel.

A beiskolázási tervben szereplő továbbképzésen részt vevő pedagógus tanítási időkeretét a továbbképzés szervezője, illetve a felsőoktatási intézmény által kiadott igazoláson szereplő kötelező részvételi napokkal csökkentjük.

VII. Finanszírozási alprogram

A továbbképzés költségeinek támogatására rendelkezésre álló összeg felhasználása az alábbi sorrendben történik:

VII.1 A hétéves továbbképzés hatálya alá eső, helyettesítést nem igénylő pedagógusok

A továbbképzési költségeihez való fenntartói hozzájárulás mértéke: a fenntartó által meghatározva nevelési évenként.

Ha a pedagógus helyettesítésére nincs szükség, akkor a szakvizsgára történő felkészítésben, illetve a továbbképzésben részt vevők költségeihez a pedagógusnak kötelezően hozzá kell járulni. Ennek a hozzájárulásnak az összegét a fenntartóval való egyeztetés alapján az intézmény igazgatója határozza meg.

VII 2. A hétéves továbbképzés hatálya alá eső, helyettesítést igénylő pedagógusok továbbképzési költségeihez való hozzájárulás

A fenntartói elbírálás szerint a finanszírozás támogatható, de többségében a pedagógusok önerőből finanszírozzák képzéseiket.

A részvételi díj kifizetéséhez való hozzájárulás nem lehet több a díja fenntartó által meghatározottnál, amelyről írásos engedélyt ad a fenntartó. A résztvevőnek kell fizetnie a képzést, kivéve, ha a fenntartó más forrásból ezt az összeget átvállalja. Az utazás, szállás, étkezés, könyv, jegyzet kifizetésére fordított költségek, ha ehhez a fedezet megteremthető, teljes mértékben kifizethető a pedagógus részére, ha a fenntartó engedélyezi.

VII.3 A hétéves továbbképzés hatálya alá nem eső, helyettesítést nem igénylő pedagógusok továbbképzési költségeihez való hozzájárulás

Ha olyan pedagógus vesz részt továbbképzésben, aki nem szerepel a beiskolázási tervben, az nem tarthat igényt a részvételi díja és költségei fedezetének támogatására.

VIII. Záró rendelkezések

A jelen továbbképzési program alapján az intézmény vezetője a továbbképzési időszakban minden év március 15-éig készíti el a következő nevelési évre/tanévre szóló éves beiskolázási tervét az intézménynek, amelyet a nevelőtestülettel és a közalkalmazotti tanáccsal véleményeztet.

Jelen továbbképzési programban foglaltakról a szakmai munkaközösségek véleményt nyilvánítottak.

A program felülvizsgálatát az intézmény vezetője vagy a nevelőtestület bármely tagja kezdeményezheti, ha a program lejártá előtt új szempontok vagy feladatok merülnek fel.

A programot módosítani kell, amennyiben a benne foglaltakat érintő jogszabály-változás következik be, vagy amennyiben a nevelőtestület legalább fele azt kezdeményezi.

Jelen szabályzat egy példányát a fenntartónak továbbítani kell, egy példánya az intézmény irattárában őrzendő, egy példányát pedig a pedagógusok számára hozzáférhető helyen helyezzük el.

IX. Legitimációs záradék

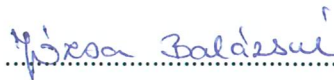
A továbbképzési programot a nevelőtestület a 2018. október 1. napján tartott nevelőtestületi ülésén véleményezte, és elfogadta.

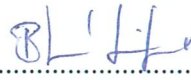
Kelt: Tiszaalpár, 2018. október 1.

.....
intézményvezető

.....
hitelesítő

.....
jegyzőkönyvvezető

.....
hitelesítő

Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola

☒ 6066 Tiszaalpár, Alkotmány u. 14.

☎ 76/424-124 fax: 76/598-828

e-mail: tiszaalpariskola@gmail.com

Megismerési nyilatkozat

A Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola Továbbképzési programját (2018-2023) megismertem, és munkámat az abban foglaltaknak megfelelően végzem.

Név	Munkakör	Dátum	Aláírás
MAYER TANÁSNÉ	INT. VEZ.	2018.10.01.	
FETER ILDIKÓ ANITA	TANÁR	2018.10.01.	
SZÖKE ÉVA	TANÁR	2018.10.01.	
Ürmösné Csáky Éva	tanító	2018.10.01.	
TALLÓSNÉ FARKAS KRISTINA	TANÁR	2018.10.01.	
Beszternei Almásy-Szabó Zsuzsanna	Gyógyteráp.	2018.10.01.	
FEHER EMIL	TANÁR	2018.10.01.	
Bondár Enikő	tanár	2018.10.01.	
~~Jeli Renáta~~ DELI RENÁTA	TANÁR	2018.10.01.	
DEÁK LAJOSNÉ	TANÁR	2018.10.01.	
MARÓTI PÁLNÉ	TANÁR	2018.10.01.	
DÖMÖTÖRNÉ TAR MARGIT	TANÁR	2018.10.01.	
CSÁKY EMESE	TANÍTÓ	2018.10.01.	
KIS-SZENICZEYNÉ KÓCSÓ ANDREA	TANÍTÓ	2018.10.01.	
NOVÁK LÁSZLÓNÉ	TANÍTÓ	2018.10.01.	
VAMOS VILLEN	TANÍTÓ	2018.10.01.	
Tóthné Kátyus Monika	tanító	2018.10.01.	
Borbélyné Magyarai Marianne	tanító	2018.10.01.	
LUZS LÁZAR JÓSEF	TANÁR	2018.10.01.	

Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola

☒ 6066 Tiszaalpár, Alkotmány u. 14.

☎ 76/424-124 fax: 76/598-828

e-mail: tiszaalpariskola@gmail.com

ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA

A Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola Továbbképzési programját (2018-2023) megismertem, és munkámat az abban foglaltaknak megfelelően végzem.

Név	Munkakör	Dátum	Aláírás
		2018.10.01.	
Ivics László Zita	tanító	2018.10.01.	Ivics László Zita
IVICS LÁSZLÓ JÓZSEFNE	TANÍTÓ	2018.10.01.	Ivics László Józsefne
KALMÁRNE	TANÍTÓ	2018.10.01.	Kalmárne
PALÁSTI MONIKA	TANÍTÓ	2018.10.01.	Palásti Monika
KOZMÁRNE	TANÍTÓ	2018.10.01.	Kozmárne
LÁSZLÓ ZSUZSANNA	TANÍTÓ	2018.10.01.	László Zsuzsanna
BARTÁNE	TANÍTÓ	2018.10.01.	Bartáne
FÜLE BIANKA	TANÍTÓ	2018.10.01.	Füle Bianka
KIRÁLYNE	TANÍTÓ	2018.10.01.	Királyne
KEMÉNY CSILLA	TANÍTÓ	2018.10.01.	Kemény Csilla
BODOR MELINDA	TANÍTÓ	2018.10.01.	Bodor Melinda
SOMODI IDA	TANÍTÓ	2018.10.01.	Somodi Ida
SUBA JÁNOSNE	TANÁR	2018.10.01.	Suba Jánosne
JUDIT MIHÁLY	TANÁR	2018.10.01.	Judit Mihály

Melléklet a Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola Pedagógiai programjának 1.5. pontjához (A személyiség- és a közösségek fejlesztését elősegítő feladatok és szervezeti formák)

Az EFOP-3.3.5-17-2017-00029 „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása a Kecskeméti Tankerületi Központban” c. pályázati program keretein belül kidolgozott új módszertan megjelenése a nevelő-oktató munkában.

A 2017/2018-as és 2018/2019-es tanévben az intézmény részt vesz az EFOP-3.3.5.17-2017-00029 Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása című pályázatban.

A tanév zárását követő két hétben szervezett tematikus programok valósulnak meg az intézményben 1-2-3-4-5-6-7. osztályos korosztály részére.

A projekt célja, hogy élményalapú, nyitott nevelési-tanulási környezetben megvalósuló tematikus programok kidolgozásával és támogatásával járuljon hozzá a köznevelés minőségének javításához.

Alkalmazott tematikák felsorolása:

- Életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás
- Művészeti nevelés
- Nemzeti és kulturális identitás – Hagyományörzés, anyanyelvápolás
- Sport, egészségre nevelés
- Közlekedés, KRESZ
- Környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás

A megvalósítás helyszíne a Tiszaalpári Árpád Fejedelelem Általános Iskola épülete Tiszaalpar Alkotmány u. 14. 6066.

A kifejlesztett tartalmak és módszertan kipróbálására közösségi programok keretében 2018 és 2019 nyarán kerül sor a köznevelési intézmények pedagógusai, tanulói és önkéntes segítői, valamint szálláshely- és programszolgáltatók bevonásával.

Az alprojekt három nagy, egymással szorosan összekapcsolódó tevékenységet foglal egy komplex rendszerbe: tartalomfejlesztést, pedagógusok felkészítését, továbbképzését és szálláshely-, illetve programszolgáltatók bevonását.

A program megvalósításában együttműködő csoportok egy új modellprogramot hoznak létre, amely hosszú távon megalapozhatja az informális és nem formális tanulási folyamatok megjelenését és beágyazódását a formális oktatás rendszerébe.

A program várt eredménye, hogy a megújuló pedagógiai kultúra hatására javul a tanulási folyamat résztvevőinek motiváltsága, elkötelezettsége, hatékonyabbá válik együttműködésük. A kidolgozandó tartalmak és módszertan kreatív eszköztára és munkaformái hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulás közösségi élménnyé váljon a gyermekek számára.

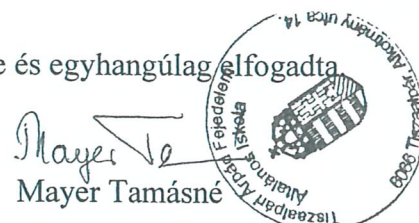
Az alprojekt fejlesztései javítják a tanulók eredményességét, támogatják kompetenciáik fejlesztését, elősegítik az iskolai lemorzsolódás csökkenését és az esélykülönbségek mérséklődését.

Az adott programok céljainak megvalósításához illeszkedő új módszertani fejlesztéseket alkalmazzuk az intézmény oktatási-nevelési munkája során.

Tiszaalpar, 2018. augusztus 23.

A nevelőtestület a Pedagógiai Program mellékletét megismerte és egyhangúlag elfogadta

Tiszaalpar, 2018. aug. 29.

Mayer Tamásné

TISZAALPÁRI ÁRPÁD FEJEDLEM ÁLTALÁNOS ISKOLA

INFORMATIKAI SZABÁLYZAT

Készítette: Endre Mihály intézményvezető-helyettes

Érvényes: 2018. szeptember 1. napjától

A szabályozás célja:

- a kialakult infrastruktúra minél tovább és minél magasabb színvonalon szolgálja ki az iskolában felmerülő informatikai jellegű igényeket,
- kulturált Internet használatot eredményezzen,
- ne legyen törvénybe, vagy magasabb szintű jogszabályba ütköző,
- a rendelkezésre álló erőforrások (kapcsolat sávszélesség, munkaállomások száma stb.) minél gazdaságosabb elosztása,
- zökkenőmentes, folyamatos rendelkezésre állás.

A szabályozás érvényessége kiterjed:

- az iskola diákjaira és tanáira,
- a tanórák alatti és a tanórákon kívüli tevékenységekre is,
- az iskola eszközeit esetenként használó tanfolyamok vagy külsős felhasználókra is.

Az informatikai eszközök és az Internet máshol olvasható szabályozásai:

- Internet szolgáltatónk a Sulinet, ezért az iskola dolgozóira és tanulóira vonatkozó Internet használati szabályokat a <https://tudasbazis.sulinet.hu/HU/informatika/informatika/informatika-4-evfolyam/a-halozat-hasznalatanak-alapszabalyai-a-netikett/netikett> címen lehet megtalálni. Ezek betartása feltétel nélkül mindenki számára kötelező!

Tiszaalpári Árpád Fejedelem Általános Iskola hálózati szabályozása

Általános szabályok:

- Mivel az iskolai infrastruktúra elsősorban az oktatást szolgálja, ezért az iskolai rendszergazdák a gépek beállításakor arra törekednek, hogy a gépeket minden szempontból a lehető leghatékányabban állítsák be.
- Ennek megfelelően, az oktatásban használt gépek konfigurációját megváltoztatni, azokat letörölni szigorúan tilos!
- A fent említetteknek megfelelően új szoftvert kipróbálni vagy feltelepíteni csak a rendszergazda engedélyével szabad.
- Játékot az iskolai gépekre feltenni, a gépeken lévő esetleges játékkal játszani szigorúan tilos, kivéve az informatika munkaközösség vagy iskolai rendezvény esetén a rendszergazda által engedélyezett keretek között és formában.
- Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az operációs rendszerrel esetlegesen telepített játékok használata a tanórákon is csak engedéllyel történhet!
- A legtöbb számítógépekkel kapcsolatos belépést, Internettel kapcsolatos műveletet a rendszer feljegyzi, így utólag a műveletek visszakereshetők.
- Az informatika tantermekben ételt és italt fogyasztani tilos!

- Az informatika órákra jövetelkor a kabátokat a és a táskákat a kijelölt szekrényekben kell tárolni, a foglalkozásokra csak az ott szükséges eszközöket szabad hozni.
- Aki a tanórán kívüli foglalkozások során az Internetet használni kívánja, annak az iskola Netikettjében lefektetett szabályoknak alá kell vetnie magát!

A számítógépek karbantartása:

- A számítógépek hardveres és szoftveres karbantartását a rendszergazda a számítástechnika tanárok közreműködésével végzi kizárólag munkaidőn belül.
- A számítógépek tisztán tartása már a felhasználó, tanterem esetében pedig a tanteremért felelős tanár feladata.

Számítástechnikai eszköz beszerzések:

- Az intézmény számítástechnikai eszközeinek és rendszerének fejlesztésére vagy a meghibásodott eszköz és/vagy alkatrészek cseréjére a rendszergazda javaslatot tesz. A javaslatok elbírálása az intézmény vezetőjének a hatásköre.
- A rendszergazda a számítástechnikai eszközök beszerzésében és a beszerzendő alkatrészek költségszámításában is segítséget nyújt.

A géphasználatra vonatkozó szabályok bármelyikének a megsértése szankciókat von maga után. Az Internet szolgáltatások használatára vonatkozó szabályok bármelyikének megsértése, az Internet használatából való azonnali kizárást és egyéb szankciókat von maga után!

Az iskolai hálózat üzemeltetői és felhasználói:

- Az iskolai hálózat működéséért felelős elsődlegesen a rendszergazda.
- A rendszergazda távolléte esetén délelőtt az informatikai munkaközösség-vezető dönthet technikai kérdésekben, melyek következményeiért teljes jogú felelősséget vállal.
- Ügyeleti időben az ügyeletes tanár a felelős a rendszerek szakszerű működtetéséért.
- A tanítási órán a foglalkozást vezető tanár jogosult a terem működtetéséért és ő felelős a nem szakszerű használatból eredő károkért.
- Egyes felhasználók kaphatnak egyedi jogosultságokat bizonyos részrendszerek működtetéséért.
- Az iskola nem informatika szakos tanárai, valamint a nem pedagógus státuszban lévő dolgozói a rendszerek működtetése szempontjából egyszerű felhasználóknak minősülnek.
- A tanulók is egyszerű felhasználók.
- A felhasználók kötelesek betartani az iskolai rendszerek használatára vonatkozó előírásokat és a rendszergazda utasításait.

A diákok számítógép és Internet használata:

- A tanórán minden diák használhatja a munkaállomásokat, a tanár utasításai szerint.
- Az oktatás során a tanórák keretein belül az iskola minden tanulója használhatja az Internet szolgáltatásokat, amennyiben az óra anyaga az Internet használatával összefügg.
- A tanulók a szünetekben kötelesek elhagyni a termet kivéve, ha a tanító tanár felügyeletet biztosít számukra.
- A tanórák után iskolánk jelenlegi tanulói jogosultak az Internet szolgáltatások használatára, ügyeleti időben a szakköri foglalkozások keretein belül.
- Az iskola minden diákja használatra megkaphatja az iskolában tanult szoftvereket otthoni használatra, amennyiben az illető szoftver liszencelése ezt megengedi.
- A diákok az elkészült munkáikat, dolgozataikat, ideiglenesen tárolt állományait a szerveren engedélyezett mappákon belül tárolhatják korlátozott mértékben. A máshol tárolt dokumentumok, programok későbbi megmaradását senki sem garantálja. A munkaállomásokat rendszeres időközönként a rendszergazdák újratelepítik. Az ott tárolt anyagért semmiféle garanciát nem vállalunk.
- A saját könyvtárakban és a szerver más részein is nagyméretű és az oktatással nem összefüggő anyagok tárolása tilos. A szerveren tárolt adatokat a rendszergazdák rendszeresen ellenőrzik és az oda nem illőnek vélt állományokat törlik.
- Az informatikai munkaközösség minden számítógépteremre köteles egy felelős informatika tanárt kijelölni, lehetőleg aki a 2 hetes ciklus alatt legtöbbet tartózkodik a teremben.

Az iskolai dolgozók számítógép és Internet használata:

- Az iskola dolgozói bármikor használhatják a géptermekeket és az Internet szolgáltatásait, amikor idejük és szabad gépkapacitás van. Ez jellemzően a délutáni órákat jelenti, de délelőtti lyukas óráikban az iskola több pontján is elérhetik az Internetet.
- Az iskolai dolgozók a rendszergazda által meghatározott helyre és módon kötelesek mentéseket elvégezni. A munkaállomásokat rendszeres időközönként a rendszergazda újratelepíti. Az ott tárolt anyagért semmiféle garanciát nem vállalunk.
- Az iskola dolgozói kötelesek gondoskodni az adatok biztonságáról, mentéséről és köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket, amelyek az adatok biztonságos tárolásához szükségesek. A mentett és a számítógépen lévő adatokat az iskola dolgozóinak védeni kell, különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, nyilvánosságra hozatal, törlés, megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülések ellen.

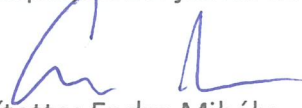
- Az iskola dolgozója köteles az adott napon elvégzett munkájáról mentést készíteni. Minden pénteken a napi mentésen kívül köteles egy heti mentést (azaz a héten elvégzett teljes munkáról) is készíteni. A mentést számítógépen kívüli adathordozóra köteles készíteni, melyet védeni kell különösen jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, nyilvánosságra hozatal, törlés, megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülések ellen. Mentés hiányában az adatok megsemmisüléséért semmilyen felelősséget nem tudnak a rendszergazdák vállalni, ide értve a számítógépek fizikai vagy szoftveres meghibásodásából eredő adatvesztést is!
- Az iskolában használt szoftverek adathordozóit (telepítő készleteket) minden esetben a rendszergazdák tárolják, melyeket védenek jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, nyilvánosságra hozatal, törlés, megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés, sérülés ellen.
- Mind a dolgozók, mind a rendszergazdák az adathordozókat zárt helyen kötelesek tárolni!
- Az iskola minden dolgozója használatra megkaphatja az iskolában használt szoftvereket otthoni használatra, amennyiben a szoftver liszenclése ezt megengedi.

A WEB és az FTP használatára vonatkozó szabályok:

- A WEB és az FTP használata közben a munkaállomás winchesterére sok fájl letöltődik. Munka után minden letöltött fájlt a munkaállomásról le kell törölni. Számítani kell rá, hogy a munkaállomás winchestereit időnként újraformázzuk, az eredeti konfigurációt töltjük fel rá. Ennek megfelelően az ott tárolt fájlok épségéért semmilyen garanciát nem vállalunk.
- A közízlésnek nem megfelelő Internet helyek látogatása **Szigorúan tilos** (szex, pedofil, nekrofil, szélsőséges politikai, horror, stb.)!
- Uszító, rasszista, fasiszta helyek látogatása Szigorúan tilos!
- A diákoknak a tanárok és a rendszergazdák utasításait maradéktalanul teljesíteniük kell, még ha azokkal nem is értenek egyet!

A szabályzat bármely pontjának megsértése vagy megsértésére irányuló cselekedet fegyelmi felelősségre vonást von maga után!

Tiszaalpár, 2018. június 28.

Készítette: Andre Mihály
intézményvezető-helyettes

Jóváhagyta: Mayer Tamásné
intézményvezető

2018. 08. 16.